

2025-rapport om ligestilling mellem kønnene i EU

Retlige
anliggender og
forbrugere

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 7.3.2025
SWD(2025) 67 endelig udg.

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

2025-rapport om ligestilling mellem kønnene i EU

Dokument udarbejdet af Pierre Dieumegard for [Europe-Democracy-Esperanto](#)

Formålet med dette "foreløbige" dokument er at gøre det muligt for flere mennesker i Den Europæiske Union at få kendskab til dokumenter, der er udarbejdet af Den Europæiske Union (og finansieret af deres skatter).

Hvis der ikke foreligger oversættelser, udelukkes borgerne fra debatten.

Dette dokument [fandtes kun på engelsk](#), i en pdf-fil. Fra den oprindelige filoprettede en odt-fil, udarbejdet af Libre Office-software, til maskinoversættelse til andre sprog. Resultaterne foreligger nu på [alle officielle sprog](#).

Det er ønskeligt, at EU-administrationen overtager oversættelsen af vigtige dokumenter. "Vigtige dokumenter" er ikke kun love og bestemmelser, men også de vigtige oplysninger, der er nødvendige for at træffe informerede beslutninger i fællesskab.

For at diskutere vores fælles fremtid sammen og muliggøre pålidelige oversættelser vil det internationale sprog esperanto være meget nyttigt på grund af dets enkelhed, regelmæssighed og nøjagtighed.

Kontakt os:

[Kontakt \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING.....	4
Fri for vold og terrorisme.....	6
Afskaffelse af kønsbaseret vold.....	6
Kønsbaseret cybervold.....	11
Seksuel chikane på arbejdspladsen.....	13
Menneskehandel.....	14
Støtte til ofre for kønsbaseret vold.....	15
Udfordrende kønsstereotyper.....	17
THRIVING I EN GENDER-ÆKLØST ØKONOMI.....	19
Udligning af kønsskævheder på arbejdsmarkedet.....	19
Udligning af den kønsbestemte forskel i omsorg og pleje.....	29
Afhjælpning af kønsbestemte løn- og pensionsforskelle.....	35
Opnåelse af lige deltagelse på tværs af forskellige økonomiske sektorer.....	38
Ligeligt fordelt over hele samfundet.....	43
Kvinder i den politiske beslutningsproces.....	43
Kvinder i økonomisk beslutningstagning.....	49
GENDER MAINSTREAMING (næsten).....	56
Ligestilling mellem kønnene inden for forskellige EU-politikområder.....	56
Integration af kønsaspektet i EU-budgettet.....	67
Intersektionalitet i gennemførelsen af ligestillingspolitikken.....	71
Fremme af ligestilling og styrkelse af kvinders indflydelse og status i hele verden.....	73
Ruslands angrebskrig mod Ukraine.....	73
Integration af kønsaspektet i EU's optræden udadtil.....	75
EU's globale partnerskaber og multilaterale indsats for ligestilling mellem kønnene.....	76
Afskaffelse af kønsbaseret vold.....	78
Kvinder, fred og sikkerhed.....	80
Lige deltagelse og økonomisk myndiggørelse.....	83
Konklusion.....	85
Bemærkninger.....	86

INDLEDNING

2024 var et vigtigt år for ligestilling mellem kønnene i EU. I maj blev det første direktiv nogensinde om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet samt to direktiver om styrkelse af ligestillingsorganernes rolle vedtaget. Førstnævnte indførte bl.a. definitioner på EU-plan af en række forbrydelser, navnlig vedrørende cybervold. Direktivet gennemfører, styrker og supplerer EU's ratificering af Istanbulkonventionen i 2023. Dette er meget tiltrængt: den EU-dækkende undersøgelse af kønsbaseret vold, der blev gennemført af Eurostat, EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder og offentliggjort i november 2024,¹ viser, at vold mod kvinder stadig er udbredt: en ud af tre kvinder har været udsat for fysisk (herunder trusler) eller seksuel vold i voksenalderen, en ud af seks har været udsat for seksuel vold, herunder voldtægt, og en ud af fem kvinder har været udsat for vold i hjemmet – navnlig fysisk eller seksuel vold fra deres partner, en slægtning eller et andet medlem af deres husstand.

Eurobarometerundersøgelsen om kønsstereotyper² blev gennemført sideløbende med en flash Eurobarometerundersøgelse, der specifikt fokuserede på kønsstereotyper i forbindelse med vold mod kvinder.³ Selv om der på nogle områder (f.eks. indvirkningen af mødres fuldtidsjob på familielivet og kvinders og mænds roller) er sket små forbedringer i forhold til de seneste år, er dette ikke tilfældet over hele linjen (f.eks. hvad angår naturlige kompetencer til at udføre huslige opgaver). Resultaterne viser også en øget polarisering af synspunkter mellem unge kvinder og unge mænd, hvor unge mænd i højere grad er enige i stereotype synspunkter.

Eurobarometerundersøgelsen om kønsstereotyper viser, at folk i EU er enige i, at ligestilling mellem kønnene er til gavn for samfundet. Tre fjerdedele af respondenterne er enige i, at mænd også vil drage fordel af ligestilling mellem kvinder og mænd. Alligevel er der stadig en betydelig grad af overensstemmelse med stereotype udsagn. Omkring en fjerdedel af de adspurgte mener, at det er uinteressant for kvinder at udtrykke stærke meninger offentligt.

Der er også andre positive tegn. Ifølge det ligestillingsindeks for 2024, der er udarbejdet af Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder⁴, er scoren for ligestilling mellem kønnene i hele EU 71 ud af 100 point, hvilket er en forbedring på 7,9 point siden 2010 med små, men positive fremskridt i retning af en "Union med lige muligheder" i løbet af det seneste år. I det nuværende tempo vil det derfor tage omkring 60 år at opnå ligestilling mellem kønnene.

---

1 <https://ec.europa.eu/eurostat/web/gender-based-violence>

2 Særlig Eurobarometerundersøgelse 545 om kønsstereotyper omfattede opfattelser af ligestilling mellem kønnene og generelle stereotyper om kønsroller og -egenskaber og acceptabel adfærd, opfattelser af kønsstereotyper i familie- og arbejdslivet og opfattelser af kønsstereotyper i politik og i ledende stillinger. [Tilgængelig online](#).

Oversætterens bemærkning: Det angivne link er forkert. Originalen på engelsk findes på <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2974>, en maskinoversættelse til alle officielle EU-sprog findes på <https://europokune.eu/article35/2024sp545stergen>

3 Flash Eurobarometer 544 dækkede kønsstereotyper i forbindelse med vold mod kvinder. [Tilgængelig online](#)

4 <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024>

På denne baggrund gøres der i 2025-rapporten om ligestilling mellem kønnene i EU status over de vigtigste initiativer fra marts 2024 til februar 2025 til fremme af ligestilling mellem kønnene på nøgleområderne i strategien for ligestilling mellem kønnene,⁵ nemlig:

- at sætte en stopper for kønsbaseret vold og udfordrende stereotyper
- trives i en økonomi med ligestilling mellem kønnene
- at lede ligeligt på alle områder af samfundet
- integration af kønsaspektet og finansiering og
- fremme af ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i hele verden.

Rapporten fokuserer på EU-institutionernes og medlemsstaternes vigtigste foranstaltninger og resultater på dette område i det forløbne år. Den indeholder også opmuntrende eksempler på nationale initiativer om ligestilling mellem kønnene og EU-finansierede projekter, der tager sigte på ligestilling mellem kønnene (i bokse).

Denne udgave af rapporten er den femte, der dækker EU's strategi for ligestilling mellem kønnene 2020-2025. Den ser for det meste tilbage på det sidste år i den første Kommission under ledelse af formand Ursula von der Leyen, selv om den også dækker de første måneder af hendes anden mandatperiode, som begyndte den 1. december 2024, med et nyt kommissærkollegium, herunder en kommissær med ansvar for ligestilling, Lahbib.

Den 5. marts 2025 planlægger Kommissionen at vedtage en køreplan for kvinders rettigheder, som er et vigtigt resultat af kommissionsformand Ursula von der Leyens politiske retningslinjer. Køreplanen vil fastlægge de vigtigste ligestillingsprincipper for de kommende år. Det vil bidrage til at skabe rammerne for arbejdet med en ny strategi for ligestilling mellem kønnene og tjene som rettesnor for større ligestilling mellem kønnene i EU. Fremskridtene vil blive afspejlet i de kommende udgaver af ligestillingsrapporten. En ny strategi for ligestilling mellem kønnene efter 2025 vil indeholde de konkrete tiltag, foranstaltninger og initiativer, som EU agter at iværksætte i løbet af de næste mange år. Både køreplanen og strategien vil være en mulighed for at fastholde momentum i de stadig hårdt tiltrængte politiske ændringer, der i sidste ende vil gøre det muligt at realisere den langsigtede vision for fuld ligestilling mellem kønnene, der er fastsat i køreplanen.

---

5 Se også portalen til overvågning af ligestillingsstrategien, som indeholder lettilgængelige data om status for gennemførelsen af de politiske mål i ligestillingsstrategien, identificerer styrker og muligheder og følger udviklingen over tid: <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/ges-monitor> Se desuden den regionale ligestillingsmonitor, der er udviklet af JRC i samarbejde med GD REGIO, og som omfatter et resultatindeks for kvinder (FemAI) og et indeks for ulemper for kvinder (FemDI).

Fri for vold og terrorisme

Kønsbaseret vold er fortsat en af vores samfunds største udfordringer. Grusomme sager fortsætter med at skabe overskrifter og har en dyb resonans i hele Europa. De er en stærk påmindelse om, at kønsbaseret vold er dybt rodfastet i og fastholder ulighed mellem kønnene. Det har en dybtgående fysisk, psykologisk og økonomisk indvirkning på ofrene og hæmmer deres evne til at deltage fuldt ud i samfundet. Derfor er afskaffelse af kønsbaseret vold en af søjlerne i strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025. I 2024 fortsatte Kommissionen med at behandle dette spørgsmål.

Afskaffelse af kønsbaseret vold

Den 7. maj 2024 blev direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet vedtaget.⁶ Den trådte i kraft den 14. juni 2024, og medlemsstaterne har indtil den 14. juni 2027 til at gennemføre den i national lovgivning og politik. Kommissionen vil arbejde tæt sammen med medlemsstaterne for at sikre rettidig og fuldstændig gennemførelse. Direktivet er en milepæl: Det er det første omfattende retlige instrument på EU-plan, der bekæmper vold mod kvinder og vold i hjemmet.

Direktivet har et dobbelt formål: Den har til formål bedre at beskytte rettighederne for ofre for vold mod kvinder og vold i hjemmet i hele EU og mindske forekomsten af denne form for vold på lang sigt. Det kriminaliserer kvindelig kønslemlæstelse, tvangsægteskaber og de mest almindelige former for cybervold (deling af intimt eller manipuleret materiale uden samtykke, cyberstalking, cyberchikane samt cybertilskyndelse til kønsbaseret hadefuld tale). Den indeholder også målrettede foranstaltninger til beskyttelse af, støtte til og adgang til domstolsprøvelse for ofre for enhver form for vold mod kvinder og vold i hjemmet, hvor det er strafbart i henhold til national ret eller EU-retten. Endelig kræves det, at medlemsstaterne træffer forebyggende foranstaltninger, herunder specifikke foranstaltninger til forebyggelse af voldtægt og fremme af den centrale rolle, som samtykke spiller i seksuelle forhold.

Direktivet er baseret på Istanbulkonventionen, som gennemfører bestemmelser inden for retligt samarbejde i straffesager i EU-retten. EU's tiltrædelse af konventionen sendte et stærkt budskab til verden om, at EU er fast besluttet på at sætte en stopper for vold mod kvinder og vold i hjemmet. Kommissionen er blevet udpeget som EU's koordineringsorgan i henhold til konventionen, hvilket betyder, at den er ansvarlig for koordinering, gennemførelse, overvågning og evaluering af politikker og foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af alle former for vold, der er omfattet af konventionen.

I 2024 tog Kommissionen flere vigtige skridt til at opretholde og gennemføre de ambitiøse og omfattende standarder, der er fastsat i konventionen. I maj og december 2024 deltog Kommissionen i de halvårlige møder i Komitéen af Parter i Istanbulkonventionen. På møderne deltog EU i vedtagelsen af henstillinger og konklusioner til de deltagende stater om deres gennemførelse af konventionen på grundlag af rapporter fra GREVIO⁷, det organ af uafhængige eksperter, der er ansvarligt for at overvåge parternes gennemførelse af konventionen.

I januar 2025 iværksatte GREVIO sin referenceevalueringsprocedure for EU's gennemførelse af konventionen. EU skal på grundlag af et spørgeskema forelægge en officiel rapport om de lovgivningsmæssige og andre foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre konventionens

6 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1385 af 14. maj 2024 om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (EUT L 2024/1385 af 24.5.24).

7 <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/grevio>

bestemmelser.⁸ Dette vil blive efterfulgt af et evalueringsbesøg i maj/juni 2026, hvorefter GREVIO vil udarbejde en rapport om de foranstaltninger, som EU har truffet for at gennemføre konventionen. Kommissionen er som Unionens koordineringsorgan med ansvar for at opfylde rapporteringsforpligtelserne i henhold til konventionens overvågningsmekanisme blevet anmodet om at udsende spørgeskemaet til institutionerne, organerne og agenturerne med henblik på at koordinere deres svar og indsende en konsolideret udgave af EU's rapport til GREVIO senest den 28. november 2025.

I 2024 gjorde Letland et stort skridt fremad i bekæmpelsen af vold mod kvinder og vold i hjemmet ved at blive den 39. part i Istanbulkonventionen, som trådte i kraft for Letland den 1. maj 2024.⁹ Derudover udarbejdede Letland sin første nationale plan for forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet for 2024-2029. Planen har fire handlingsretninger: 1) forebyggelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, 2) tilvejebringelse og forbedring af støtteforanstaltninger for voldsofre 3) styrkelse af gerningsmændenes ansvar og levering af rehabiliteringstjenester for at mindske voldelig adfærd (4) fastlæggelse af en fælles og koordineret politik til bekæmpelse og forebyggelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

I 2024 afholdt Kommissionen to møder i EU's netværk om forebyggelse af kønsbaseret vold og vold i hjemmet i april og november. Mødet i april fokuserede på "Inddragelse af unge, navnlig unge mænd og drenge: Uddannelsens og de digitale mediers rolle". Deltagerne fra EU's medlemsstater fremlagde deres specialiserede ekspertise inden for håndtering af de udfordringer, der er forbundet med forebyggelse af kønsbaseret vold og vold i hjemmet, og udvekslede national bedste praksis på uddannelsesområdet. Drøftelserne fokuserede på formel og uformel uddannelse, digital uddannelse og udvalgte kommunikationskampagner fra forskellige lande. Mødet i november fokuserede på intime billeder uden samtykke (NCII) og hadefuld tale på internettet på grundlag af køn: spørgsmål om forebyggelse efter ikrafttrædelsen af direktivet om vold mod kvinder". EU's medlemsstater udvekslede national bedste praksis inden for forebyggelse af kønsbaseret NCII-misbrug og hadefuld tale på internettet. Drøftelserne fokuserede på forebyggende foranstaltninger mod NCII-misbrug og hadefuld tale på internettet, på inddragelse af onlineplatforme og medier og på en række udvalgte kampagner foreslået af deltagerne.

Et andet vigtigt resultat i 2024 var offentliggørelsen af EU's undersøgelsesdata om kønsbaseret vold¹⁰ for alle EU-lande. Eurostat koordinerede dataindsamlingen i 18 EU-lande, hvor undersøgelsen blev gennemført af de nationale statistikmyndigheder. Italien delte sammenlignelige data for de vigtigste indikatorer baseret på landets nationale undersøgelse. For otte EU-lande koordinerede Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) og Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) dataindsamlingen i overensstemmelse med retningslinjerne for EU-GBV-undersøgelsen. Eurostat, FRA og EIGE offentliggjorde EU-dækkende data, herunder en fælles publikation, den 25. november 2024. Rapporten præsenterer de vigtigste resultater af EU's undersøgelse af kønsbaseret vold baseret på data fra alle 27 medlemsstater.¹¹ I hele EU blev 114 023 kvinder interviewet om deres erfaringer¹². Rapporten fokuserer på udbredelsen af forskellige former for vold mod kvinder i EU. EU's undersøgelse af kønsbaseret vold indsamler også specifikke data om kvinders erfaringer med vold, herunder om konsekvenserne af vold og kontakter med forskellige tjenester, der yder bistand til ofre som ofre for vold. De vigtigste

8 <https://rm.coe.int/questionnaire-on-legislative-and-other-measures-giving-effect-to-the-p/1680b34281>

9 Til dato har alle EU's medlemsstater undertegnet Istanbulkonventionen, og alle undtagen fem har ratificeret den.

10 <https://ec.europa.eu/eurostat/web/gender-based-violence/database>

11 Eurostat, FRA, EIGE (2024), EU's undersøgelse af kønsbaseret vold – centrale resultater. Kvinders erfaring i EU-27, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg. [Tilgængelig online.](#)

12 Undersøgelsen omfatter kvinder i alderen 18-74 år i EU.

resultater af undersøgelsen viser, at 1 ud af 3 kvinder i EU har været udsat for fysisk eller seksuel vold eller trusler i deres voksenliv. 1 ud af 6 kvinder i EU har været udsat for seksuel vold i deres voksenliv. Når det kommer til vold i hjemmet, er hjemmet ofte ikke et sikkert sted for mange kvinder, da 1 ud af 5 har været udsat for fysisk eller seksuel vold fra en intim partner, en slægtning eller et andet medlem af deres husstand. Et af de vigtigste spørgsmål, der blev identificeret i undersøgelsen, er manglende indberetning af vold: Selv om et flertal af kvinder, der har været udsat for vold, har talt med en person tæt på dem om dette, har kun 1 ud af 5 kontaktet en sundheds- eller socialtjenesteudbyder, og kun 1 ud af 8 har anmeldt hændelsen til politiet.¹³

I 2024 fortsatte Kommissionen med at yde målrettet finansiering til projekter til gavn for civilsamfundsorganisationer og offentlige institutioner, der gennemfører specifikke foranstaltninger, herunder forebyggelse og bekæmpelse af kønsbaseret vold, under programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier.

I forbindelse med indkaldelsen af forslag til CERV Daphne 2024 (om forebyggelse og bekæmpelse af kønsbaseret vold og vold mod børn) blev¹⁴ der indsendt et rekordstort antal på 498 forslag, der dækker indkaldelsens fire prioriteter: i) omfattende og langsigtede tværnationale foranstaltninger til bekæmpelse af kønsbaseret vold ii) foranstaltninger til beskyttelse af og støtte til ofre for og overlevende efter kønsbaseret vold iii) foranstaltninger til forebyggelse af kønsbaseret vold i hjemmet, i intime forhold og online, herunder gennem målrettede foranstaltninger med gerningsmænd og iv) målrettede foranstaltninger, der får integrerede børnebeskyttelsessystemer til at fungere i praksis. Efter evalueringen af forslagene blev der udvalgt 30 forslag til et samlet budget på 24,5 mio. EUR.

Specifikke initiativer er rettet mod seksuelt misbrug af børn, en afskyelig forbrydelse, der i høj grad påvirker børns sikkerhed og trivsel. Det foregår både offline og online, hvilket fører til fysiske, mentale og følelsesmæssige traumer og ofte resulterer i livslange konsekvenser. Selv om seksuelt misbrug af børn påvirker både piger og drenge, har det en klar kønsdimension. Baseret på UNICEF's globale skøn oplever 1 ud af 5 piger og 1 ud af 7 drenge en eller anden form for seksuel vold, inden de fylder 18 år.¹⁵ Piger er fortsat de primære ofre for seksuelt misbrug af børn online. I 2023 viste 97 % af onlineindberetningerne af materiale, der viser seksuelt misbrug af børn online, og som behandles af Internet Watch Foundation,¹⁶ kun seksuelt misbrug af piger. Med hensyn til lovovertrædere tyder nogle undersøgelser på, at ca. 3 % af den mandlige befolkning kan have en pædofil lidelse, selv om der kun foreligger få prævalensdata.¹⁷

EU-strategien for en mere effektiv bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn¹⁸ er den vigtigste referenceramme for EU's indsats på dette område i perioden 2020-2025. Strategien omfatter otte initiativer, både lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige, med henblik på at indføre en stærk retlig ramme og fremme en koordineret tilgang på tværs af de mange aktører, der er involveret i at beskytte og støtte børn – på tværs af forebyggelse, bistand til ofre og efterforskning og retsforfølgning.

---

13 Et udvalg af disse indikatorer vil blive vist på overvågningen af strategien for ligestilling mellem kønnene <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/ges-monitor>.

14 [https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2024-daphne?keywords=CERV-2024-DAPHNE&programdel =](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2024-daphne?keywords=CERV-2024-DAPHNE&programdel=)

15 <https://data.unicef.org/topic/child-protection/violence/sexual-violence/>

16 <https://www.iwf.org.uk/annual-report-2023/trends-and-data/unique-image-analysis/>

17 <https://www.msmanuals.com/professional/psychiatric-disorders/paraphilias-and-paraphilic-disorders/pedophilic-disorder>

18 https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/protecting-children-sexual-abuse/what-eu-doing-protect-children-sexual-abuse_en

Inden for denne ramme fortsatte forhandlingerne i 2024 om Kommissionens forslag til forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Den 6. februar 2024 foreslog Kommissionen også en omarbejdning af direktiv 2011/93/EU¹⁹ for at styrke straffelovgivningen om seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn. De reviderede regler udvider definitionerne af lovovertrædelser, indfører højere straffe og mere specifikke krav til forebyggelse og bistand til ofre.

I overensstemmelse med EU's strategi giver den midlertidige forordning, som trådte i kraft den 2. august 2021, tjenesteudbydere mulighed for at fortsætte deres frivillige praksis med at opdage og indberette seksuelt misbrug af børn online og fjerne materiale, der viser seksuelt misbrug af børn. I februar 2024 blev medlovgiverne enige om at forlænge de midlertidige regler indtil den 3. april 2026.²⁰

Arbejdet fortsatte med at oprette netværket til forebyggelse af seksuelt misbrug af børn (CSAPN),²¹ som vil samle forskere, fagfolk i frontlinjen og andre interessenter, der arbejder på området. CSAPN har til formål at hjælpe EU-medlemsstaterne med at indføre brugbare, nøje evaluerede og effektive forebyggelsesforanstaltninger og lette udvekslingen af bedste praksis for at bidrage til at mindske forekomsten af seksuelt misbrug af børn i EU.

Kommissionen fortsatte sit samarbejde med flere interessenter for at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn, f.eks. ved at støtte We Protect Global Alliance Against Child Sexual Abuse Online (WPGA),²² fremme samarbejdet med udbydere af onlinetjenester gennem EU's internetforum (EUIF)²³ og fortsætte det operationelle samarbejde med de retshåndhavende myndigheder gennem Europols europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler (EMPACT).²⁴

Flere projekter finansieret under Fonden for Intern Sikkerhed og Horisont Europa støttede gennemførelsen af EU-strategien for en mere effektiv bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Projekterne omfattede en bred vifte af aktiviteter, lige fra udvikling af værktøjer til retshåndhævelse til bevidstgørelse af børn og unge, bistand til ofre og overlevende og programmer til forebyggelse af gerningsmænd.

---

19 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2024%3A60%3AFIN>

20 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/04/29/the-council-gives-the-final-green-light-to-the-prolongation-of-a-child-sexual-abuse-protection-measure/>

21 https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/child-sexual-abuse-prevention-network-csapn_en

22 <https://www.weprotect.org/>

23 https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-union-internet-forum_en

24 <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/empact>

Den 13.-14. juni 2024 var Letland og Portugal medvært for et seminar om gensidig læring i Riga med titlen "Challenging for change: samarbejde med gerningsmænd til kønsbaseret vold og vold i hjemmet", som 14 andre medlemsstater og repræsentanter for Kommissionen, EIGE og det europæiske netværk for samarbejde med gerningsmænd til vold i hjemmet deltog i. Den behandlede spørgsmål som adgang til og udformning af tjenester for gerningsmænd til kønsbaseret vold og vold i hjemmet, hvordan ligestillingsaspekter kan indarbejdes i disse tjenester, og hvordan de kan evalueres.²⁵

Et af de vellykkede projekter, der blev finansieret under DAPHNE-indsatsområdet i 2021, er XAJI: Aktivt ungdomsnetværk for ligestilling: fremme af unges og rollemodelmænds rolle i forbindelse med forebyggelse af vold mod kvinder og ligestilling mellem kønnene. Den blev gennemført fra den 1. juni 2022 til den 30. juni 2024 og gennemførte uddannelse, kapacitetsopbygning og bevidstgørelse for unge, herunder teenagedrenge (mellem 12 og 15 år), for at forebygge vold og bidrage til at opdage misbrugsmønstre og fremme lige og kønsligestillede holdninger og relationelle modeller. Projektet uddannede næsten 200 teenagere, hvoraf 40 % var drenge, på 10 skoler i Spanien (Catalonien) og Portugal. Efter gennemførelsen af projektet forpligtede skolerne sig til at udvide uddannelsen til det næste skoleår (2024/2025), og skolefagfolk på andre skoler gav udtryk for deres vilje til at invitere XAJI-projektteamet til at modtage undervisning i de temaer, som projektet omhandler.

Kroatien ændrede sin straffelov (statstidende, 36/24)²⁶ for at definere kønsbaseret vold som "vold rettet mod en kvinde, fordi hun er kvinde, og former for vold, der i uforholdsmæssig grad rammer kvinder". Med ændringerne blev der også indført en ny forbrydelse: "alvorligt mord på en kvinde" (kvindedrab). For at afgøre, om en sag falder ind under kvindedrab, vil de kroatisk myndigheder vurdere, om offeret forsætligt er blevet såret på grund af sit køn. Desuden er "alvorligt mord på en kvinde" blevet tilføjet til listen over forbrydelser uden forældelsesfrist.

---

25 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/who-we-work-gender-equality/mutual-learning-programme-gender-equality_en

26 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_03_36_570.html

Ved uddelingen af prisen som europæisk hovedstad for inklusion og mangfoldighed i 2024 var byer i Slovenien, Spanien og Sverige vindere af en særlig pris til myndigheder, der skaber sikre byer og regioner for kvinder i al deres mangfoldighed ved at bekæmpe vold mod kvinder. Guldprisen gik til byen Ljubljana i Slovenien for at støtte solidaritetsindsatsen i samarbejde med civilsamfundet med henblik på at oprette et omfattende støttesystem til bekæmpelse af vold mod kvinder. Sølvprisen gik til byen Miranda de Ebro, Spanien, for at bringe politiske beslutningstagere, undervisere, sociale tjenester og civilsamfundet sammen med aktiv deltagelse af berørte kvinder, f.eks. gennem et initiativ, der involverer retshåndhævende myndigheder og sociale tjenester, med henblik på at stille sikkert husly og nødhjælp til rådighed for ofre. Bronzeprisen gik til Växjö kommune i Sverige for dens strategiske planlægning med hensyn til finansiering, støtte og bevidstgørelse samt for dens særlige afdeling for bekæmpelse af vold mod kvinder.²⁷

I Tjekkiet²⁸ trådte en ændring af straffeloven (lov nr. 40/2009 sml.) i kraft i januar 2025, som omdefinierer voldtægtsforbrydelsen og styrker den retlige beskyttelse af ofre for vold i hjemmet og kønsbaseret vold. I henhold til den nye definition vil ethvert tilfælde af samleje uden ofrets samtykke blive kvalificeret som voldtægt. Der er ikke længere brug for fysisk vold. Situationer, hvor ofret "fryser" udtrykkeligt vil blive anerkendt som voldtægt. Lovforslaget fik støtte fra både regeringspartierne og oppositionen.

I andet halvår af 2023 udarbejdede det bulgarske arbejds- og socialministerium med bistand fra koordinatorene for ligestilling mellem kvinder og mænd på distriktsniveau et kompendium over lokal praksis til forebyggelse af forskellige former for vold og støtte til ofre. Kompendiet samler lokale politikker og gennemførte foranstaltninger og initiativer, som deles af 21 distriktsforvaltninger, samtidig med at der sættes fokus på etableret god praksis. Målet er at udbrede de mange lokale erfaringer, styrke udvekslingen og bidrage til at genoverveje eksisterende politikker og skabe nye.²⁹

Kønsbaseret cybervold

Kønsbaseret cybervold dominerer fortsat alt for mange kvinders og pigers liv i hele EU. I EU's strategi for ligestilling mellem kønnene 2020-2025³⁰ anerkendes det, at onlinevold mod kvinder er blevet udbredt med specifikke, skadelige konsekvenser for kvinders mentale og psykiske sundhed. Dette er uacceptabelt og en hindring for kvinders deltagelse i det offentlige liv og dermed også en trussel mod demokratiet. Siden strategien blev fremlagt, er spørgsmålet om kønsbaseret cybervold blevet endnu mere udbredt.

Vedtagelsen af direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet³¹ har været en vigtig milepæl i bekæmpelsen af kønsbaseret cybervold. Det indeholder ensartede strafferetlige definitioner af de mest almindelige former for cybervold, kræver, at medlemsstaterne sikrer fjernelse af visse former for onlineindhold, der er kriminaliseret i henhold til direktivet, og levering

27 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/av/ip_24_2285

28 <https://mzp.gov.cz/web/mzp/tiskove-zpravvy/-/clanek/poslanci-jednomyslna-schvalili-redefinici-znasilneni-kopirovat->

29 <https://www.mlsp.government.bg/uploads/41/test/2023-sbornik-s-praktiki-nasilie-po-oblasti.pdf>

30 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget (COM(2020) 152 final).

31 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1385 af 14. maj 2024 om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (EUT L 1385 af 24.5.2024).

af specialiserede støttetjenester til ofre for cyberkriminalitet. Direktivet tilskynder også til selvregulerende samarbejde mellem platforme, herunder gennem udarbejdelse af adfærdskodekser.

Retsakten om digitale tjenester³² er desuden en afgørende EU-forordning i forbindelse med onlineplatforme og de dermed forbundne risici, herunder udbredelsen af diskriminerende indhold, f.eks. udbredelsen af kønsbaseret cybervoldeligt indhold på onlineplatforme.

Kvinder, navnlig dem, der udsættes for flere former for forskelsbehandling, herunder i det offentlige liv, rammes uforholdsmæssigt hårdt af forskellige former for kønsbaseret cybervold³³ såsom onlinechikane, stalking, doxing, deling af intime billeder uden samtykke og brug af deepfake-billeder, der har til formål at skade og miskreditere dem. I henhold til risikovurderingsrammen i forordningen om digitale tjenester er meget store onlineplatforme og søgemaskiner forpligtet til at identificere, vurdere og effektivt afbøde systemiske risici, herunder udbredelsen af kønsbaseret voldeligt indhold, der stammer fra udformningen, funktionen eller brugen af deres tjenester samt fra brugernes potentielle misbrug. Sådanne afbødende foranstaltninger bør være rimelige, forholdsmæssige, effektive og skræddersyet til de specifikke systemiske risici for at afbøde fysisk, seksuel, psykologisk, social, politisk eller økonomisk skade.

I henhold til retsakten om digitale tjenester skal onlineplatforme offentliggøre gennemsigtighedsrapporter med oplysninger om deres praksis for indholdsmoderation. Under henvisning til EU-direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet skitserer gennemførelsesretsakten kategorier for indberetning af beslutninger om indholdsmoderation, der påvirker kvinder og piger. Disse omfatter cybermobning og -intimidering, cyberchikane og cyberstalking, kønsbestemt desinformation, ulovlig tilskyndelse til vold og had, deling af intimt materiale uden samtykke, herunder deepfake eller lignende teknologi.³⁴ Udbyderne skal offentliggøre de første harmoniserede rapporter i begyndelsen af 2026. Desuden giver retsakten om digitale tjenester udbyderne mandat til at give adgang til data til forskning i opdagelse, identifikation og forståelse af systemiske risici i EU og i tilstrækkeligheden, effektiviteten og virkningerne af de risikobegrænsende foranstaltninger, som udbyderne har truffet.

For at beskytte kvinders sikkerhed online er Kommissionen i færd med at lette udviklingen af en ny ramme for samarbejde mellem internetplatforme som et af de sidste resultater, der blev bebudet i strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025.

Forordningen om kunstig intelligens³⁵ forbyder meget skadelige systemer, der kan muliggøre kønsbaseret vold. Konkret forbyder det skadelig AI-praksis, der kan anvendes til at opretholde eller lette vold mod kvinder og piger, såsom manipulerende eller udnyttende AI-systemer til at spore og manipulere enkeltpersoner, herunder kvinder og piger, på betydeligt skadelige måder. Desuden indeholder retsakten krav om gennemsigtighed for syntetisk genereret indhold, herunder deepfakes.

---

32 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2065 af 19. oktober 2022 om et indre marked for digitale tjenester og om ændring af direktiv 2000/31/EF (forordningen om digitale tjenester) (EØS-relevant tekst) (EUT L 277 af 27.10.2022, s. 1).

33 Hicks, J. (2021). Global dokumentation for forekomsten og virkningen af kønsbaseret vold på internettet. Rapport om K4D-helpdesk. Institut for Udviklingsstudier. [DOI:10.19088/K4D.2021.140](https://doi.org/10.19088/K4D.2021.140).

34 Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) af 4. november 2024 om fastlæggelse af skabeloner vedrørende gennemsigtighedsrapporteringsforpligtelserne for udbydere af formidlingstjenester og udbydere af onlineplatforme i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2065, C(2024) 7005 final og bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) C(2024) 7005 final.

35 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) (EØS-relevant tekst).

Endelig tager Kommissionen med udpegelsen af fire platforme for voksent indhold som meget store onlineplatforme fat på en række former for ulovligt indhold, ulovlige aktiviteter og ulovlig praksis med en kønsdimension såsom udbredelse af materiale, der viser seksuelt misbrug af børn, deling af intimt eller manipuleret materiale uden samtykke, menneskehandel og moderne slaveri. I 2024 sendte Kommissionen tre af dem (Pornhub, Stripchat og XVideos) anmodninger om oplysninger i henhold til forordningen om digitale tjenester for at anmode virksomhederne om at fremlægge mere detaljerede oplysninger om de foranstaltninger, der er truffet for omhyggeligt at vurdere og afbøde risici i forbindelse med beskyttelse af mindreårige online, udbredelse af ulovligt indhold og forebyggelse af og risici for kønsbaseret vold. Kommissionen anmodede også om nærmere oplysninger om de alderssikringsmekanismer, som disse platforme har indført. Kommissionen samarbejder desuden med eksperter i digital pornografi om at kortlægge de retlige rammer for regulering af voksent onlineindhold på EU-plan og medlemsstatsplan. De giver også et overblik over den pornografiske industri og etablerer en dokumentationspipeline for at identificere og analysere systemiske risici og effektiviteten af relaterede afbødende foranstaltninger.

I februar offentliggjorde EIGE en rapport med forslag til en måleramme, som medlemsstaterne kan anvende til at måle den statistiske prævalens, forekomst og indberettede tilfælde af specifikke former for cybervold mod kvinder og piger og til at indberette de indsamlede data på en sammenlignelig måde.³⁶

I 2024 blev der i Estland oversat og offentliggjort en vejledning om cybervold for fagfolk, der arbejder med ofre. Den giver værdifuld støtte og praktiske anbefalinger til effektivt og følsomt at bistå ofre, styre risici og hjælpe med at genoprette ofrenes følelse af sikkerhed. Denne vejledning, der er designet til at lette arbejdet for specialister, indeholder konkrete instruktioner og bedste praksis. Som en vital ressource hjælper det med at forbedre fagfolks forståelse af virkningen af cybervold og sikrer omfattende støtte til hver enkelt berørt person.

Seksuel chikane på arbejdspladsen

Kvinder har ret til at leve og arbejde uden vold og chikane. Selv om dette generelt accepteres, er vold og chikane stadig udbredt på arbejdsmarkedet. Ifølge de seneste data fra EU's undersøgelse af kønsbaseret vold har 4,3 % af alle kvinder i beskæftigelse oplevet seksuel chikane på arbejdspladsen inden for de seneste 12 måneder, 12,8 % inden for de seneste fem år og 30,8 % i voksenalderen. Kun 37,3 % havde anmeldt episoden til en offentlig støttetjeneste eller politi eller embedsmænd på arbejdspladsen.

Vold mod og chikane af kvinder på arbejdspladsen hæmmer kvinders indflydelse og status, begrænser deres adgang til arbejdsmarkedet og fastholder kønsopdelingen på arbejdsmarkedet. Det er ofte rodfastet i ulige kønsmagtsdynamik, kønsstereotyper, patriarkalske værdier og historiske uligheder mellem mænd og kvinder.

Den 25. marts 2024 blev Rådet efter tre et halvt års forhandlinger enig om at opfordre medlemsstaterne til at ratificere Den Internationale Arbejdsorganisations 2019-konvention om vold og chikane (nr. 190).³⁷ EU og dets medlemsstater spillede en aktiv rolle i vedtagelsen af konvention nr. 190 på den 108. internationale arbejdskonference i 2019. Indtil videre har 12 EU-medlemsstater

36 EIGE (2025), Bekæmpelse af cybervold mod kvinder og piger: Udvikling af en EU-måleramme, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg. [Tilgængelig online.](#)

37 Rådets afgørelse (EU) 2024/2018 af 25. marts 2024 om en opfordring til medlemsstaterne til at ratificere Den Internationale Arbejdsorganisations 2019-konvention om vold og chikane (EUT L 2024/1018 af 2.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1018/oj>)

ratificeret konventionen: Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien, Portugal, Rumænien, Spanien, Tyskland og Østrig.

Kønsbaseret chikane på arbejdspladsen er også et problem inden for forskning og innovation (R&I).³⁸ For at imødegå dette fænomen udviklede undergruppen "Inklusiv ligestilling mellem kønnene" under forummet for det europæiske forskningsrum (EFR) i tæt samarbejde med Europa-Kommissionen i 2024 en nultoleranceadfærdskodeks for bekæmpelse af kønsbaseret vold, herunder seksuel chikane, i EU's forsknings- og innovationssystem.³⁹ Adfærdskodeksen, der er udarbejdet af EFR-forummets undergruppe, har til formål at håndtere tilfælde af kønsbaseret vold i forskningsmiljøer og miljøer inden for videregående uddannelse ved at fastlægge en fælles tilgang, definitioner og en liste over principper, der skal vejlede medlemsstaterne og andre interessenter og enkeltpersoner med henblik på at skabe et europæisk FoU-miljø uden alle former for kønsbaseret vold baseret på værdierne ligestilling mellem kønnene og inklusion, respekt, værdighed og sikkerhed. For at støtte adfærdskodeksen og dens principper offentliggjorde Horisont Europa-projektet GenderSAFE et tilsagn⁴⁰ og opfordrede interessenter, fagfolk og studerende til at deltage i et særligt praksisfællesskab.⁴¹

Desuden blev der i 2024 i samarbejde med medlemsstaterne og interessenter inden for forskning og innovation afholdt en paneldiskussion med titlen "Towards an ERA Free from Gender-Based Violence in Science" (På vej mod et EFR uden kønsbaseret vold inden for videnskab) under forsknings- og innovationsdagene.⁴²

Menneskehandel

Menneskehandel er en forbrydelse, der ødelægger menneskers liv ved at fratage dem deres værdighed, frihed og grundlæggende rettigheder. Det er ofte en voldsforbrydelse begået af organiserede kriminelle netværk.

Et af de vigtigste resultater af EU's strategi for bekæmpelse af menneskehandel 2021-2025 i 2024 var evalueringen af EU's direktiv om bekæmpelse af menneskehandel og vedtagelsen af det ændrede direktiv om bekæmpelse af menneskehandel.⁴³ Det ændrede direktiv om bekæmpelse af menneskehandel styrker forebyggelse, støtte til ofre og grænseoverskridende samarbejde yderligere. Den lægger vægt på en kønssensitiv tilgang, der sikrer bedre beskyttelse af kvinder, børn, personer med handicap og andre sårbare grupper. Det ændrede direktiv medtager udnyttelse af surrogatmoderskab, tvangsægteskaber og ulovlig adoption blandt de forskellige former for udnyttelse. Den lægger også større vægt på onlinedimensionen ved at betragte seksuel udnyttelse, der begås ved brug af informations- og kommunikationsteknologi, som en skærpende omstændighed. Desuden bliver bevidst brug af tjenester, der leveres af ofre for menneskehandel, såsom prostitutionstjenester, en strafbar handling med det formål at mindske den efterspørgsel, der fremmer menneskehandel. EU-dækkende dataindsamling om menneskehandel baseret på specifikke indikatorer bliver obligatorisk, hvilket giver mere omfattende indsigt og øger kendskabet til fænomenet.

38 <https://unisafe-gbv.eu/project-news/results-from-the-largest-european-survey-on-gender-based-violence-in-academia/>

39 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6ce8aef5-70b3-11ef-a8ba-01aa75ed71a1/language-en>

40 <https://gendersafe.eu/the-gendersafe-pledge-for-zero-tolerance-to-gender-based-violence/>

41 <https://gendersafe.eu/community-of-practice/>

42 <https://www.youtube.com/watch?v=9-L-evh48GU>

43 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1712 af 13. juni 2024 om ændring af direktiv 2011/36/EU om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre herfor (EUT L 2024/1712 af 24.6.2024).

På migrationsområdet blev der offentliggjort en ⁴⁴ indkaldelse af forslag i maj 2024 med et budget på 6 mio. EUR under Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden (AMIF) for 2021-2027. ⁴⁵ Indkaldelsen har til formål at styrke bistanden til, støtten til og integrationen af tredjelandstatsborgere, der er ofre for menneskehandel, og som er tredjelandstatsborgere. Indkaldelsen fokuserer på forebyggelse, identifikation af ofre, bevidstgørelse om menneskehandel og støtte til ofre for arbejdsmæssig og seksuel udnyttelse samt ofre for tvungen kriminalitet. Dette omfatter specialiseret bistand til og støtte til tredjelandstatsborgere, der er ofre for menneskehandel, under hensyntagen til deres særlige behov såsom alder, køn og de fysiske og psykologiske konsekvenser af den eller de former for udnyttelse, de har været udsat for.

Desuden blev det 3-årige VANGUARD-projekt i november 2023 finansieret inden for rammerne af Horisont Europa-klynge 3 "Civilsikkerhed for samfundet" med et EU-bidrag på 4,5 mio. EUR. Dette projekt har til formål at styrke bekæmpelsen af menneskehandel i forbindelse med avancerede teknologiske løsninger, forståelse, bevidstgørelse og uddannelse med henblik på at afbryde menneskehandelskæden på et tidligt tidspunkt og tackle straffrihedskulturen. VANGUARD vil navnlig give et bedre efterretningsbillede af menneskehandel med særligt fokus på menneskehandel med henblik på seksuel udnyttelse, udnyttelse som arbejdskraft og tvungen kriminalitet.

Den operationelle EMPACT-handlingsplan for menneskehandel er ⁴⁶ blevet styrket for at imødegå risikoen for menneskehandel i lyset af det hidtil usete høje antal sårbare personer, hovedsagelig kvinder og børn, der søger beskyttelse i EU på grund af Ruslands angrebskrig mod Ukraine. De operationelle foranstaltningers specifikke fokus er blevet fastholdt i den nye operationelle handlingsplan for 2024-2025 og er nu fuldt ud indarbejdet i flere foranstaltninger, f.eks. om udnyttelse af arbejdskraft, handel med børn eller webovervågning.

Støtte til ofre for kønsbaseret vold

Bortset fra vedtagelsen af direktivet om vold mod kvinder i maj 2024, som fastsætter skræddersyede foranstaltninger til støtte for ofre for kønsbaseret vold (se afsnittet "Afskaffelse af kønsbaseret vold" ovenfor), blev der i 2024 gjort fremskridt med revisionen af direktivet om ofres rettigheder: Den 14. juni vedtog Rådet en generel indstilling til teksten, ⁴⁷ og i april godkendte Parlamentet sit mandat til at indlede interinstitutionelle forhandlinger. Treparts møder blev indledt ved udgangen af 2024. ⁴⁸ Forslaget, der blev vedtaget af Kommissionen den 12. juli 2023, har til formål yderligere at styrke rettighederne for ofre for kriminalitet i EU, herunder rettighederne for de mest sårbare ofre såsom ofre for vold mod kvinder og vold i hjemmet. ⁴⁹ I den forbindelse har den til formål at løse de problemer, der blev konstateret i evalueringen af direktivet om ofres rettigheder, der blev vedtaget i juni 2022. ⁵⁰

44 AMIF-2024-TF2-AG-THB.

45 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1147 af 7. juli 2021 om oprettelse af Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden.

46 https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/law-enforcement-cooperation/empact-fighting-crime-together_en

47 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/06/13/victims-rights-council-finalises-position-on-strengthened-eu-law/>

48 [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2023/0250\(COD\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2023/0250(COD))

49 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2012/29/EU om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA.

50 Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om evaluering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (SWD/2022/0179 final).

Desuden arbejder ⁵¹ Kommissionen inden for rammerne af EU-strategien for ofres rettigheder (2020-2025) på ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger til forbedring af rettighederne for ofre for kønsbaseret vold og vold i hjemmet i EU. Sådanne foranstaltninger omfatter: i) fremme af strukturer, der yder målrettet og integreret støtte til ofre med særlige behov, såsom ofre for kønsbaseret vold og vold i hjemmet og ii) gennemførelsen af EU's kampagne om ofres rettigheder, som omfatter et indsatsområde vedrørende kønsbaseret vold. ⁵² En vigtig tilføjelse til kampagnen er bogen *The Girl Who Kept Her Eyes Open*. Det øger bevidstheden om rettighederne for ofre for krigsforbrydelser (som for det meste er kvinder og børn) i henhold til EU-reglerne og tilskynder befolkningen i EU til at have øjnene åbne over for deres situation. Desuden finansieres der inden for rammerne af klynge 3 "Civilsikkerhed for samfundet" under Horisont Europa to projekter, IMPROVE og ISEDA, for i alt 5,7 mio. EUR af EU's bidrag, der har til formål at bekæmpe vold mod kvinder og vold i hjemmet fra forebyggelse via afsløring til støtte til ofret ved hjælp af en kombination af teknologiske og samfundsmæssige tilgange.

Det tyske parlament vedtog en lov ⁵³ for at forhindre "fortovet chikane" af abortmodstandere i umiddelbar nærhed af rådgivningscentre for gravide kvinder og abortklinikker. Loven har til formål effektivt at beskytte gravide kvinder mod denne stigende form for chikane og sikre, at de frit kan drage fordel af rådgivningstjenester og få adgang til faciliteter, der udfører aborter. Loven trådte i kraft den 13. november 2024.

---

51 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025) (COM(2020) 258 final).

52 <https://victims-rights.campaign.europa.eu/en/country/all/crimes>

53 <https://dip.bundestag.de/vorgang/zweites-gesetz-zur-%C3%A4nderung-des-schwangerschaftskonfliktgesetzes/308701>

I juli 2024 offentliggjorde Østrig en strategi for beskyttelse mod vold med henblik på koordinering og samarbejde med fokus på rådgivning til voldsramte kvinder, som blev udviklet under ledelse af Generaldirektoratet for Kvinder og Ligestilling i en deltagelsesbaseret proces med deltagelse af over 200 interessenter. Formålet med strategien er at støtte alle kvinder og piger, der er ofre for vold, på et tidligt tidspunkt. Desuden er der fastsat strategiske prioriteter i det overordnede institutionelle system til beskyttelse og forebyggelse af vold i overensstemmelse med Istanbulkonventionen, hvilket vil bidrage til at styrke kvinders og pigers rettigheder.⁵⁴

Udfordrende kønsstereotyper

I begyndelsen af 2024 afsluttede Kommissionen sin kampagne om at udfordre kønsstereotyper. Kampagnen⁵⁵ #EndGenderStereotypes var primært rettet mod unge voksne på sociale medier, men også gennem influencere og medieopsøgende arbejde. Kampagnen tacklede kønsstereotyper på forskellige områder af livet, såsom karrierevalg, deling af omsorgsforpligtelser og beslutningstagning. Kampagnen blev tildelt af Forbes Social Awards 2023. Materialet på alle EU-sprog er stadig tilgængeligt på kampagnens websted og kan downloades og anvendes af interessenter.

I 2024 offentliggjorde Kommissionen to Eurobarometerundersøgelser om kønsstereotyper: en flash Eurobarometer-undersøgelse om kønsstereotyper i forbindelse med vold mod kvinder (november) og en anden, der dækker kønsstereotyper mere generelt (december).

Den 25. november 2024 offentliggjorde Kommissionen resultaterne af den flash-Eurobarometerundersøgelse, der blev gennemført for at få en bedre forståelse af europæernes holdninger til vold og relativisering af voldelig eller ydmygende adfærd.⁵⁶ Resultaterne viste, at et flertal af europæerne er uenige i objektiviseringen af kvinder og stereotyper om seksuel vold, men også at nogle stereotyper stadig findes, navnlig i nogle medlemsstater. Mens f.eks. mere end 9 ud af 10 respondenter (93 %) i gennemsnit i hele EU er uenige i udsagnet "en mand eller kæreste kan have sex med sin kone eller kæreste uden hendes samtykke", varierer denne andel fra 85 % i Danmark til 97 % i Luxembourg og Malta. Mens gennemsnitligt 92 % af respondenterne i EU finder det uacceptabelt, at en mand lejlighedsvis slår sin kone/kæreste, er kvinder mere tilbøjelige til at finde det uacceptabelt end mænd (95 % mod 89 %), og procentsatserne varierer fra 87 % i Finland til 97 % i Luxembourg.⁵⁷

Endelig er omkring 7 ud af 10 respondenter (71 %) med hensyn til bevidsthed om og opfattelse af spørgsmålet om vold mod kvinder i gennemsnit enige i, at partnervold mod kvinder er "meget almindelig" eller "ret almindelig" i deres land, mens kun en tredjedel af respondenterne (33 %) svarer det samme om partnervold mod mænd. Igen er der store forskelle mellem landene, fra 91 % i Rumænien til 44 % i Danmark, og efter køn mener 78 % af kvinderne, at partnervold mod kvinder er almindelig i deres land mod 63 % af mændene.

54 <https://www.coordination-vaw.gv.at/nachrichten/gewaltschutzstrategie-zur-koordinierung-und-vernetzung-mit-fokus-auf-beratung-gewaltbetroffener-frauen-soll-beratungsnetz-sichtbarer-machen.html> og <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/bundeskanzleramt/nachrichten-der-bundesregierung/2024/07/frauenministerin-susanne-raab-praesentiert-oesterreichweite-gewaltschutzstrategie.html>

55 https://end-gender-stereotypes.campaign.europa.eu/index_en

56 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3252>

57 For Litauen er procentsatsen 55 %, men den blev udelukket fra beregningen af gennemsnittet som afvigende værdi. Resultatet kan skyldes et oversættelsesproblem med ordet "slapping", som ikke har en præcis oversættelse til litauisk, og som kan være blevet fortolket som en mindre alvorlig form for fysisk aggression.

En anden særlig Eurobarometer-undersøgelse ⁵⁸ undersøgte opfattelser af kønsstereotyper, og i hvilket omfang disse stadig er almindelige blandt EU-borgerne. Spørgsmålene vedrørte kønsroller og acceptabel adfærd, kønsstereotyper vedrørende familie- og arbejdsliv og kønsstereotyper i politik og i ledende stillinger. Undersøgelsen byggede delvis på tidligere særlige Eurobarometer-undersøgelser om ligestilling mellem kønnene, der blev gennemført om emnet "Ligestilling mellem kønnene" i 2009⁵⁹, 2014 ⁶⁰ og 2017. ⁶¹

Resultaterne viser, at nogle kønsstereotyper stadig er ret udbredte. Mere end seks ud af ti respondenter er enige i, at kvinder er mere tilbøjelige til at træffe beslutninger på grundlag af deres følelser, og omkring fire ud af ti er enige i, at en mands vigtigste rolle er at tjene penge (42 %, -1 procentpoint siden 2017), og at en kvindes vigtigste rolle er at tage sig af sit hjem og sin familie (38 %, -6 procentpoint). Forskellene i opfattelsen i EU's medlemsstater når op på 64 procentpoint.

De fleste stereotyper om beslutninger i arbejdslivet afvises generelt, men betydelige andele har stadig stereotype syn på kvinders socialt ønskede adfærd. F.eks. er kun lidt over halvdelen (51 %, +3 procentpoint siden 2009) enige i, at hvis faderens løn er lavere end moderens, er det ham, der skal opgive arbejdet for at passe børnene, hvis en familie beslutter, at den ene forælder skal gøre det. Resultaterne er blandede, også hvad angår opfattelsen af kønsegenskaber i hjemmet, hvor en ud af fem respondenter er enige i, at mænd i forbindelse med vigtige familiebeslutninger bør have det sidste ord, og der er delte meninger om, hvorvidt mænd generelt er naturligt mindre kompetente end kvinder til at udføre huslige opgaver (49 % er "enige" mod 49 % er "uenige").

---

58 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2974>

59 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/808>

60 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2048>

61 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2154>

THRIVING I EN GENDER-ÆKLØST ØKONOMI

I 2024 var der nogle opmuntrende økonomiske tendenser for ligestilling mellem kønnene. De seneste tilgængelige data (for 2023) viste, at kvinders beskæftigelse i EU for første gang nogensinde oversteg 70 %. Denne udvikling fandt sted på baggrund af en generel stigning i beskæftigelsesfrekvensen i EU til 75,3 %. Selv om stigningen for kvinder var lavere end i de foregående to år, var den højere end stigningen for mænd. Dette resulterede i den laveste kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen i det seneste årti på 10,2 procentpoint (-0,5 procentpoint i forhold til 2023). Denne udvikling er i overensstemmelse med en langsigtet tendens siden 2009, dog med markante forskelle mellem landene.

Denne positive tendens afspejles i andre indikatorer for kønsskævhed. Ifølge Den Internationale Arbejdsorganisations rapport om den globale kønsskævhed 2024 afspejler ⁶² den samlede stigning i arbejdsmarkedsdeltagelsen et skift til en større andel af kvindelige, ældre og højtuddannede arbejdstagere, der muliggøres af en stigning i arbejdskraftens mobilitet, subsidierede børnepasnings- og familieorlovspolitikker, jobfastholdelsesordninger og forsinket pensionering. Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) påpeger imidlertid også, at manglen på offentlige og private investeringer i børnepasning og andre formelle omsorgstjenester og den langvarige ulige holdning til omsorgsaktiviteter som helhed skubber de økonomiske og sociale omkostninger ved omsorgsarbejde overvejende over på kvinder. Dette udmønter sig i et stort uudnyttet potentiale for vores økonomier, som det f.eks. fremhæves i EIGE's skøn, der forudser en beskæftigelsesfrekvens på 80 % inden 2050, hvis der sker væsentlige forbedringer af ligestillingen mellem kønnene. ⁶³

Udligning af kønsskævheder på arbejdsmarkedet

I alle medlemsstater er beskæftigelsesfrekvensen højere for mænd end for kvinder. Som et generelt mønster gælder det, at jo lavere beskæftigelsesfrekvensen er for kvinder i et land, desto større er den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen. I 2023 lå beskæftigelsesfrekvensen for mænd på 80,4 % i EU, mens den var på 70,2 % for kvinder, hvilket resulterede i en kønsbetinget forskel i beskæftigelsesfrekvensen på 10,2 procentpoint. ⁶⁴

Beskæftigelsesfrekvensen for både kvinder og mænd er steget støt og langsomt i de seneste 10 år, kun afbrudt af pandemien i 2020. Siden 2018 har stigningen for kvinder imidlertid haft en tendens til at være lidt højere, og den deraf følgende kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen er derfor faldet fra 11,3 procentpoint i 2018 og 11,0 procentpoint i 2020 til 10,2 procentpoint i 2023.

Forskellene i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens varierer meget fra land til land og fra region til region i EU. Som led i sin forpligtelse til at fremme inklusiv beskæftigelse ⁶⁵ har handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder fastsat et mål om at nå en samlet stigning i beskæftigelsen i EU til 78 % senest i 2030, herunder ved at stræbe efter mindst at halvere den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen i forhold til 2019. I 2023 var beskæftigelsesfrekvensen for personer i alderen 20-64 år i EU 75,3 %, så 2030-målet synes at være inden for rækkevidde. I 2023 faldt den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen med -0,5 procentpoint, hvilket er mere end i det foregående år.

62 ILO, *Global Gender GAP report*, 2024. [Tilgængelig online](#).

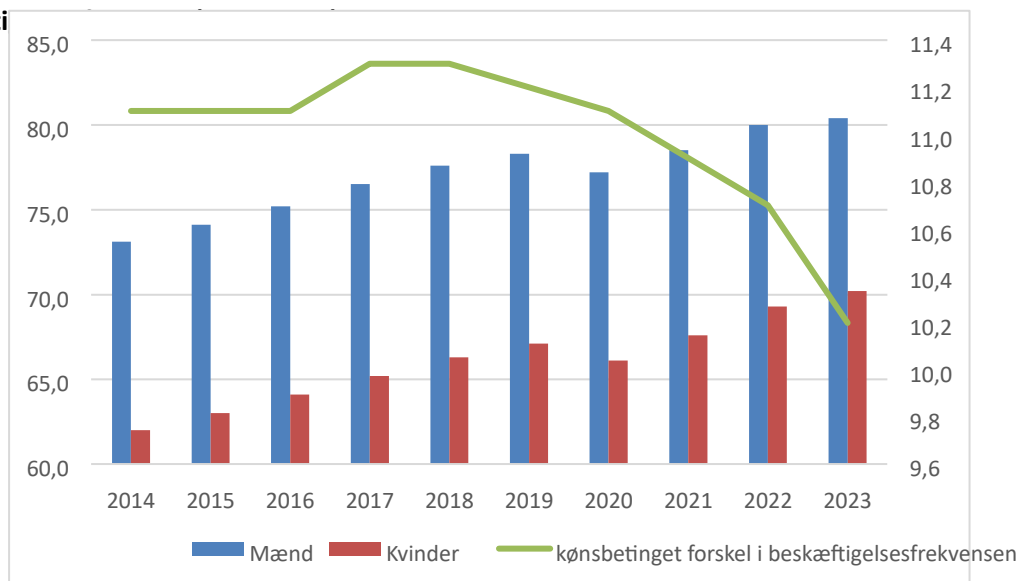
63 EIGE, *Economic Benefits of Gender Equality in the European Union (økonomiske fordele ved ligestilling mellem kønnene i Den Europæiske Union)*, 2017. [Tilgængelig online](#).

64 Eurostat ([lfsa_organ](#)).

65 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder (COM(2021) 102 final).

Figur 1 Beskæftigelsesfrekvenser i alderen 20-64 år efter køn og kønsbetinget forskel i beskæfti

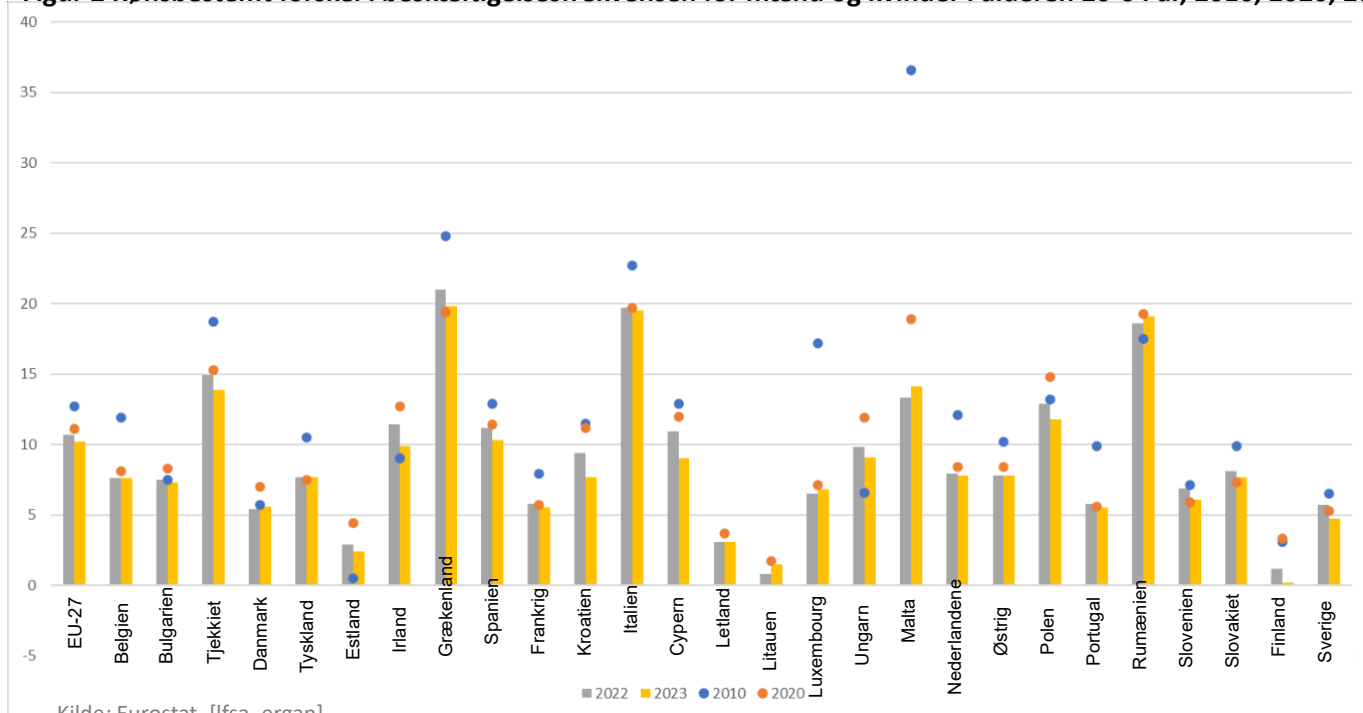

Kilde: Eurostat, [lfsi_emp_a]

Bemærk: Kønsforskellen defineres som forskellen mellem kvinders og mænds beskæftigelsesfrekvens i procentpoint.

I 2023 havde kun syv EU-medlemsstater (Spanien, Polen, Tjekkiet, Malta, Rumænien, Italien og Grækenland) større kønsbetingede forskelle i beskæftigelsesfrekvensen end forskellen for EU som helhed. I Italien, Grækenland og Rumænien var kvindernes beskæftigelsesfrekvens særlig lav, nemlig under 60 % (henholdsvis 56,5 %, 57,6 % og 59,1 %), sammenlignet med ca. tre fjerdedele af mændene (henholdsvis 76,0 %, 77,4 % og 78,2 %).

Figur 2 Kønsbestemt forskel i beskæftigelsesfrekvensen for mænd og kvinder i alderen 20-64 år, 2010, 2020, 2022 og 2023

Kilde: Eurostat, [lfsa_ergan]

Faldet i den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen i de fleste lande siden 2010 afspejler en stigning i den samlede beskæftigelsesfrekvens, hvor beskæftigelsen blandt mænd stiger mindre end beskæftigelsen blandt kvinder. I Malta er stigningen for kvinder særlig bemærkelsesværdig med over 32 procentpoint på 13 år, selv om den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen fortsat er høj. Denne ændring er blevet understøttet af politiske foranstaltninger, der har til formål at tiltrække flere kvinder til arbejdsmarkedet, såsom skattelettelser og nationale forsikringsbetalinger i de år, der er taget for at tage sig af børn, uddannelsesprogrammer, gratis børnepasning og gratis skoletransport.

Der er betydelige forskelle i den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen i EU's regioner, og de er vedvarende over tid. I mindre udviklede regioner i EU var den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen i 2022 (16 procentpoint) ca. dobbelt så stor som i mere udviklede regioner (8 procentpoint) og overgangsregioner (9 procentpoint). Forskellen var meget større i de sydlige medlemsstater (15 procentpoint) end i de nordvestlige (7 procentpoint) og østlige medlemsstater (12 procentpoint). Den var på over 20 procentpoint i alle regioner i Grækenland, Syditalien og de østlige regioner i Rumænien (figur 3). Beskæftigelsesfrekvensen for kvinder steg i forhold til beskæftigelsesfrekvensen for mænd i mere udviklede regioner og overgangsregioner mellem 2013 og 2022 samt i de nordvestlige medlemsstater. Omvendt faldt den i mindre udviklede regioner og i de sydlige lande, hvor beskæftigelsesfrekvensen er lavere, og hvor der mangler børnepasning af høj kvalitet og til en overkommelig pris.⁶⁶

Forskellen i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens varierer meget efter aldersgruppe: blandt unge mellem 15 og 24 år er forskellen fortsat den laveste med 4,3 procentpoint i 2023. I nogle lande var den endda negativ, hvilket betyder, at beskæftigelsesfrekvensen var højere blandt unge kvinder end blandt unge mænd (Irland, Litauen, Danmark, Finland og Estland). Det skal dog bemærkes, at der er markante forskelle mellem landene med hensyn til beskæftigelsesfrekvensen for kvinder i denne aldersgruppe på mellem 76,2 % i Nederlandene og 13,7 % i Rumænien. For personer i alderen 20-24 år stiger den til 6,3 procentpoint og topper for aldersgruppen 55-64 år med 12,1 procentpoint med store forskelle mellem landene. Dette påvirkes af den øgede gennemsnitlige varighed af arbejdslivet⁶⁷ for mænd i EU: med 39,0 års forventet varighed af arbejdslivet for mænd og 34,7 år for kvinder var den kønsbestemte forskel 4,3 år i 2023, hovedsagelig på grund af en større andel af uformelle omsorgsforpligtelser, der skubbede kvinder ud af arbejdsmarkedet tidligere end mænd. Samtidig er den kønsbestemte forskel i den faktiske pensionsalder faldet betydeligt i løbet af det seneste årti, idet den faktiske pensionsalder er steget i de fleste lande mellem 2014 og 2023 for begge køn. Samlet set steg kvinders faktiske pensionsalder mere end mænds i 18 lande⁶⁸. I ni af disse lande steg⁶⁹ den faktiske pensionsalder for kvinder mere end for mænd med mere end et år. Syv lande har lavere pensionsalder for kvinder end for mænd.⁷⁰

Disse kønsskævheder er endnu større for personer med børn – hvilket afspejler forældreskabets uforholdsmæssigt store indvirkning på kvinders karrierer. I 2023 var beskæftigelsesfrekvensen på EU-plan for kvinder i alderen 25-54 år med børn 74,9 % sammenlignet med 91,9 % for mænd med

66 Se Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, J. Durán Laguna, P. D'Apice, M. Grzegorzewska, F. De Franceschi m.fl., *Niende rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed*, J. Durán Laguna (redaktør), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024. [Tilgængelig online](#).

67 Indikatoren for arbejdslivets varighed er et skøn over det antal år, en person, der i øjeblikket er 15 år, forventes at være i arbejdsstyrken (dvs. at være i beskæftigelse eller arbejdsløs) gennem hele sit liv. Den har til formål at give et andet syn på arbejdsmarkedet ved at se på hele livscyklusen for personer i arbejdsstyrken snarere end på specifikke tilstande i livscyklusen, såsom ungdomsarbejdsløshed eller tidlig tilbagetrækning fra arbejdsstyrken.

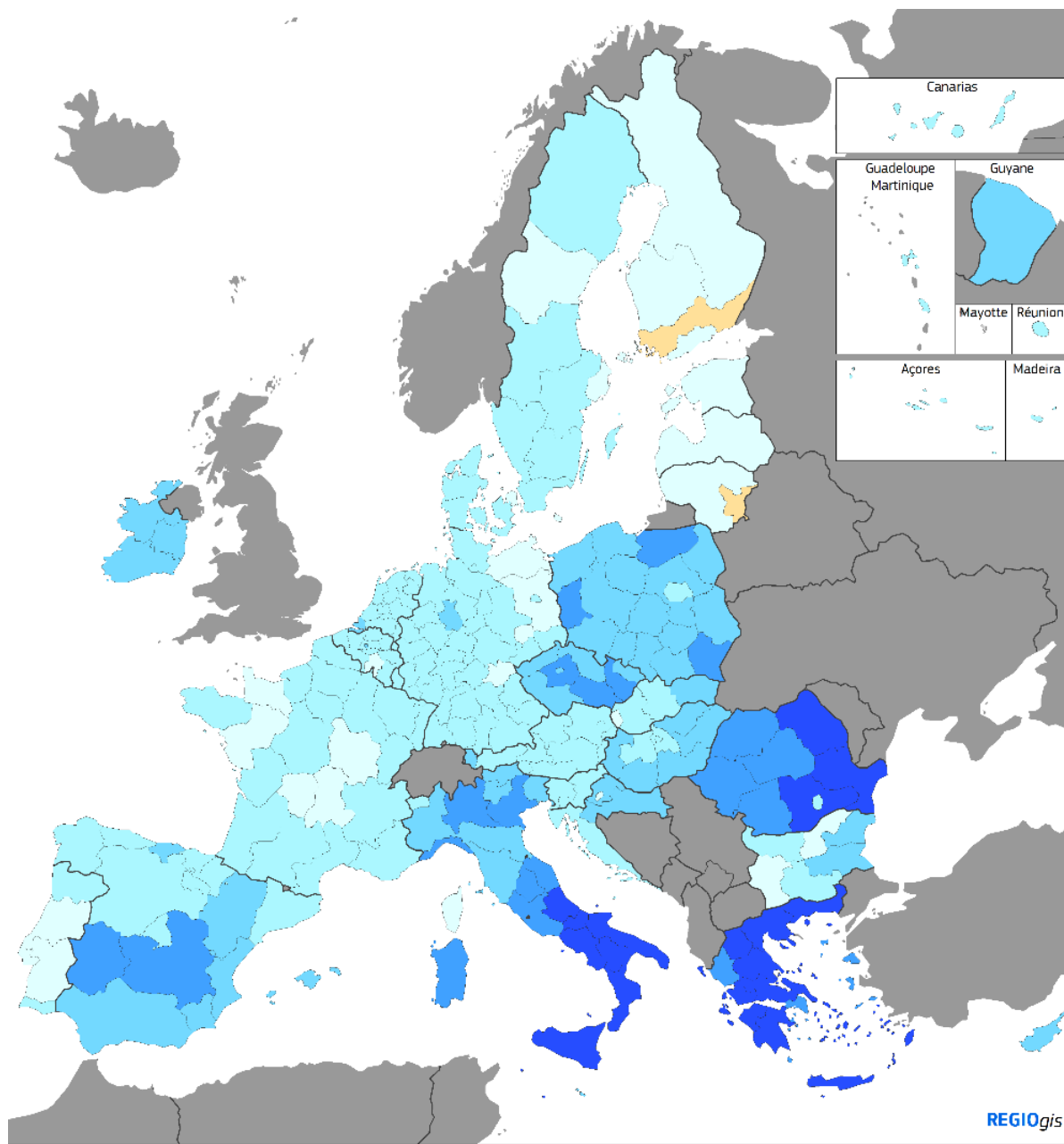
68 BE, CY, CZ, DK, EE, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, NL, RO, SE, SI og SK.

69 CY, CZ, DK, EL, HR, IE, LT, SI og SK.

70 AT, BG, CZ, HR, PL, RO og SK.

børn. Den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen nåede således op på 17,0 procentpoint blandt personer med børn, mens den var på 4 procentpoint blandt personer uden børn.

Figur 3: Regional variation i den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen i EU, 2022

Forskel mellem kvinders og mænds beskæftigelsesfrekvens (20-64 år), 2022

Procentvis punktforskel (kvinde - mand)

- < -20
- -20 - -15
- -15 - -10
- -10 - -5
- -5 - 0
- >= 0
- no data

EU-27 = -10,7

Kilde : Eurostat (lfst_r_lfe2emprrt)

0 500 km

Kilde: Udarbejdelse af GD REGIO på grundlag af Eurostat [lfst_r_lfe2emprrt] © Eurogeographics Association for the administrative boundaries

Den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen er også større, når der tages hensyn til fuldtidsbeskæftigelse,⁷¹ da andelen af deltidsarbejde er meget højere blandt kvinder end mænd (27,9 % sammenlignet med 7,7 % i 2023). Den kønsbestemte forskel i deltidsbeskæftigelse har været stabil i de seneste år (20,6 procentpoint i 2021 og 20,2 procentpoint i 2022). I 2023 blev de største kønsforskelle i deltidsbeskæftigelse registreret i Nederlandene (42,3 procentpoint), Østrig (41,8 procentpoint), Tyskland (36,9 procentpoint) og Belgien (27,4 procentpoint).

Den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen er fortsat høj for indvandrerkvinder. For kvindelige ikke-EU-borgere var beskæftigelsesfrekvensen 20 procentpoint lavere end for kvindelige statsborgere i 2023. Denne forskel kan sammenlignes med en forskel på 5,7 procentpoint for mandlige ikke-EU-borgere. Overkvalifikationsgraden for indvandrerkvinder var fortsat høj: I 2023 arbejdede 42,9 % af de kvindelige ikke-EU-borgere med en videregående uddannelse i lavt- eller mellemkvalificerede erhverv sammenlignet med 36,2 % af de mandlige ikke-EU-borgere og 21,3 % af de kvindelige statsborgere.

Hvis man ser på forekomsten af deltidsarbejde⁷², var 17,1 % af de beskæftigede i EU deltidsansatte i 2023. I 2023 oversteg vækstraten for deltidsbeskæftigelse (+2,0 %) vækstraten for fuldtidsbeskæftigelse (+0,8 %) for første gang i et årti. Den samlede andel af deltidsarbejde er dog gradvis faldende.

De årsager, som deltidsansatte i alderen 25-64 år har angivet for deres arbejdstidsordninger, viser, hvilke faktorer der påvirkede dette valg: for kvinder er pasning af voksne med handicap eller børn den mest relevante (29,5 % af de deltidsansatte kvinder mod 8,2 % af de deltidsansatte mænd) for mænd er det ikke at finde et fuldtidsjob (18,1 % for kvinder mod 27,5 % for mænd).

Relevansen af at have børn viser som en faktor i tilbøjeligheden til at arbejde på deltid efter antal børn af personer i alderen 25-54 år: næsten en tredjedel (31,8 %) af de beskæftigede kvinder med børn i EU arbejdede på deltid i 2023 sammenlignet med 5,0 % af mændene med de højeste andele i Østrig (69,2 %), Nederlandene (67,9 %) og Tyskland (65,4 %). Denne andel er højere end blandt kvinder uden børn på alle uddannelsesniveauer. I lighed med, hvad der sker for fuldtidsarbejde (se årsberetningen for 2023), er situationen den modsatte for mænd: Andelen af mandlige deltidsansatte med børn var lavere end andelen af dem uden børn på alle uddannelsesniveauer (jf. figur 4). I de fleste lande afspejles virkningen af forældreskab således i både kvinders beskæftigelsesfrekvens og andelen af deltidsbeskæftigelse blandt kvinder – Tyskland, Østrig og Italien kombinerer en stor indvirkning på både beskæftigelsesfrekvensen og arbejdstiden.

Disse statistikker viser, at det at få børn i de fleste lande påvirker kvinders beskæftigelsesfrekvens og deres tilbøjelighed til at arbejde på deltid sammenlignet med mænd.

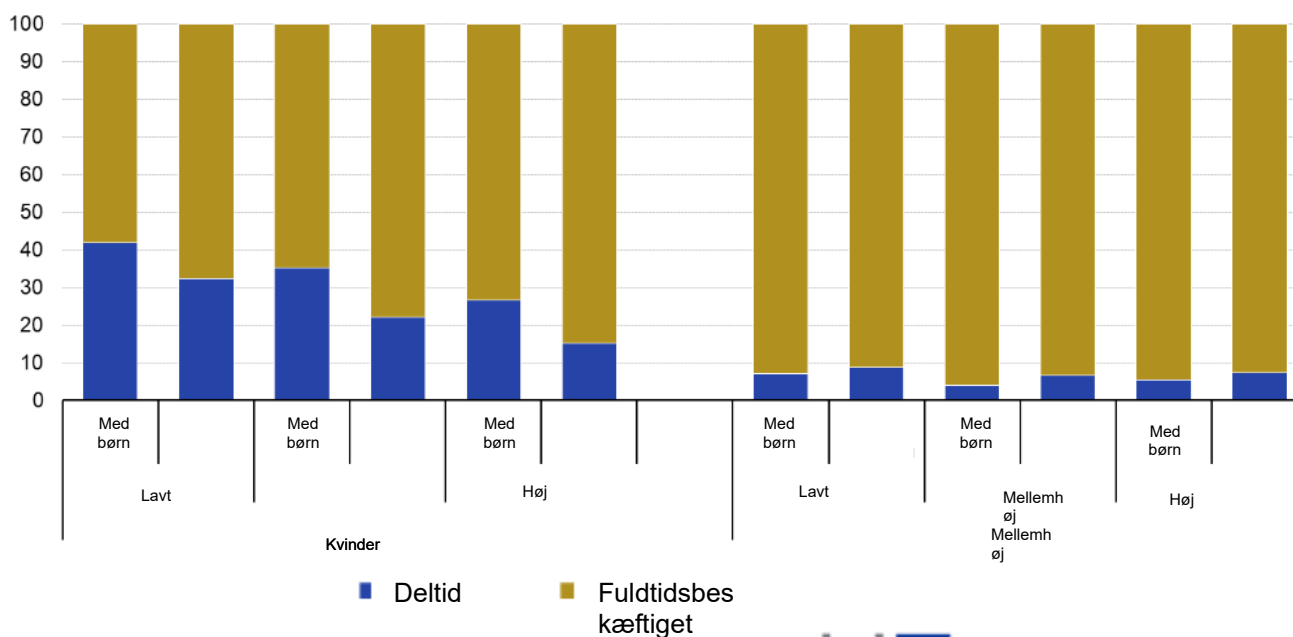
Desuden kan de nationale skattesystemer afskrække sekundære forsørgere, som overvejende er kvinder, fra at deltage på arbejdsmarkedet. Fælles beskatning mindsker f.eks. sekundære forsørgeres incitament til at arbejde eller forlænger arbejdstiden (f.eks. ved at gå fra deltids- til fuldtidsbeskæftigelse). I 2023 blev de højeste "inaktivitetsfælder" (hvor tilbagetrækning af skat og ydelser i væsentlig grad afskrækker sekundære forsørgere fra at komme ind på arbejdsmarkedet) set i Litauen, Slovenien, Danmark, Luxembourg, Belgien og Tyskland.⁷³

71 Fælles beskæftigelsesrapport, 2025.

72 <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=612325#Highlights>

73 Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion, Joint Employment Report 2025 — Commission proposal, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025. [Tilgængelig online.](#)

Deltidsbeskæftigelse efter køn, uddannelsesniveaue og tilstedeværelse af børn i EU, 2023
(aldersgruppen 25-54 år, procentdel af det samlede antal beskæftigede)

Kilde: Eurostats
arbejdsstyrkeundersøgelses ad hoc-udtræk

De fleste EU-lande har udviklet strategier eller specifikke projekter for at tilskynde til en ligelig fordeling af omsorgsforpligtelser mellem mænd og kvinder, hvilket igen giver kvinder mulighed for at deltage i beskæftigelse på et mere ligeværdigt grundlag end mænd, som lønmodtagere eller som iværksættere. Bekæmpelse af forskelsbehandling og for ligestilling mellem kønnene og lige muligheder er et af de centrale mål i pagten for færdigheder. Flere partnerskaber under pagten arbejder på at tackle ligestilling mellem kønnene og øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet samt opkvalificering og omskoling i centrale industrisektorer. Som eksempler kan nævnes kvinders og unges øgede deltagelse i rumrelaterede karrierer (rum for geopartnerskaber⁷⁴), afhjælpning af manglen på kvinder i IKT- og STEM-sektorerne (digitale partnerskaber og mikroelektronikpartnerskaber⁷⁵), sikring af opkvalificerings- og omskolingsprogrammer for kvinder, unge, indvandrere og dårligt stillede grupper overstiger disse gruppers andel af arbejdsstyrken med 20 % (turisme⁷⁶) eller opnåelse af en årlig stigning på 5 % i kvinders lederstillinger (tekstiler⁷⁷).

Tilgængeligheden af fleksible arbejdsordninger kan tilskynde til en sådan øget deltagelse af kvinder med omsorgsforpligtelser, da det giver dem mulighed for bedre at kombinere privatliv og arbejdsliv. Under pandemien blev der gennemført en lang række foranstaltninger vedrørende arbejdsfleksibilitet for at forhindre massiv arbejdsløshed. Mange arbejdsgivere har i det mindste til en vis grad opretholdt denne praksis. Ny forskning⁷⁸ har imidlertid fremhævet, at politikker for telearbejde, fleksible arbejdstider, orlov og karriereafbrydelser kan modvirke ligestilling mellem

74 <https://www.space4geo.eu/>

75 https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/industrial-ecosystems-and-partnerships/microelectronics_en

76 https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/industrial-ecosystems-and-partnerships/tourism_en

77 https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/industrial-ecosystems-and-partnerships/textiles_en

78 Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Retlige Anliggender og Forbrugere og Chung, H., Flexible working arrangements and gender equality in Europe, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024. [Tilgængelig online.](#)

kønnene med hensyn til løn og karriereudvikling, fordi kvinder har en tendens til at bruge dem oftere. Hvis disse arbejdsordninger ikke udformes og integreres korrekt i arbejdspladskulturen, kan det få negative karrieremæssige konsekvenser. Ulige kønsfordeling af husholdningsarbejde mellem mænd og kvinder er en af årsagerne til kønsbaseret deltidsarbejde. Hvis deltidsarbejdedesuden i vid udstrækning ses som en ordning for mødre, kan dette også øge skævheden over for deltidsansatte – nemlig at de angiveligt ikke er så engagerede, motiverede og produktive som andre arbejdstagere, på trods af dokumentation, der viser andet. Dette forværres derefter af, at fædre i stedet har tendens til at arbejde længere og derfor bedre opfylder den ideelle arbejdstagerstandard.⁷⁹ Det er derfor vigtigt at fremme en bedre udnyttelse af familieorlov og fleksible arbejdsordninger for mænd samt en mere ligelig fordeling af omsorgsforpligtelser i hjemmet mellem begge køn.

For at gøre det muligt for forældre og personer med omsorgsforpligtelser at skabe en bedre balance mellem deres arbejdsliv og familieliv og for at tilskynde til en bedre deling af omsorgsforpligtelser indførte direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv betalt fædreorlov, styrket forældreorlov, indført omsorgsorlov og udvidelse af retten til at anmode om fleksible arbejdsordninger til også at omfatte omsorgspersoner. Arbejdstagere, der anmoder om eller tager familieorlov, og FWA er retligt beskyttet mod forskelsbehandling gennem flere foranstaltninger. Fristen for gennemførelse af de fleste af direktivets bestemmelser i national ret var den 2. august 2022, men medlemsstaterne fik yderligere to år (indtil den 2. august 2024) til at gennemføre udbetalingen af ydelsen for de sidste to uger af forældreorloven. I januar 2024 anlagde Kommissionen sag mod tre medlemsstater ved Den Europæiske Unions Domstol for manglende meddelelse om fuldstændig gennemførelse af direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv.

I 2024 iværksatte det slovakiske nationale center for menneskerettigheder og den ikkestatslige organisation Možnosť voľby en onlineoplysningskampagne om ligestilling mellem kønnene. Kampagnen fokuserede på at fremme fælles værdier og bekæmpe kønsstereotyper. Under kampagnen lagde kendte influencere korte videoer på Instagram med hashtagget #spolunamtoide. Kampagnen er en del af projektet Fremme af ligestilling mellem kønnene og balance mellem arbejdsliv og privatliv i Slovakiet.

Kommissionen er i færd med at undersøge den gennemførte lovgivning for at sikre, at reglerne er blevet gennemført korrekt. Den 7. marts 2024 offentliggjorde netværket for europæisk ligestillingsret sin anden rapport om gennemførelsen af direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv i EU's medlemsstater. Ifølge denne rapport er gennemførelsen af WLB-direktivet generelt tilfredsstillende i kun én medlemsstat, hvilket efterlader 26 lande med store mangler i gennemførelsen. Forskningen viser, at de største problemer opstår i forbindelse med forældreorlov og/eller kompensation, FWA og retsbeskyttelse mod forskelsbehandling. Der er færre huller i forbindelse med fædreorlov og godtgørelse, force majeure-orlov og direktivets personelle anvendelsesområde. Situationen med hensyn til omsorgsorlov ligger et sted midt imellem⁸⁰.

79 Williams, J., *Unbending køn: Hvorfor familie- og arbejdskonflikt og hvad man skal gøre ved det*. Oxford Universitetsforlag, 1999.

80 Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Retlige Anliggender og Forbrugere, S. Burri, M. De la Corte-Rodríguez, B. Böök og F. van Hoof, *The transposition of the Work-Life Balance Directive in EU Member States (II) – Betydeligt arbejde endnu ikke udført*, S. Burri (redaktør), B. Böök (redaktør) og F. van Hoof (redaktør), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024. [Tilgængelig online](#).

Udligning af den kønsbestemte forskel i omsorg og pleje

En af hovedårsagerne til forskellene i beskæftigelsesmønstrene for kvinder og mænd er den kønsopdelte fordeling af ulønnede omsorgsforpligtelser, navnlig ulønnet omsorg som for børn.

Nye data indsamlet af EIGE ⁸¹ bekræfter, at kvinder bærer størstedelen af børnepasningsansvaret. Mere end halvdelen af kvinder med børn under 12 år bruger mindst 5 timer på at passe deres børn om dagen sammenlignet med mindre end 1 ud af 3 mænd (56 % mod 26 %). Dette svarer til, at ca. 50 % af kvinderne og kun 6 % af mændene er hovedansvarlige for deres børns personlige og fysiske pleje. Der er også synlige forskelle i den type aktiviteter, som mænd udfører for deres børn: 38 % af mændene bruger mellem 1 og 3 timer om dagen på fritidsaktiviteter sammenlignet med 29 % af kvinderne.

Det er derfor ikke overraskende, som fremhævet i det foregående afsnit, at kvinder med børnepasningsforpligtelser er mindre involveret i lønnet beskæftigelse end mænd, har tendens til at arbejde på deltid oftere og lider under de langsigtede konsekvenser i form af reducerede karriereudviklingsmuligheder, lønninger og pensioner. Navnlig er langt de fleste hjemmegående forældre kvinder (11 % af kvinderne sammenlignet med kun 1 % af mændene).

Ifølge indikatorerne for "Barcelonamålene", dvs. målene for deltagelse af børn under den skolepligtige alder i førskoleundervisning og børnepasning, der oprindeligt blev fastsat af Det Europæiske Råd i 2002 og revideret i 2022, var børns deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning 37,5 % for børn under 3 år (fra 2,3 % i Slovakiet og 74,7 % i Danmark) i 2023 ⁸² og 93,1 % for børn mellem tre år og den skolepligtige alder i 2022. ⁸³

Husstandens indkomstniveau spiller en væsentlig rolle i deltagelsesmønstrene. Børn med den laveste socioøkonomiske baggrund (laveste kvintil) har tendens til at deltage mindre i førskoleundervisning og børnepasning end deres mere velhavende jævnaldrende i den højeste kvintil. Dette kan være forbundet med flere årsager, herunder at forældrene bedre har råd til længere børnepasningstimer, eller at forældrene bruger disse længere timer til at tage fuld beskæftigelse (hvilket igen fremmer højere indkomst). ⁸⁴

Der er fortsat regionale og territoriale forskelle i adgangen til inklusiv førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet. Ifølge den 9. samhörighedsrapport er deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning mellem tre år og grundskolealderen i 2021 også i gennemsnit meget lavere i mindre udviklede regioner (87,0 %) end i overgangsregioner (94,9 %) eller mere udviklede regioner (93,2 %). Mens de fleste regioner i Frankrig, Belgien, Danmark, Irland, Sverige og Spanien har nået målet på 95 %, er deltagelsen i alle regioner i Grækenland og Kroatien, Rumænien og Bulgarien fortsat under 80 %. For regionerne i Rumænien og Bulgarien er deltagelsen endda faldet.

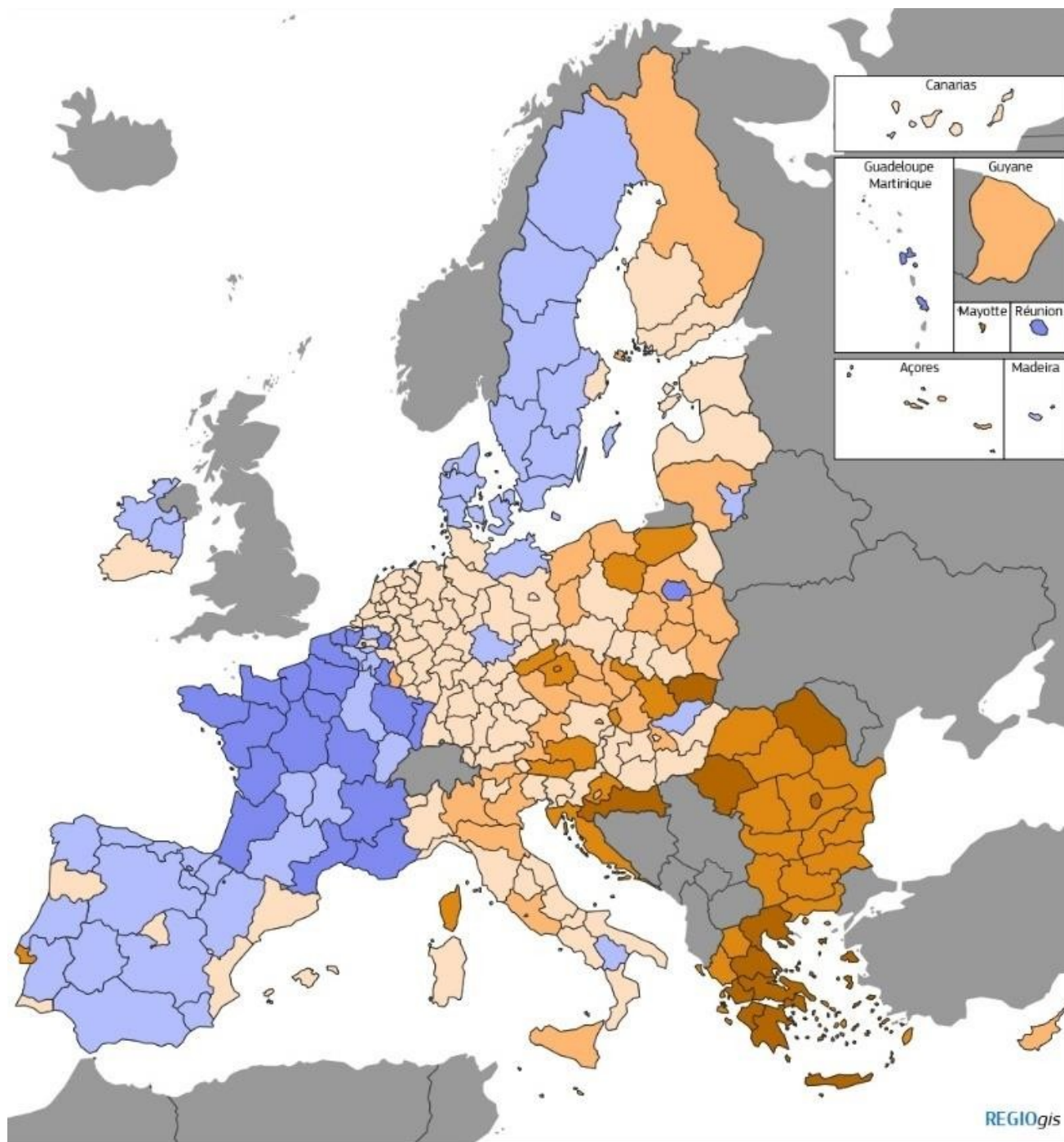
81 Se <https://eige.europa.eu/about/projects/survey-gender-gaps-unpaid-care-individual-and-social-activities-care-1st-wave>.

82 Se [ilc_caindform25](#).

83 Referenceindikatoren for deltagelse af børn under 3 år er den samme som for Barcelonamålene fra 2002. Referenceindikatoren for børn mellem 3 år og den obligatoriske grundskolealder er nu den samme som den, der anvendes til målet for det europæiske uddannelsesområde. Den er baseret på administrative data fra UNESCO's fælles indsamling af data fra OECD's Eurostat (UOE) og tager hensyn til tjenestekravene for at blive klassificeret som ISCED 02-kategori. Den er derfor ikke direkte sammenlignelig med den tilsvarende indikator, der er beregnet på grundlag af EU-SILC-undersøgelingsdata. Desuden foreligger UOE-data med en længere tidsforsinkelse end EU-SILC-data.

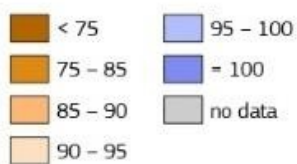
84 Se [ilc_caindform25](#).

Kort 2.9 Deltagelse i førskoleundervisning, 2021

% af børn fra 3 år til den skolepligtige alder på grundskoleniveau

EU-27 = 92,5

Deltagelse i målet for førskoleundervisning og børnepasningsordninger: 96 % i 2030.

EL 2019, DE NUTS 1, NL NUTS 0.

Kilde: Eurostat [educ_uoe_enra22] og skøn fra GD REGIO

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Rådets henstilling af 8. december 2022 om førskoleundervisning og børnepasning: Barcelonamålene for 2030⁸⁵ opfordrer medlemsstaterne til at tilskynde til deltagelse af børn fra ugunstigt stillede miljøer og mere specifikt til at lukke kløften i deltagelsen mellem børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROE), og børn, der ikke er i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Desuden vejleder Rådets henstilling af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti medlemsstaterne i at sikre børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse effektiv og gratis adgang til førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet. Alligevel deltager børn i risikogruppen stadig mindre i førskoleundervisning og børnepasning: I 2023 deltog 74,8 % af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse ikke i førskoleundervisning og børnepasning sammenlignet med 59,0 % af børn uden for risiko for fattigdom⁸⁶ eller social udstødelse. Børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse drager imidlertid større fordel af deltagelse⁸⁷ både med hensyn til deres trivsel og uddannelsesmæssige resultater og med hensyn til den mulige ekstra indkomst, som deres forældre, navnlig mødre, kan generere ved at deltage på arbejdsmarkedet.⁸⁸

Hvad angår børn mellem tre år og den skolepligtige alder, er erhvervsfrekvensen meget højere, idet de fleste medlemsstater når eller nærmer sig målet på 90 %.⁸⁹ Kun to lande, Rumænien og Slovakiet, ligger stadig under 80 %. Det er bekymrende, at Rumænien også har oplevet en faldende tendens i de seneste fem år.

---

85 Rådets henstilling af 8. december 2022 om førskoleundervisning og børnepasning: Barcelonamålene for 2030 (EUT C 484 af 20.12.2022, s. 1).

86 Se [ilc_caindform25](#).

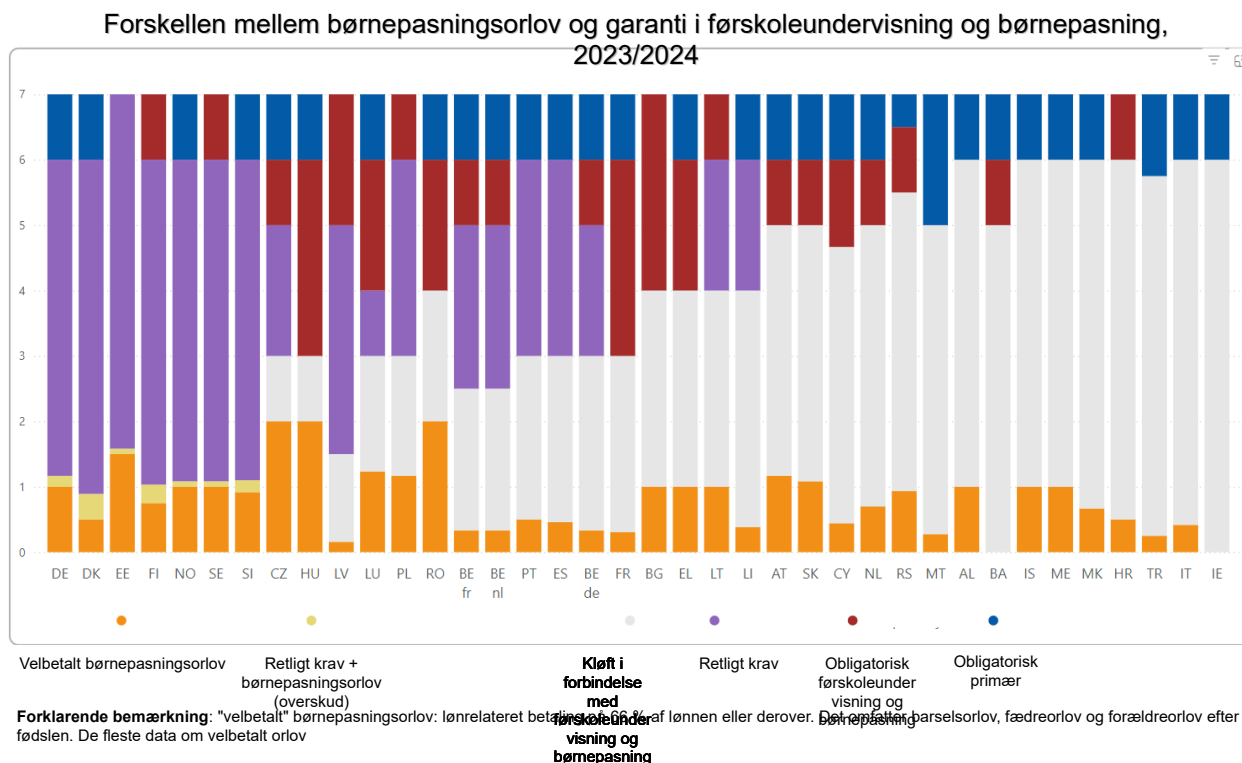
87 Narazani, E., Christl, M., & Figari, F. (2024). Mere børnepasning til de fattige? Budgetmæssige virkninger og kvindelige arbejdskraftudbudsreaktioner i Italien, Østrig og Ungarn. Anvendte økonomibreve, 1-6. [Tilgængelig online](#).

88 Yderligere oplysninger om førskoleundervisnings- og børnepasningsordninger findes i Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur: Eurydice, Key data on early childhood education and care in Europe 2025 – Eurydice report, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025. [Tilgængelig online](#). Denne tredje udgave af rapporten indeholder internationale sammenligninger, analyser af førskoleundervisnings- og børnepasningssystemer i de 27 medlemsstater og 10 partnerlande samt nationale informationsark, der skitserer de vigtigste aspekter af hvert lands førskoleundervisnings- og børnepasningssystem.

89 Grækenlands deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning i 2021 er ikke tilgængelig, men landets deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning i 2020 blandt treårige var på 33,9 %. Som nævnt i fodnote 50 er målet for deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning for børn mellem 3 år og den obligatoriske skolegang baseret på UOE-data, dvs. ikke på EU-SILC-data.

Figur 6 - "Børnepasningskløft"

Kilde: Førskoleundervisning og børnepasningsordninger (ECEC). Bemærk: børnepasningskløften kan defineres som det tidsrum, hvor et barn skal passes, og som hverken er dækket af børnepasningsorlov eller en garanteret plads i førskoleundervisning og børnepasning. Afstanden mellem to kugler svarer til et år.

Medlemsstater med en højere deltagelsesfrekvens i førskoleundervisning og børnepasning giver ofte ret til en plads i førskoleundervisning og børnepasning eller gør deltagelse obligatorisk.⁹⁰ Forskelle i den alder, hvor børn har en garanteret plads i førskoleundervisning og børnepasning,⁹¹ varierer meget i EU. Hvis forældreorloven ikke varer længe nok, kæmper familierne med "børnepasningskløften", dvs. en periode, hvor de selv skal sørge for børnepasning og muligvis er tvunget til at afbryde eller reducere deres lønnede arbejde. Selv om flere uddannelsessystemer tilbyder offentligt støttet førskoleundervisning og børnepasning fra omkring tre-fireårsalderen (uanset om det er en lovbestemt ret eller ej), efterlader mange medlemsstater stadig en betydelig kløft på et til seks år mellem retten til forældreorlov og en garanteret plads i førskoleundervisning og børnepasning.

Den kønsspecifikke virkning af omsorgsarbejde er forholdsvis mere afbalanceret for langtidspleje, og i betragtning af den demografiske udvikling med en stigende andel af ældre og et generelt fald i antallet af børn vil det sandsynligvis fortsætte på denne måde. Det anslås, at 52 millioner mennesker i EU yder uformel langtidspleje, og uformelle plejere af langtidspleje tegner sig for næsten 80 % af langtidsplejerne. En betydelig del af omsorgspersonerne (42 % af kvinderne og 38 % af mændene) yder langtidspleje på daglig basis. Men igen skal kvinder påtage sig en stor del af

90 I øjeblikket er deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning fra treårsalderen kun obligatorisk i Ungarn og Frankrig.

91 Danmark, Tyskland, Estland, Letland, Slovenien, Finland og Sverige garanterer en plads i førskoleundervisning og børnepasning fra en tidlig alder (6-18 måneder). De tre fællesskaber Belgien, Tjekkiet, Spanien, Frankrig, Luxembourg, Ungarn, Polen og Portugal garanterer en plads i offentligt støttet førskoleundervisning og børnepasning fra treårsalderen eller lidt tidligere. Yderligere oplysninger findes i Eurydice-rapporten for 2023.

langtidsplejeopgaverne. F.eks. har ca. 41 % af kvinderne det primære ansvar for at yde den mest krævende personlige og følelsesmæssige pleje sammenlignet med kun 16 % for mænd.

I EU er kvinder mere tilbøjelige end mænd til at tilbyde uformel langtidspleje (19,1 % mod 14,8 %), navnlig i aldersgruppen 45-64 år. Desuden har kvinder en tendens til at afsætte mere tid til uformel pleje. Denne forskel kan delvis forklares ved, at mandlige uformelle omsorgspersoner er mere tilbøjelige til at søge og modtage støtte fra formelle langtidsplejetjenester (73 %) end deres kvindelige modparter (61 %). Som bebudet i den europæiske plejestrategi fra 2022 iværksatte ⁹² Kommissionen bl.a. et strategisk partnerskab med Verdenssundhedsorganisationen i 2023. Et af målene med partnerskabet er at udarbejde en værktøjskasse til støtte for uformelle omsorgspersoner, som i øjeblikket er under forberedelse og bør være klar i sommeren 2025.

I 2024 fortsatte gennemførelsen af et nyt storstilet partnerskab for langtidspleje under pagten for færdigheder. Initiativet, der blev lanceret i april 2023, har forpligtet sig til at uddanne mindst 60 % af arbejdsstyrken på langtidsplejeområdet (3,8 mio. arbejdstagere) hvert år senest i 2030. Desuden nedsatte Kommissionen et nyt sektordialogudvalg for sociale tjenester for at drøfte arbejdsvilkår og lønninger i sektoren, der spiller en vigtig rolle med hensyn til at afhjælpe manglen på arbejdskraft i plejesektoren. Kommissionen fortsætter også i overensstemmelse med sin meddelelse fra 2023 om styrkelse af den sociale dialog i EU for at fremme den sociale dialog på EU-plan ved at støtte aktiviteterne i det tværfaglige udvalg for den sociale dialog og sektordialogudvalgene. I øjeblikket medtager ca. halvdelen af de 44 sektordialogudvalg specifikke foranstaltninger vedrørende ligestilling mellem kønnene i deres arbejdsprogram.

Rapporten fra 2024 om beskæftigelse og social udvikling i Europa ⁹³ indeholder en vurdering af konvergens over tid af arbejdsmarkedsresultater og relaterede holdninger ud fra et kønsperspektiv. Den viser, at kvinders deltagelse i ulønnet omsorg er faldet noget (-6 procentpoint) siden 2007. Dette fald skyldtes imidlertid i det mindste delvis en øget adgang til formelle børnepasningsordninger snarere end en større inddragelse af mænd i omsorgsforpligtelser. Samtidig faldt andelen af kvinder, der dagligt udfører husligt arbejde, imidlertid med 16 procentpoint, mens andelen af mænd steg med 10 procentpoint. I 2022 var 1 ud af 4 mænd i EU dagligt involveret i ulønnet pleje og ca. 1 ud af 3 i husligt arbejde. For kvinder var andelen henholdsvis 34 % og 63 %.

Kønsskellene inden for ulønnet omsorgsarbejde og husligt arbejde varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. I flere lande er andelen af kvinder, der dagligt er involveret i ulønnet pleje, mindst 15 procentpoint højere end mænd, mens der i andre lande kun er ringe forskel. Selv om forskellene mellem landene har været de samme siden 2007, er der visse tegn på, at lande med større forskelle indhenter lande med mindre forskelle. Den kønsbestemte forskel i husligt arbejde varierer mellem 12 og 44 procentpoint på tværs af landene. Forskellen har konvergeret siden 2016, men det er bekymrende, at landene med de største forskelle ikke var en del af denne proces.

Disse forskelle kan være rodfæstet i kønsstereotyper om kvinders og mænds rolle på arbejdsmarkedet. Et dokument om "kønsholdninger til arbejde på tværs af EU's medlemsstater", der blev offentliggjort i september 2024, ⁹⁴ indeholder en detaljeret analyse af kønsholdninger til arbejde i hele EU. ⁹⁵ Det drøftes også, hvordan sådanne holdninger kan påvirke kønsskævhederne

---

92 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om den europæiske plejestrategi (COM(2022) 440 final).

93 <https://op.europa.eu/webpub/empl/esde-2024/>

94 https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/employment-and-social-developments-europe-egalitarian-traditional-or-neither-gender-attitudes_en

95 Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion, Egalitær, traditionel eller ingen af delene? Kønsholdninger til arbejde på tværs af EU's medlemsstater, 2024. [Tilgængelig online.](#)

på arbejdsmarkedet og i husholdningerne. Dokumentet viser, at de fleste mennesker i EU støtter ligestilling mellem kønnene på arbejdsmarkedet og i husholdningerne. En tredjedel har blandede holdninger og har kun egalitære overbevisninger på nogle områder. Endelig har omkring en tiendedel af respondenterne synspunkter, der støtter de traditionelle kønsroller, f.eks. at kvinder bør prioritere deres familiemæssige ansvar over deres karriere, eller at mænd i forbindelse med vigtige familiebeslutninger bør have det sidste ord. Det samlede billede bør ikke tilsløre betydelige geografiske forskelle - selv om der er udbredt egalitære holdninger i nogle medlemsstater (navnlig i de nordlige EU-lande), er de langt mindre almindelige i andre.

Efter indkaldelsen af forslag om ligestilling mellem kønnene i 2024 blev 25 af de 196 modtagne forslag udvalgt til finansiering. De fleste af dem (17) vil fokusere på at tackle de grundlæggende årsager til den kønsbestemte omsorgskløft ved at fremme en kønstransformativ tilgang og udfordre kønsstereotyper. Projekterne skal navnlig: i) fremme familievenlig praksis i virksomheder, der tilskynder både kvinder og mænd til at udnytte de nye rettigheder i henhold til direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv (f.eks. familieorlov), ii) forebygge og beskytte mod enhver form for ugunstig behandling og forskelsbehandling af kvinder under og efter graviditeten, herunder når de tager familieorlov og fleksible arbejdsordninger og iii) øge bevidstheden om værdien af omsorgsarbejde.

De resterende otte udvalgte projekter, som de nationale myndigheder har foreslået, vil støtte gennemførelsen af direktivet om løngennemsigtighed, navnlig dets artikel 4 om udvikling af vejledning, værktøjer og bevidstgørelse om kønsensitive jobevaluerings- og jobklassifikationssystemer. De fleste projekter vil starte i begyndelsen af 2025 og vil vare to år.

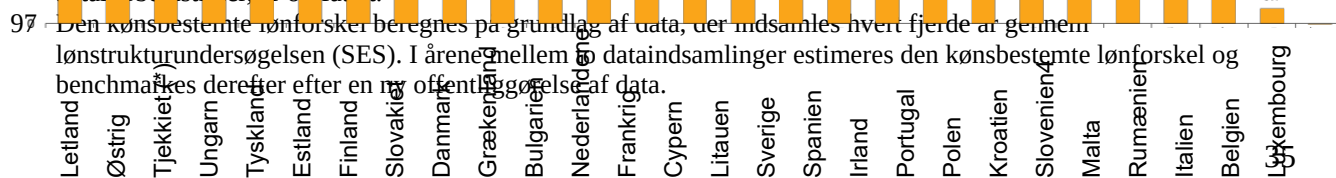
En nylig Eurobarometerundersøgelse om kønsstereotyper synes at bekræfte denne hypotese. Der er en positiv holdningsændring til ligestilling mellem kønnene, idet tre fjerdedele af respondenterne er enige i, at mænd også nyder godt af ligestilling mellem kvinder og mænd, men der er stadig kønsstereotyper: ca. 4 ud af 10 personer i EU er enige i, at en mands vigtigste rolle er at tjene penge (42 %, -1 procentpoint siden 2017), og at en kvindes vigtigste rolle er at tage sig af sit hjem og sin familie (38 %, -6 procentpoint); Halvdelen er enige i, at mænd naturligvis er mindre kompetente end kvinder til at udføre huslige opgaver (49 %).

Afhjælpning af kønsbestemte løn- og pensionsforskelle

Selv om den kønsbestemte lønforskel er blevet mindre i løbet af det seneste årti, ligger den stadig højt. I 2023 ligger den kønsbestemte lønforskel i EU-27, hovedsagelig baseret på foreløbige data, på 12,0 % i gennemsnit⁹⁷ i EU (sammenlignet med 16,0 % i 2013) og ligger fortsat over 15 % i Estland, Østrig, Tjekkiet, Tyskland, Slovakiet, Ungarn, Letland og Litauen. Dette viser en betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat, fra -0,9 % i Luxembourg til 19 % i Letland (figur 7).

Det er vigtigt at huske på, at en negativ kønsbestemt lønforskel, dvs. en situation, hvor kvinder generelt tjener mere end mænd, undertiden kan være forbundet med en selvvalgt, nær beskæftigelsesstruktur, der er betydeligt lavere for kvinder end for mænd.

Den kønsbestemte lønforskel beregnes på grundlag af data, der indsamles hvert fjerde år gennem lønstrukturundersøgelsen (SES). I årene mellem de dataindsamlinger estimeres den kønsbestemte lønforskel og benchmarkes derefter efter en ny offentliggørelse af data.

Kilde: Eurostat (onlinedatakode: sdg_05_20)

for mænd. Med andre ord er det i nogle medlemsstater for det meste kvinder med forholdsvis højere uddannelsesniveauer og dermed højere lønninger, der engagerer sig på arbejdsmarkedet. Det er også vigtigt at minde om, at den kønsbestemte lønforskel ikke måler "kønsbestemt lønmæssig forskelsbehandling". I sin ukorrigerede form måler den blot forskellen mellem gennemsnittet af mænds og kvinders samlede indtjening og dækker også forskelle som følge af sektormæssig og erhvervmæssig opdeling, dvs. det forhold, at kvinder overvejende arbejder i lavtlønssektorer og er underrepræsenteret i (bedre betalte) lederstillinger. Nylig forskning har også vist, at segregering i stigende grad kan afhænge af sortering i virksomheder, erhverv og job, dvs. det forhold, at kvinder har tendens til at koncentrere sig, f.eks. i lavtlønsvirksomheder, fordi de giver en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv.⁹⁸

Hvert år minder Kommissionen om betydningen af at fjerne den kønsbestemte lønforskel ved at markere ligelønsdagen – den dag, hvor kvinders gennemsnitsløn symbolsk ophører med at blive betalt. I 2024 var ligelønsdagen den samme som i 2023 — 15. november — da den kønsbestemte lønforskel ikke havde ændret sig.⁹⁹

I juni 2024 lancerede Østrig "Equal Pay Netz"¹⁰⁰ (netværket for ligeløn) som en foranstaltning til at imødegå den kønsbestemte lønforskel. Den medfinansieres af Østrigs forbundsministerium for arbejde og økonomi og EU (Den Europæiske Socialfond Plus+). Målet med dette projekt er at oprette fire pilotregioner med "ligeløn" i hele Østrig: to i turistsektoren og to i industrisektoren. I hver region er der planlagt forskellige aktiviteter med henblik på at analysere, behandle og drøfte drivkræfterne bag den kønsbestemte lønforskel med regionale interessenter og (inter)ationale eksperter. Ud over dette regionale netværksamarbejde og kapacitetsopbygning vil videnskabelse og -deling blive opnået gennem aktive PR-aktiviteter.

I 2024 afholdt Kommissionen to gennemførelsesworkshops om direktivet om løngennemsigthed¹⁰¹ for at bistå medlemsstaterne med at gennemføre direktivet. Direktivet, der blev vedtaget i maj 2023, har til formål at styrke princippet om lige løn til mænd og kvinder gennem løngennemsigthed og håndhævelsesmekanismer. Europa-Kommissionen afsatte ca. 4 mio. EUR under programmet¹⁰² for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier til projekter, der gennemføres af medlemsstaterne for at udvikle: i) værktøjer og metoder, som europæiske arbejdsgivere kan anvende til at korrigere uberettigede lønforskelle mellem kønnene, der konstateres ved gennemførelsen af direktivet, og ii) metoder til at vurdere, hvad der er arbejde af samme værdi. Otte projekter blev tildelt i 2024.

I 2024 lancerede Estland "Pay Mirror" — et digitalt værktøj, der giver statistikker over den kønsbestemte lønforskel i organisationer ved hjælp af administrative data, herunder faktiske lønninger (inklusive bonusser), beskæftigelsesdatoer, arbejdsbyrde og stilling. Estlands statistik beregner sættet af indikatorer på anmodning af en arbejdsgiver med mindst tre mandlige og tre kvindelige ansatte, og indikatorerne er kun tilgængelige for arbejdsgiveren. Da de estiske administrative data ikke adskiller grundlønninger fra bonusser, afspejler lønskemaet de faktisk

98 Se <https://www.nature.com/articles/s41562-022-01470-z.pdf>.

99 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equal-pay/equal-pay-day_en#what-is-the-european-equal-pay-day

100 <https://www.equalpaynetz.at/>

101 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/970 af 10. maj 2023 om styrkelse af anvendelsen af princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi ved hjælp af løngennemsigthed og håndhævelsesmekanismer (EUT L 132 af 17.5.2023, s. 21).

102 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/cerv/wp-call/2024/call-fiche_cerv-2024-ge_en.pdf

udbetalte lønninger justeret for arbejdsbyrde, eksklusive fravær på grund af uarbejdsdygtighed eller børneorlov (statskompenseret). Indikatorerne i værktøjet omfatter kønsbestemte lønforskelle baseret på gennemsnitsløn og medianløn, gennemsnits- og medianløn for kvinder og mænd, kønsbestemte forskelle efter erhverv og forskelle i uregelmæssig løn.¹⁰³

I maj 2024 blev der vedtaget to EU-direktiver for at styrke ligestillingsorganernes rolle.¹⁰⁴ Et af disse direktiver fastsætter bindende standarder for ligestillingsorganer, der beskæftiger sig med ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd inden for beskæftigelse og erhverv. Det kræver, at medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne er uafhængige og har tilstrækkelige ressourcer og beføjelser til at udføre deres mandat.¹⁰⁵ For at støtte gennemførelsesprocessen nedsatte Kommissionen en ekspertgruppe om gennemførelsen af EU's ligestillingslovgivning bestående af repræsentanter for medlemsstaterne og Equinet – den europæiske paraplyorganisation for ligestillingsorganer – med FRA og EIGE som observatører. Gruppen udarbejdede en række vejledninger og oprettede et wiki-onlinerum til udveksling af oplysninger om direktiverne. Gruppen vil også bistå Kommissionen i den tidlige udarbejdelse af gennemførelsesretsakten om den fælles liste over indikatorer.

Efter pensionering giver den kønsbestemte lønforskel sig udslag i en forskel i indtægterne i alderdommen. Den kønsbestemte pensionsforskel er faldende fra 33,9 % i 2010 til 27,6 % i 2020, også på grund af en lavere forskydning af kvinders pension fra beregningen. Ikke desto mindre var den kønsbestemte pensionsforskel stadig på 25,4 % i 2023.¹⁰⁶ Med andre ord modtog kvinder i alderen 65-79 år i 2023 en bruttopension, der i gennemsnit var en fjerdedel lavere end for mænd i samme aldersgruppe. Omfanget af denne forskel varierer betydeligt mellem EU-landene, fra helt op til 43,9 % i Malta, 39,9 % i Nederlandene og 36,4 % i Luxembourg til 4 % i Slovenien, 4,6 % i Danmark og 5,8 % i Estland. Ud over beskæftigelses- og lønmønstre er karriereafbrydelser også en vigtig faktor, der bidrager til den kønsbestemte pensionsforskel. Endelig kan ringere finansiel forståelse hæmme kvinders pensionsplanlægning, hvilket kræver finansiel uddannelse og foranstaltninger til gennemsigthed på pensionsområdet. Samtidig steg den kønsbestemte pensionsforskel blandt pensionerede arbejdstagere på +65 år og derover, som er truet af fattigdom, fra 3,1 procentpoint i 2010 til 3,6 procentpoint i 2015 og 3,7 procentpoint i 2023.¹⁰⁷

Rapporten om pensionernes tilstrækkelighed udarbejdes hvert tredje år af Udvalget for Social Beskyttelse og Europa-Kommissionen. Den seneste udgave af rapporten, der blev offentliggjort i juni 2024, indeholder et tematisk kapitel om uligheder i alderdommen og lægger særlig vægt på kønsdimensionen, herunder den kønsbestemte pensionsforskel og den kønsbestemte¹⁰⁸

103 <https://www.mkm.ee/too-ja-vordsed-voimalused/vordsed-voimalused-ja-sooline-vordoiguslikkus/palgapeegel>

104 Rådets direktiv (EU) 2024/1499 af 7. maj 2024 om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv mellem personer uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering, ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til social sikring og adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (EUT L 2024/1499 af 29.5.2024) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1500 af 14. maj 2024 om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og om ændring af direktiv 2006/54/EF og direktiv 2010/41/EU (EUT L 2024/1500 af 29.5.2024).

105 Kommissionen overvåger også udviklingen i ligestillingsorganernes uafhængighed og funktion i forbindelse med sin årlige retsstatsrapport.

106 [Kønsbestemt pensionsforskel efter aldersgruppe \[ilc_pnp13_custom_8619195\]](#).

107 Eurostat, [Fattigdomsrisiko efter fattigdomsgrænse og hyppigste aktiviteter i det foregående år \[ilc_li04_custom_15156745\]](#).

108 I juni 2023 vedtog Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik Rådets konklusioner om pensioners tilstrækkelighed for Udvalget for Social Beskyttelse og Kommissionen med henblik på at videreudvikle analysen af kønsbestemte forskelle i alderdommen og udvikle pålidelige og ajourførte indikatorer til overvågning af kønsbestemte forskelle i pensionsydelser og pensionsdækning. [Se ilc_pnp14](#).

pensionsdækningsforskel. Den viser, at ældre kvinder fortsat er mere udsat for fattigdomsrisici end ældre mænd i alle medlemsstater, hvilket hænger sammen med, at alderspensioner i gennemsnit udgør fire femtedele af den samlede indkomst i alderdommen. At være enlig i alderdommen indebærer en højere fattigdomsrisiko for kvinder end for mænd. I 2023 var mere end 1 ud af 5 kvinder på 75 år og derover i risiko for fattigdom eller social udstødelse i EU.

Siden 2006 har den finske regering sammen med centrale arbejdsmarkedsorganisationer gennemført ligelønsprogrammer for at mindske lønforskellen mellem mænd og kvinder. Formålet med det seneste program er at reducere lønforskellen til mindst 14,5 % i 2024-2027. Foranstaltningerne fokuserer på lønsystemer og lønbevidsthed, ligestillingsplanlægning på arbejdspladsen, afvikling af den kønsbaserede arbejdsdeling og forening af arbejdsliv og familieliv. På grund af ændringer i driftsmiljøet omfatter programmet drøftelser mellem fagforeninger i den private sektor om deres mulige deltagelse i ligelønsprogrammer. ¹⁰⁹

I juli 2024 offentliggjorde Kommissionen en undersøgelse til støtte for overvågningen af plejekreditter i arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger. Undersøgelsen ser på, hvordan omsorgsperioder (for børn og langtidspleje) behandles i fuldt finansierede erhvervstilknyttede pensionsordninger, og om der ydes plejekreditter. ¹¹⁰

Opnåelse af lige deltagelse på tværs af forskellige økonomiske sektorer

Sektoropdeling er en af årsagerne til den kønsbestemte lønforskel. Kvinder er ofte overrepræsenteret i sektorer med en gennemsnitlig lavere løn, ofte fordi jobbene i disse sektorer undervurderes og betragtes som "kvindejob" såsom pleje og uddannelse. Som det også fremhæves i den europæiske plejestrategi, er der også tale om sektorer, hvor manglen på arbejdskraft bliver stadig mere udtalt og sandsynligvis vil stige i takt med befolkningens aldring, navnlig i landdistrikterne. Lav løn kan også være forbundet med kønsstereotyper, der sidestiller de bløde færdigheder, der kræves til pleje — såsom kommunikation, empati eller samarbejde — med færdigheder, der ville komme naturligt til kvinder, og som ikke er behørigt anerkendt i den økonomiske værdi af deres arbejde.

Kønsopdelingen på arbejdsmarkedet bidrager til mangel på arbejdskraft ved at mindske effektiviteten af fordelingen af arbejdskraftudbuddet. Manglen på arbejdskraft er tydelig i erhverv og sektorer, hvor mænd udgør størstedelen af arbejdstagerne (f.eks. STEM-erhverv, hvor mænd udgør 80 % af arbejdstagerne), samt i nogle job, hvor kvinder udgør størstedelen af arbejdstagerne (f.eks. sundhedserhverv, hvor kvinder udgør 80 % af arbejdstagerne). Vedvarende kønsopdeling reducerer antallet af personer, der er til rådighed til at besætte nye ledige stillinger, hvilket forværrer vanskelighederne med at finde arbejdstagere, navnlig i tider med stigende efterspørgsel. Foranstaltninger, der har til formål at mindske kønsopdelingen, giver vigtige muligheder for at sikre, at kvinders øgede deltagelse på arbejdsmarkedet afhjælper manglen på arbejdskraft. I øjeblikket er det usandsynligt, at kvinder vil gå videre til ledige stillinger, der er vanskelige at besætte, i mandsdominerede erhverv. Samtidig skaber den omstændighed, at man næsten udelukkende baserer sig på kvinders arbejde, ikke et tilstrækkeligt udbud af arbejdskraft til at dække efterspørgslen efter specifikke tjenesteydelser såsom sygepleje, personlig pleje eller rengøring. Forbedring af arbejdsvilkårene og lønnen i disse job vil sandsynligvis spille en vigtig rolle med hensyn til at tiltrække yderligere arbejdstagere.

¹⁰⁹ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165735> og <https://stm.fi/en/gender-equality/equal-pay>.

¹¹⁰ Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion, *Study support the monitoring of care credits in occupational pensions schemes*, 2024. [Tilgængelig online](#).

Direktiv (EU) 2022/2041 af 19. oktober 2022 om passende mindstelønninger¹¹¹ trådte i kraft den 15. november 2024. Det kræver, at alle medlemsstater etablerer en ramme for at sikre, at de lovbestemte mindstelønninger er tilstrækkelige, fremmer kollektive overenskomstforhandlinger om lønfastsættelse og forbedrer arbejdstagernes effektive adgang til beskyttelse af mindstelønninger i EU.¹¹² En af virkningerne af løntilstrækkelighed vil være at mindske den kønsbestemte lønforskel. Faktisk nævner direktivets artikel 5, stk. 1, reduktionen af den kønsbestemte lønforskel som et underliggende mål for indførelsen af procedurer for fastsættelse og ajourføring af passende lovbestemte mindstelønninger.

Kommissionen har fremlagt en række sektorspecifikke initiativer til støtte for lige deltagelse på arbejdsmarkedet. Navnlig i IKT-sektoren er der en alvorlig og vedvarende kønsskævhed, som påvirker, hvordan digitale løsninger udformes og anvendes. I 2023 var 80,6 % af IKT-specialisterne i EU mænd.¹¹³ Det er derfor afgørende at tilskynde flere kvinder til at blive IKT-specialister for at afhjælpe manglen på IKT-specialister og opbygge et inklusivt og konkurrencedygtigt digitalt Europa. På EU-plan fastsætter politikprogrammet for det digitale årti 2030 det ambitiøse mål om mere end en fordobling af antallet af IKT-fagfolk fra 9 til 20 millioner, samtidig med at kvinders adgang til dette område fremmes, og antallet af IKT-kandidater øges.

Der er også en bemærkelsesværdig underrepræsentation af kvinder i immaterielle værdisektorer, f.eks. inden for design. En nylig EUIPO-undersøgelse om kvinder i design fremhæver den vedvarende kønsskævhed i EU's designindustri, hvor kun 24 % af designere er kvinder.¹¹⁴ Det afslører også en betydelig lønforskel, hvor kvindelige designere tjener 12,8 % mindre end deres mandlige kolleger. Denne underrepræsentation omfatter også registrerede EF-design, hvor kun 21 % af ansøgningerne fra EU-baserede ejere i 2022 omfattede mindst én kvindelig designer. Globalt viser WIPO's statistikker, at kvinder kun tegnede sig for 21 % af de anførte designere i industrielle designapplikationer i 2022.¹¹⁵ Selv om dette tal er fordoblet siden 2001, skønner WIPO, at der med den nuværende sats ikke vil blive opnået ligestilling mellem kønnene før 2099. Der er en tilsvarende skæv kønsfordeling på patentområdet. En undersøgelse fra Den Europæiske Patentmyndighed (EPO) fra 2022 viste, at færre end én ud af syv opfindere i Europa var kvinder på trods af visse fremskridt over tid.¹¹⁶ Med hensyn til geografiske betegnelser understreger undersøgelser inddragelsen af kvinder i produktionsfasen for visse geografiske betegnelser for ikkelandbrugsprodukter, navnlig i sektorer som blonder, broderier, gobelin, glas, keramik og uldprodukter, hvor nogle produkter har mere end 81 % kvindelig arbejdskraft.¹¹⁷ I mere fysisk krævende sektorer som sten- og marmorproduktion, skydevåben, knive og kvinder er imidlertid underrepræsenteret, idet de kun udgør ca. 20 % af arbejdsstyrken,¹¹⁸ hvilket tyder på, at der er plads til forbedring af ligestillingen mellem kønnene på tværs af forskellige sektorer for geografiske betegnelser for ikkelandbrugsprodukter. Desuden står kvinder i intellektuelle ejendomsrettigheder over for betydelige udfordringer. En undersøgelse fra 2017 for Europa-Parlamentet viste, at fuld ligestilling mellem kønnene inden for advokaterhvervet fortsat er vanskelig at opnå.¹¹⁹ Forskellen er

111 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2041 af 19. oktober 2022 om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union (EUT L 275 af 25.10.2022, s. 33).

112 Danmark indbragte direktivet for Den Europæiske Unions Domstol. EU-Domstolens sag C-19/23. Den 14. januar 2025 anbefalede generaladvokaten, at direktivet erklæres ugyldigt i sin helhed, fordi det overskrider EU's kompetencer på dette område. Domstolens afgørelse er endnu ikke truffet.

113 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_specialists_in_employment

114 <https://www.euiipo.europa.eu/en/news/women-designers-underrepresented-and-paid-less-in-the-eu-study-reveals>

115 https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2023/article_0004.html

116 <https://www.epo.org/en/news-events/news/fewer-1-7-inventors-europe-are-women>

117 <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/14897>

118 Idem.

119 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596804/IPOL_STU\(2017\)596804_DA.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596804/IPOL_STU(2017)596804_DA.pdf)

særlig tydelig i karriereudvikling, med langt færre kvinder i ledende stillinger sammenlignet med entry-level positioner på tværs af advokatfirmaer, retsvæsenet og andre grene af det juridiske område. Derfor har Kommissionen støttet specifikke kønsrelaterede mål i EUIPO's strategiske plan for 2030.¹²⁰ EUIPO vil ikke blot arbejde på at opnå ligestilling mellem kønnene i sine egne aktiviteter, men også på årsagerne til kønsskævheder inden for intellektuel ejendomsret og på at udvikle målrettede programmer for at øge underrepræsenterede gruppers deltagelse i systemet for intellektuel ejendomsret i Europa.

Programmet for et digitalt Europa omfatter nu WIDCON¹²¹, en specifik koordinerings- og støtteaktion med henblik på at oprette et netværk af ekspertise og et fællesskab af interessenter for at identificere god praksis og fremme kvinders deltagelse i IKT i hele EU. For at hjælpe medlemsstaterne med at gøre fremskridt hen imod målet for det digitale årti vil foranstaltningen give flere resultater: i) en rapport, der identificerer de største hindringer for, at piger og kvinder kan vælge at studere eller arbejde på IKT-området, og som beskriver mulige foranstaltninger til at øge antallet af kvinder inden for IKT ii) en oversigt over relevante nationale og regionale strategier og foranstaltninger og iii) et forum til at rapportere om fremskridt og drøfte vellykkede og lovende initiativer til at få flere kvinder ind i IKT.

Under programmet for et digitalt Europa fortsætter finansieringen af EU-kodeksugen, et græsrodsinitiativ, der blev lanceret i 2013. EU's kodeksuge har til formål at udbrede computertænkning og kodning til så mange mennesker som muligt samt at fremme udviklingen af digitale færdigheder fra en tidlig alder, navnlig hos piger, for at tilskynde dem til at studere inden for STEM-fagene og tage en karriere inden for IKT, da kvinder kun optager en tredjedel af STEM-kandidaterne,¹²² og en ud af fem kvinder er IKT-specialister.¹²³

Andre relevante initiativer fra Kommissionen omfatter: EIC's program for kvindelige ledere, den forberedende foranstaltning vedrørende kønsbestemte investeringskløfter i hele EU, Women TechEU-ordningen (se også kapitel 3)¹²⁴ og Women and Girls in STEM Forum (se kapitel 4 for yderligere oplysninger).

Som led i handlingsplanen for digital uddannelse fortsatte Kommissionen med at støtte Girls Go Circular-projektet,¹²⁵ et gratis onlinelæringsprogram og ESTEAM Fests.¹²⁶ I 2024. Girls Go Circular har uddannet 15 000 14-19-årige pigers digitale kompetencer og iværksætterkompetencer i hele Europa. ESTEAM Fests fokuserede på at opbygge deltagernes tillid og samtidig forbedre deres digitale kompetencer og iværksætterkompetencer. De er blevet forlænget med yderligere et år (2025) for at få mere tid til at udvikle og lancere den endelige ESTEAM-vejledning og organisere yderligere to pigefester. Siden 2022 er 22 ESTEAM-fester nået ud til 1.898 kvinder og piger i 13 lande. På nettet er der nået 2.149 piger og kvinder fra 38 lande.

En rapport fra 2024 om kønsskævheden inden for STEM-uddannelse¹²⁷ konsoliderer de nuværende forskningsresultater, politiske analyser og bedste praksis i forbindelse med kønsskævheder inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM). Rapporten fremhæver den

---

120 https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/contentPdfs/about_euiipo/strategic_plan/strategic-plan-2030_en.pdf

121 <https://bdva.eu/news/widcon-women-in-digital-project-kick-off/>

122 <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240308-2>

123 Ansatte IKT-specialister efter køn [isoc_sks_itsps]

124 https://eismea.ec.europa.eu/programmes/european-innovation-ecosystems/women-techeu_en

125 <https://eit-girlsgocircular.eu/>

126 https://eismea.ec.europa.eu/esteam-fests-and-communities-girls-and-women_en

127 <https://education.ec.europa.eu/eu/news/new-report-addresses-the-gender-gap-in-stem-education-across-educational-levels>

mangesidede karakter af kønsskævheden inden for STEM-uddannelse og -karrierer og opfordrer til en tilgang på flere niveauer, der omfatter uddannelsesreformer, politiske indgreb, samfundsmæssige holdningsskift og målrettede støttemekanismer for effektivt at slå bro over denne kløft. Håndtering af kønsskævheden inden for STEM er ikke kun et spørgsmål om uddannelsesmæssig lighed, men også et spørgsmål af kritisk økonomisk og samfundsmæssig betydning i betragtning af STEM-områdernes stigende betydning for at navigere i den moderne verden, fremme innovation og tackle globale udfordringer.

Marie Skłodowska-Curie-aktiviteterne (MSCA), EU's flagskibsprogram for forskeres uddannelse, færdigheder, mobilitet og karriereudvikling i alle faser af deres karriere, fortsatte med at fremme ligestilling i forskerhold gennem en kønsvenlig og inklusiv tilgang, der lægger vægt på integration af kønsaspektet på alle niveauer, og fortsatte med at medtage bestemmelser om balance mellem arbejdsliv og privatliv for at tilskynde kvinder til større deltagelse i forskning og innovation. MSCA fortsatte med at lægge stor vægt på fremme af kvindelige rollemodeller, herunder fremragende MSCA-vejledere, koordinatore og stipendiater, der inspirerer piger og kvinder over hele verden til at deltage i videnskab. I 2024 lagde de arrangementer, der blev afholdt under MSCA, "European Researcher Nights", "Researchers at Schools" og "Science is Wonderful!", stor vægt på fremme af kvindelige rollemodeller, der inspirerer piger til at deltage i videnskab og forskning. I 2024 blev professor Rana Sanyal, en MSCA-alumne, vinder af den europæiske pris for kvindelige innovatorer 2024.

Inden for rammerne af det europæiske uddannelsesområde indeholder Rådets henstilling om attraktive og bæredygtige karrierer inden ¹²⁸ for videregående uddannelse, der blev vedtaget i november 2024, data og henstillinger om fremme af mangfoldighed, inklusion og ligestilling mellem kønnene i akademiske karrierer.

Indkaldelsen af forslag under Erasmus+ i 2024 til europæiske politikeksperimenter støtter projekter, der udvikler metoder til at overvinde de hindringer, der forhindrer piger og kvinder i at deltage i erhvervsuddannelse og forfølge en karriere i sektoren for grøn teknologi/nulteknologi, bl.a. ¹²⁹ gennem kampagner, mentorprogrammer, karrierevejledning og rollemodeller.

Kommissionen koordinerede og var medformand for taskforcen for talent for vækst ¹³⁰ som led i samarbejdet mellem EU's og USA's ¹³¹ handels- og teknologiråd. Taskforcen fungerede som en platform for udveksling af politikker, værktøjer og data om udvikling af færdigheder i begge regioner for at fremme udviklingen af de talenter og færdigheder, der er nødvendige for nye og eksisterende teknologier. Et af de fire arbejdsområder fokuserede på at tiltrække kvinder, unge og andre underrepræsenterede grupper til teknologiske job. ¹³² Taskforcen afsluttede sit arbejde den 4. april 2024.

Indkaldelser af forslag under de budgetposter, der er afsat til social dialog, indeholder en generel betingelse om, at de aktiviteter, der finansieres under dem, bør lægge tilstrækkelig vægt på ligestilling mellem kønnene og undgå forskelsbehandling. I 2024 blev der iværksat to indkaldelser:

---

128 Rådets henstilling af 25. november 2024 om attraktive og bæredygtige karrierer inden for videregående uddannelse (C/2024/7282).

129 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/wp-call/2024/call-fiche_erasmus-edu-2024-pol-exp_en.pdf

130 https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eu-us-talent-growth-task-force_en

131 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-us-trade-and-technology-council_en

132 Arbejdsforløbets aktivitetsrapport og OECD's særlige analysedokument om dette emne, herunder anbefalinger og bedste praksis indsamlet gennem en undersøgelse og en peerlæringsworkshop, kan findes [her](#).

en om støtte til den sociale dialog og en om informations- og uddannelsesforanstaltninger for arbejdstagerorganisationer. Takket være disse indkaldelser, som er årlige indkaldelser, finansierer Kommissionen forskellige projekter vedrørende ligestilling mellem kønnene. Nogle af dem er sektorspecifikke (handel, gennemførelse af arbejdsmarkedsparternes aftale om kvinder i jernbane-, pleje- og postsektoren). Andre har en tværsektoriel dimension og giver typisk arbejdsmarkedets parter på nationalt plan og EU-plan mulighed for at udveksle politiske anbefalinger og god praksis om relevante dimensioner af ligestilling, såsom kønsbestemte lønforskelle og løngennemsigtighed. Nogle projekter har en stærk indvirkning på kønsaspektet, da de fokuserer på arbejdsmarkedets parter kapacitet i sektorer med en overvejende kvindelig arbejdsstyrke (f.eks. pleje, sygepleje).

Endelig blev der med støtte fra programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier gennem Det Europæiske Retsakademi afholdt seks seminarer for at uddanne dommere og retsvæsenets aktører i EU's ligestillingslovgivning i samarbejde med Europa-Kommissionen. I 2024 blev over 300 akademikere, dommere og retsvæsenets aktører uddannet under disse seminarer, som også blev afholdt på andre sprog end engelsk (oftest på de pågældende landes nationale sprog). Seminarerne blev afholdt i Prag, København, Sofia, Lissabon, Paris og Trier. De havde til formål at give deltagerne et solidt kendskab til de væsentlige aspekter af EU's ligestillingslovgivning og Den Europæiske Unions Domstols fortolkning heraf. De omfattede workshopper for at drøfte praktiske sager i arbejdsgrupper for at give deltagerne mulighed for bedre at gøre sig bekendt med de praktiske aspekter af anvendelsen af EU's ligestillingslovgivning.

Ligeligt fordelt over hele samfundet

I 2024 blev der gjort visse fremskridt med hensyn til at fremme kvinders lederskab, men det er fortsat begrænset og endnu ikke bæredygtigt. Dette sker på trods af en stadig større kønsskævhed med hensyn til gennemførelse af videregående uddannelser for kvinder, som nu er 10,9 procentpoint højere end for mænd.¹³³

Som det fremgår af data fra EIGE-indekset for 2024, er der sket fremskridt for kvinder i beslutningstagningen, men det er stadig et fjernt mål at opnå ligestilling mellem kønnene i beslutningstagningen. Kvinders deltagelse i alle sektorer af det offentlige liv – navnlig i politik, journalistik og i civilsamfundet – konfronteres med stærkere vold og had, navnlig online.

Kvinder i den politiske beslutningsproces

Eurobarometerundersøgelsen fra 2024 viser, at de fleste europæere afviser stereotyper om holdninger og evner hos kvinder og mænd i ledende stillinger. De er f.eks. enige (55 %) i, at midlertidige foranstaltninger (f.eks. kvoter) er nødvendige for at overvinde den nuværende underrepræsentation af kvinder i politik, og mener, at flere kvinder i politik fører til bedre politiske beslutninger. Men mere end én ud af fem har stadig stereotype synspunkter, f.eks. at kvinder ikke er ambitiøse nok til at få de højere stillinger i en organisation,¹³⁴ og at "mænd er bedre ledere end kvinder". Der er også en polarisering efter alder, som er større for yngre mennesker: Forskellen i aftalefrekvensen mellem kvinder og mænd i alderen 15-24 år er 1/3 større end for de ældre aldersgrupper.¹³⁵ For udsagnet "kvinder er for følelseladede til at være gode ledere" er forskellen i enighed mellem unge kvinder og mænd dobbelt så stor som mellem ældre kvinder og mænd.¹³⁶ Dette viser, at der er større polarisering af synspunkter mellem kvinder og mænd blandt de 15-24-årige end blandt ældre aldersgrupper.

Efter valget i juni 2024 indtog 277 kvinder (38,5 %) og 441 mænd (61,3 %) deres pladser i det nye Europa-Parlament¹³⁷ i juli 2024. For første gang siden indførelsen af direkte valg til Europa-Parlamentet i 1979 faldt andelen af kvindelige medlemmer af Europa-Parlamentet (MEP'er) i forhold til situationen lige før valget i april 2024 (39,7 %) og i forhold til situationen lige efter valget til Europa-Parlamentet i 2019 (40,7¹³⁸ %). På den positive side genvalgte de nyvalgte medlemmer af Europa-Parlamentet to kvinder, Metsola som formand for Europa-Parlamentet og Von der Leyen som formand for Europa-Kommissionen.¹³⁹

På baggrund af valget til Europa-Parlamentet i 2024 og andre valg på nationalt og lokalt plan drøftede medlemsstaterne kvinders politiske deltagelse inden for rammerne af det europæiske valgsamarbejdsnetværk. Medlemsstaterne rapporterede navnlig om deltagelsen af kvinder, der opstillede som kandidater. De gav også feedback om de foranstaltninger, der er truffet for at støtte

133 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_statistics#Highlights

134 I 21 lande er mere end halvdelen enige i, at flere kvinder i politik fører til bedre politiske beslutninger, og de højeste tal findes i Portugal (83 %), Grækenland (79 %) og Italien (78 %).

135 En forskel på 18 procentpoint blandt de 15-24-årige sammenlignet med 11-12 procentpoint blandt de 25+-årige.

136 en forskel på 13 procentpoint blandt de 15-24-årige sammenlignet med 6-9 procentpoint blandt de 25+-årige se <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2974>.

137 <https://results.elections.europa.eu/en/mep-gender-balance/2024-2029/>. En person blev registreret med kønnet "andet".

138 Den kvindelige repræsentation faldt til 39,4 %, efter at Det Forenede Kongeriges medlemmer af Europa-Parlamentet forlod Parlamentet i marts 2020.

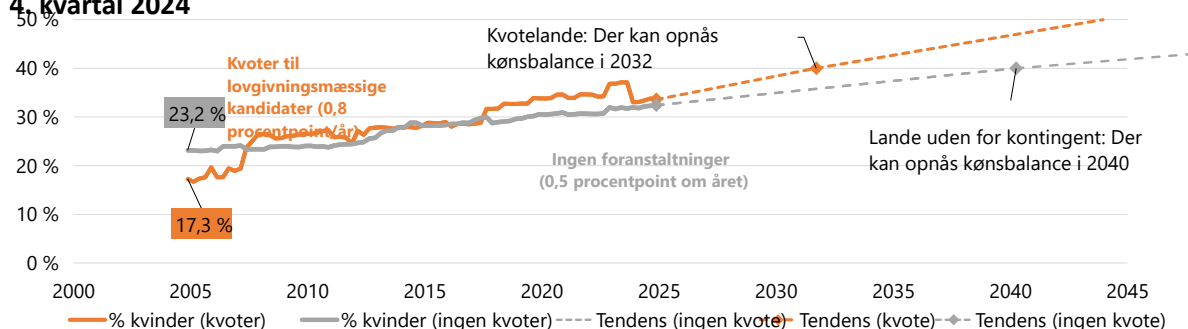
139 <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/data-talks/despite-hopes-progress-european-parliament-elections-led-decline-womens-representation>

ligestilling mellem kønnene i forbindelse med adgang til og deltagelse i valg som opfølgning på Kommissionens henstilling fra 2023 om inklusive og modstandsdygtige valgprocesser.¹⁴⁰ Drøftelserne omfattede også situationen med hensyn til romabefolkningens og navnlig romakvindes politiske deltagelse og kandidaternes sikkerhed.

Indtil videre har 11 medlemsstater vedtaget lovgivningsmæssige kønskvoter for listerne over kandidater til nationale valg.¹⁴¹ Af de 11 lande havde 10 også lovgivningsmæssige kvoter for valg til Europa-Parlamentet. De fleste af disse kvoter fastsætter en minimumskvoter for hvert køn (35-59 %) på kandidatlisten. Nogle love indeholder specifikke bestemmelser som f.eks. "zipperede lister", hvor mænd og kvinder skal skiftes eller rangordne hvert bestemt antal stillinger. Malta har en "korrigerende kønsfordelingsmekanisme", der automatisk tildeler op til 12 yderligere pladser til det underrepræsenterede køn, hvis mindre end 40 % af hvert køn vælges.

I 2024 tyder data fra EIGE (jf. figur 1) på, at kvinders deltagelse i de nationale parlamenter stiger lidt hurtigere i medlemsstater med kvoter end i medlemsstater uden kvoter. Hvis denne tendens fortsætter, kan medlemsstater med kvoter opnå ligestilling mellem kønnene senest i 2032 og medlemsstater uden kvoter senest i 2040.

Figur 1: Andel af kvinder i de nationale parlameters ene/nederste kamre i EU's medlemsstater med og uden lovgivningsmæssige kvoter eller foranstaltninger, 4. kvartal 2004-4. kvartal 2024

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra EIGE's database over kønsstatistikker: [Nationale parlamenter](#)

Bemærkninger: Dataene omfatter ikke Kroatien for 2004-2006, og landet blev føjet til dataindsamlingen i 2007. Landene blev gradvist føjet til kvotegruppen, efterhånden som lovgivningen blev vedtaget. Malta er omfattet af kvotegruppen. Rumænien er omfattet af den kvotafrie gruppe.

Data fra november 2024 viser, at kvinder igen i kun seks medlemsstater udgør mere end 40 % af parlamentsmedlemmerne (enkelthus/underhus), idet Sverige nåede op på 45,6 %, Finland 45,5 %, Danmark 44,7 %, Spanien 44,6 % og både Belgien og Nederlandene 40,7¹⁴² %. I den anden ende af skalaen udgør kvinder mindre end 25 % af parlamentsmedlemmerne i fem medlemsstater. I faldende rækkefølge er Irland, Slovakiet, Rumænien, Ungarn og Cypern.

I EU-gennemsnittet ligger andelen af kvindelige medlemmer af enkeltparlamenter/parlamentarikere i øjeblikket på 33,1 % (figur 2).¹⁴³ Dette er en meget lille stigning i forhold til 2023 (33 %), men markerer en opadgående tendens for andet år i træk efter et fald fra 33,2 % til 32,4 % i 2022.

140 Kommissionens henstilling (EU) 2023/2829 af 12. december 2023 om inklusive og modstandsdygtige valgprocesser i Unionen og styrkelse af den europæiske karakter og effektiv gennemførelse af valget til Europa-Parlamentet (EUT L 2023/2829 af 20.12.2023).

141 Belgien, Irland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Kroatien, Italien, Luxembourg, Polen, Polen og Slovenien.

142 Kilde: EIGE's statistiske database. Data senest ajourført i november 2024. [Indikator: kvinders deltagelse i beslutningsprocessen, politik, nationale parlamenter: formænd og medlemmer.](#)

Fremskridtene på nationalt plan er aftaget i de seneste år. Dette understreger, at der er behov for mere arbejde for at få flere kvinder ind i politik.

I Slovenien gennemførte ministeriet for arbejde, familie, sociale anliggender og lige muligheder sammen med universitetet i Maribor, universitetet for voksenuddannelse Celje og instituttet for politisk forvaltning EWA-projektet, der blev samfinansieret af EU's CERV-program fra 2022 til 2024. EWA-projektet havde til formål at øge unge kvinders politiske deltagelse ved at ændre overbevisninger om kvinder i politik og aktivt medborgerskab, der er baseret på kønsstereotyper. Projektets aktiviteter var udformet med henblik på at styrke kvinders indflydelse, både individuelt og systemisk, ved at skabe bedre muligheder for kvinders aktive deltagelse i det politiske og civile liv.¹⁴⁴

I 2024 blev Cyperns kommissær for ligestilling mellem kønnene i samarbejde med undervisningsministeriet

Sport og ungdom afholdt en skriftlig essaykonkurrence for kvindelige kandidater med titlen "Hvis jeg var minister, hvad ville jeg ændre". Aktionen var rettet mod kvindelige kandidatstuderende og tilskyndede dem til at vælge et emne og skrive et essay om, hvad der kunne fungere bedre inden for alle aktivitetsområder. Vinderne af konkurrencen skyggede derefter ministre, både kvinder og mænd, for en dag. Unge piger havde mulighed for at drøfte med ministre, deltage i møder med ministre, men også for at stimulere drøftelserne mellem politiske beslutningstagere og unge piger. Denne konkurrence vil blive gentaget hvert år, og den har til formål at motivere unge kvinder til at engagere sig i politik.

Belgien bestilte en undersøgelse om sexismen i politik under sidste års valgperiode. Formålet med undersøgelsen var at forstå, om, hvordan og hvorfor kandidater er ofre for sexismen, forstå dens konsekvenser og foreslå måder at bekæmpe sexistisk adfærd under valgkampagner. Næsten 44 000 reaktioner på kandidaternes opslag på de sociale medier blev analyseret i kampagneperioden forud for det belgiske valg i juni 2024, og der blev gennemført 25 dybdegående interviews. Undersøgelsen konkluderede, at kvindelige kandidater oftere er målet for sexismen og fjendtlighed mere generelt, og at sexismen tager mange former og forekommer mange forskellige steder, online og offline. Det har en alvorlig indvirkning på kvinders mentale trivsel og politiske ambitioner, hvilket udgør en trussel mod demokratiet.¹⁴⁵

I Spanien¹⁴⁶ blev organisk lov nr. 2/2024 om ligelig repræsentation og afbalanceret tilstedeværelse af kvinder og mænd godkendt i august 2024. Det søger at gå videre med hensyn til at bryde glasloftet i den politiske og økonomiske beslutningstagning ved at indføre obligatoriske zippede lister og udtrykkeligt kræve en afbalanceret repræsentation (hverken køn får lov til at udgøre mere end 60 % eller mindre end 40 %) i forfatningsmæssige organer eller organer af forfatningsmæssig relevans og ved udnævnelse af ministre og næstformænd og personer på højeste ansvarsniveau i den generelle statsforvaltning samt i andre relevante organer.

143 Kilde: EIGE's statistiske database. Data senest ajourført i november 2024. [Indikator: kvinders deltagelse i beslutningsprocessen, politik, nationale parlamenter: formænd og medlemmer.](#)

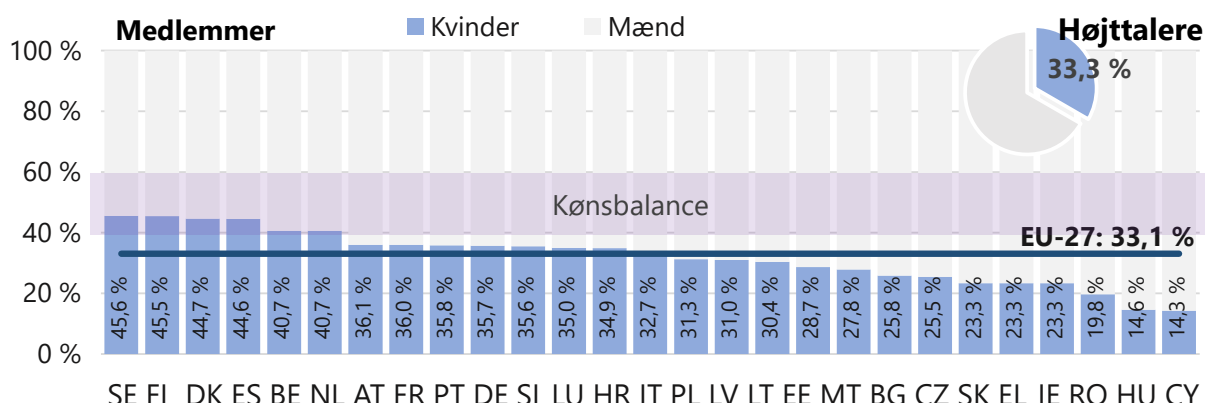
144 <https://ewa.si/en/>

145 <https://igvm-iefh.belgium.be/fr/actualite/>

[le sexismen et l'hostilité durant la campagne électorale impactent surtout les candidates](#)

146 <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2024-15936>

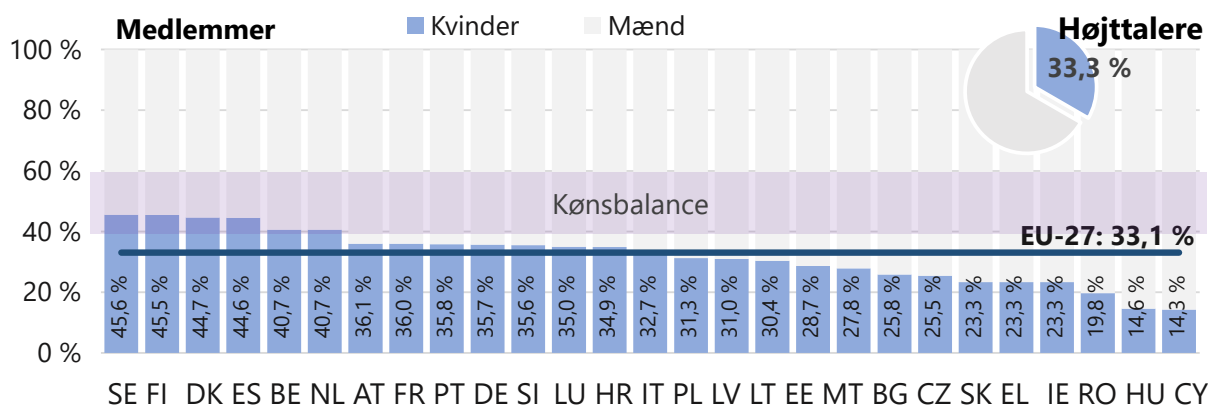
Figur 2: Procentdel af kvinder og mænd i enkeltparlamenter og underparlamenter i de nationale parlamenter i EU, november 2024

Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker

I EU-gennemsnittet faldt andelen af kvindelige seniorministre fra 33,4 % i 2023 til 32,8 % i 2024, hvilket er et fald på 0,6 procentpoint. Ikke desto mindre var mindst 40 % af seniorministrene i 9 medlemsstater kvinder (Belgien, Tyskland, Estland, Spanien, Frankrig, Letland, Litauen, Nederlandene, Finland og Sverige). Det er én medlemsstat mere end sidste år. I den modsatte ende af spektret rapporterede Finland, at landet havde et flertal af kvinder (57,9 %), mens Ungarn i øjeblikket ikke har en eneste kvindelig seniorminister.

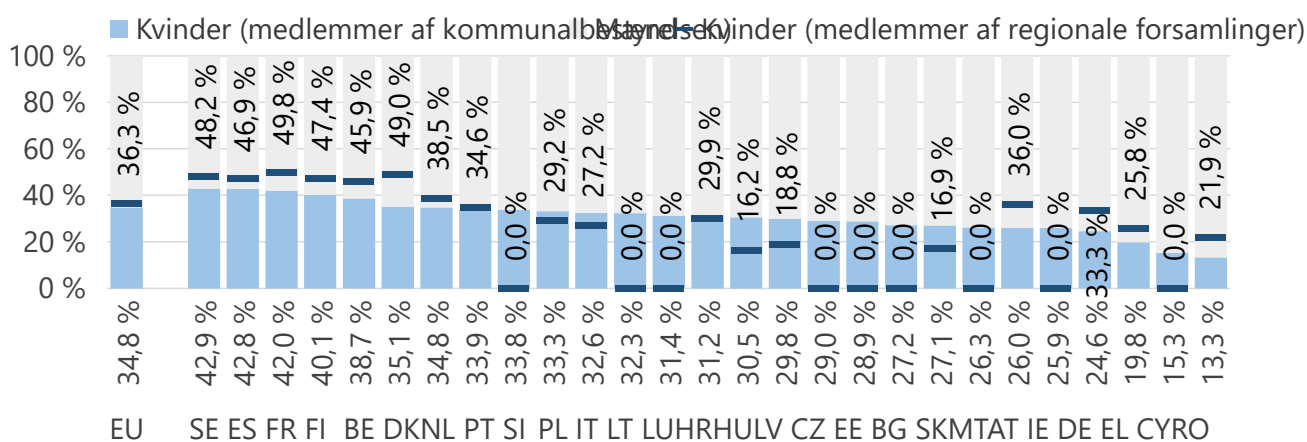
Figur 2: Procentdel af kvinder og mænd i enkeltparlamenter og underparlamenter i de nationale parlamenter i EU, november 2024

Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker

Kvindens repræsentation i regeringen er vigtig, men det er lige så vigtigt at undersøge kvinders specifikke porteføljer. EIGE's analyse viser, at selv om kvinder bestrider næsten en tredjedel af de ledende ministerposter, tegner de sig kun for en mindre andel af ministrene med porteføljer i "kernefunktioner", dvs. udenrigsanliggender og indre anliggender, forsvar eller retlige anliggender

Figur 4: Andel af kvindelige medlemmer i regionale forsamlinger og lokalråd i EU's medlemsstater, 2024

Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker

Bemærk: Der er ingen regioner med selvstyrebeføjelser i Bulgarien, Estland, Irland, Cypern, Litauen, Luxembourg, Malta eller Slovenien. Data for regionale forsamlinger i Portugal dækker kun Azorerne og Madeira.

Fremskridtene fortsatte også med hensyn til den dømmende magt, idet medlemmerne af de øverste domstole steg fra 43,5 % til 45,1 % (mod 37,2 % i 2014), og domstolens præsident steg fra 37 % til 40,7 % (29,6 % i 2014).

Mens den tidligere Kommission startede med 13 kvinder ud af 27, når det nye kommissærkollegium kun kønsbalancen med 11 kvinder ud af 27 (40,7 %). Dette tal udgør en betydelig forbedring i forhold til situationen efter modtagelsen af det første sæt indstillinger fra medlemsstaterne. Desuden besluttede kommissionsformand Ursula von der Leyen at vende andelen af de seks ledende næstformænd ved at udnævne fire kvinder og to mænd.

På ledelsesniveau har Kommissionen gjort betydelige fremskridt med hensyn til at opnå en ligelig kønsfordeling. Under den første von der Leyen-kommission steg antallet af kvindelige udnævnelser til ledende stillinger fra 37 % til 48 % og fra 42 % til 49 % i mellemliderstillinger og nåede i alt 49 %. ¹⁵⁷ Denne hidtil usete stigning i kvinders repræsentation på ledelsesniveau krævede en samlet indsats fra alle Kommissionens tjenestegrene. Det blev opnået gennem talentudviklingsprogrammer for kvindelige medarbejdere og specifikke mål for generaldirektorater (GD'er), samtidig med at det blev sikret, at alle udnævnelser var baseret på fortjeneste.

Kommissionen fortsatte med nøje at overvåge udnævnelser af ledere for at sikre, at der opretholdes en ligelig kønsfordeling. Kommissionen har udviklet initiativer til opbygning af en talentpipeline og foranstaltninger til støtte for kønsafbalancerede udnævnelser.

Kommissionens program for udvikling af kvindelige talenter, som består af skræddersyet uddannelse, coaching, støtte og forberedelse til mellemledere, har også vist sig at være vellykket med hensyn til at fremme kønsbalancen i ledelsen. Omkring 96 kvindelige kolleger deltager i sjette runde af dette program, som løber indtil februar 2025. Ud af i alt 545 kvinder, der deltog i de første fem runder, er 200 (37 % af deltagerne) siden blevet udnævnt til kontorchef.

¹⁵⁷ Data pr. 1. januar 2025.

Derudover er der oprettet skræddersyede coachingprogrammer både for mellemledere, der stræber efter at blive øverste ledere, og for etablerede øverste ledere, der sigter mod at udvikle sig inden for deres nuværende stilling eller forberede sig på højere ansvar. Indtil videre har 185 kvinder (151 mellemledere og 34 topledere) deltaget eller deltager i disse programmer.

Kommissionen nåede op på en andel på 51 % kvindelige mellemledere i forvaltningsorganerne i januar 2025. Blandt de øverste ledere er i øjeblikket fire ud af seks direktører for forvaltningsorganer kvinder.

Der er også gjort fremskridt med hensyn til at fremme kønsorienteret lederskab i EU's optræden udadtil. I overensstemmelse med EU's kønshandlingsplan for eksterne forbindelser (GAP III) har EU iværksat et program for kønsorienteret lederskab med støtte fra det svenske Folke Bernadotte Academy (FBA). Pr. december 2024 er 80 % af de øverste ledere i EU-Udenrigstjenestens hovedkvarter uddannet i mindst et af de to moduler, mens der er oprettet et netværk af 73 kønskontaktpunkter, der dækker næsten alle EU-Udenrigstjenestens afdelinger, og som tilbyder månedlige kurser i integration af kønsaspektet og udveksling af bedste praksis.

Den civile aftale om den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP), der blev vedtaget i maj 2023, forpligtede sig også til at styrke kønsorienteret lederskab i missionerne og fastsatte målet om, at 40 % af det internationale personale skal være kvinder. Alle civile FSFP-missioner skal omfatte særlige kønsrådgivere og netværk af kontaktpunkter for kønsspørgsmål. Fra begyndelsen af 2024 omfatter introduktionsuddannelsen for FSFP-missionschefer komponenter vedrørende kønsorienteret lederskab.

Kvinder i økonomisk beslutningstagning

På det økonomiske område er kvinder fortsat underrepræsenteret i virksomhedernes beslutningstagende organer i hele EU. For at løse dette problem vedtog EU direktivet om en mere ligelig kønsfordeling i selskabsbestyrelser¹⁵⁸, som kræver, at store børsnoterede selskaber i EU skal have opnået mindst 40 % af hvert køn blandt medlemmerne af menige bestyrelser eller 33 % blandt alle bestyrelsesmedlemmer senest den 30. juni 2026. Virksomheder, der ikke opfylder målene, har mandat til at gennemføre de proceduremæssige krav, der sikrer gennemsigtighed i udvælgelsesprocessen, og rapportere om de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt for at opnå en ligelig kønsfordeling i deres bestyrelser. Disse krav skal håndhæves ved hjælp af sanktioner.

Direktivet skulle være gennemført senest den 28. december 2024. Indtil videre har 17 medlemsstater ikke givet meddelelse om nationale foranstaltninger til fuld gennemførelse af lovgivningen. I februar 2025 underrettede Kommissionen formelt disse medlemsstater om deres manglende overholdelse af EU-retten.

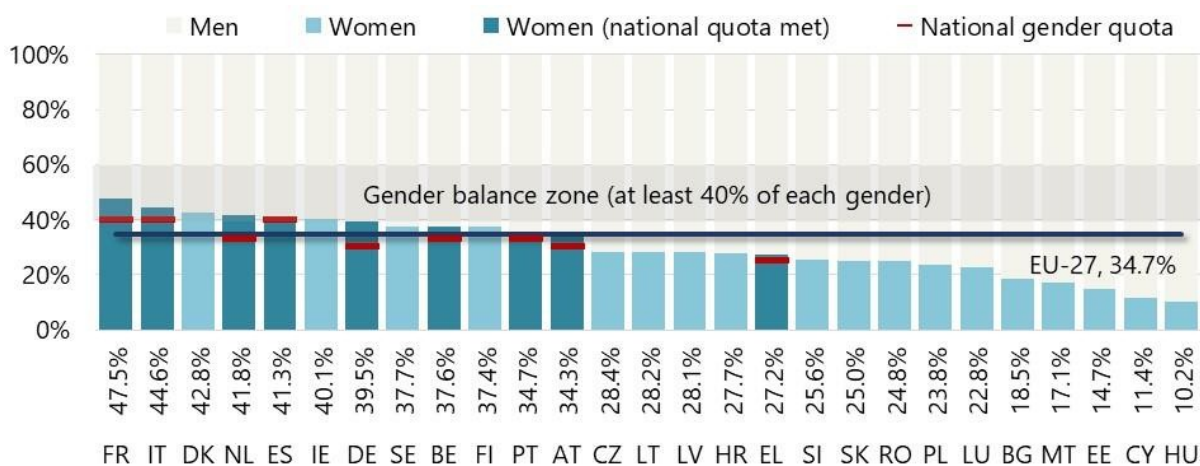
EIGE's seneste data viser en stigning i antallet af kvinder i bestyrelserne i de største børsnoterede selskaber, hvilket er et nyt højdepunkt. I 2024 var 34,7 % af bestyrelsesmedlemmerne i EU's børsnoterede selskaber kvinder sammenlignet med 33,8 % i 2023.¹⁵⁹ Af alle medlemsstater nåede 12 målet om mindst 33 % kvinder blandt alle bestyrelsesmedlemmer.¹⁶⁰

158 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2381 af 23. november 2022 om en mere ligelig kønsfordeling blandt ledelsesmedlemmer i børsnoterede selskaber og tilhørende foranstaltninger (EUT L 315 af 7.12.2022, s. 44).

159 Kilde: EIGE's statistiske database. Senest opdateret i november 2024. [Indikator: kvinder i beslutningstagende organer, erhvervslivet og finanssektoren, Største børsnoterede selskaber: bestyrelsesmedlemmer.](#)

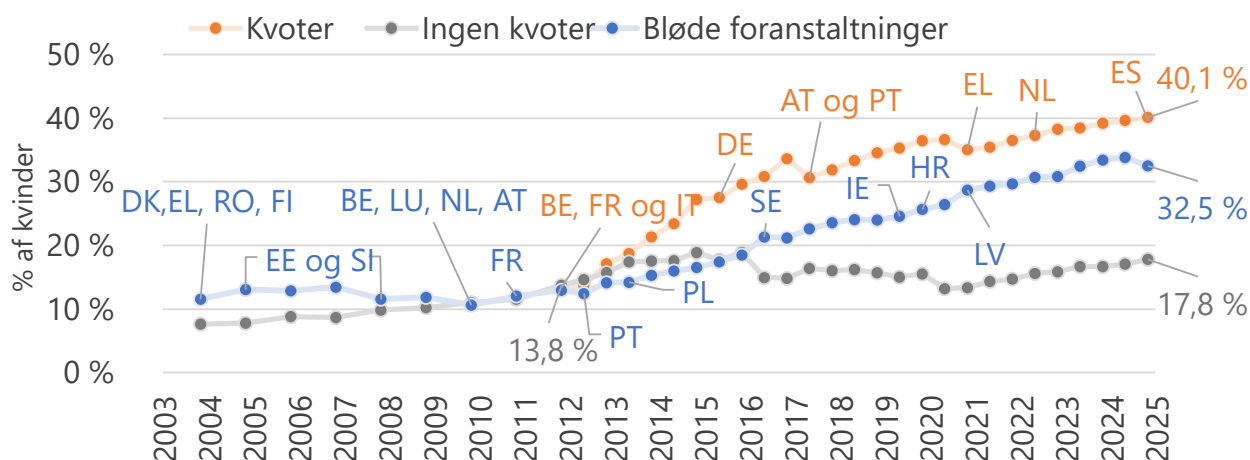
160 Østrig (34,3 %), Portugal (34,7 %), Finland (37,4 %), Belgien (37,6 %), Sverige (37,7 %), Tyskland (39,5 %), Irland (40,1 %), Spanien (41,3 %), Nederlandene (41,8 %), Danmark (42,8 %), Italien (44,6 %) og Frankrig (47,5 %). This is the same number as in 2023. Med hensyn til andelen af kvindelige menige bestyrelsesmedlemmer opfylder otte medlemsstater det foreslåede EU-mål på mindst 40 % (figur 7): Italien (50 %), Frankrig (49,8 %),

Figur 5: Andel af kvinder og mænd i bestyrelserne i de største børsnoterede selskaber i EU, oktober 2024

Kilde: EIGE, kønsstatistikker

Figur 6: Andel af kvinder i bestyrelserne i de største børsnoterede selskaber i EU's medlemsstater med og uden nationale kønskvoter, 2003 til oktober 2024

Kilde: EIGE's egne beregninger baseret på data fra dets database over kønsstatistikker

Bemærkninger: Dataene omfatter ikke Tjekkiet, Litauen, Malta og Polen for 2003 og Kroatien for 2003-2006 (lande tilføjet til dataindsamlingen i henholdsvis 2004 og 2007). Landene er inkluderet i den relevante gruppe baseret på året for vedtagelse af lovgivning/blød foranstaltning. Bløde foranstaltninger: Danmark, Grækenland, Rumænien, Finland (2003 oktober), Estland, Slovenia (2004 oktober), Spanien (2007 oktober), Belgien, Luxembourg, Nederlandene, Østrig (2009 oktober), Frankrig (2010 oktober), Portugal (2012 oktober), Polen (2013 april), Sverige (2016 april), Irland (2019 april), Kroatien (2019 oktober), Letland (2020 oktober). Kvote: Belgien, Frankrig, Italien (2011. oktober), Tyskland (2015. april), Østrig, Portugal (2017. april), Grækenland (2020. oktober), Nederlandene (2022. april) og Spanien (2024. oktober).

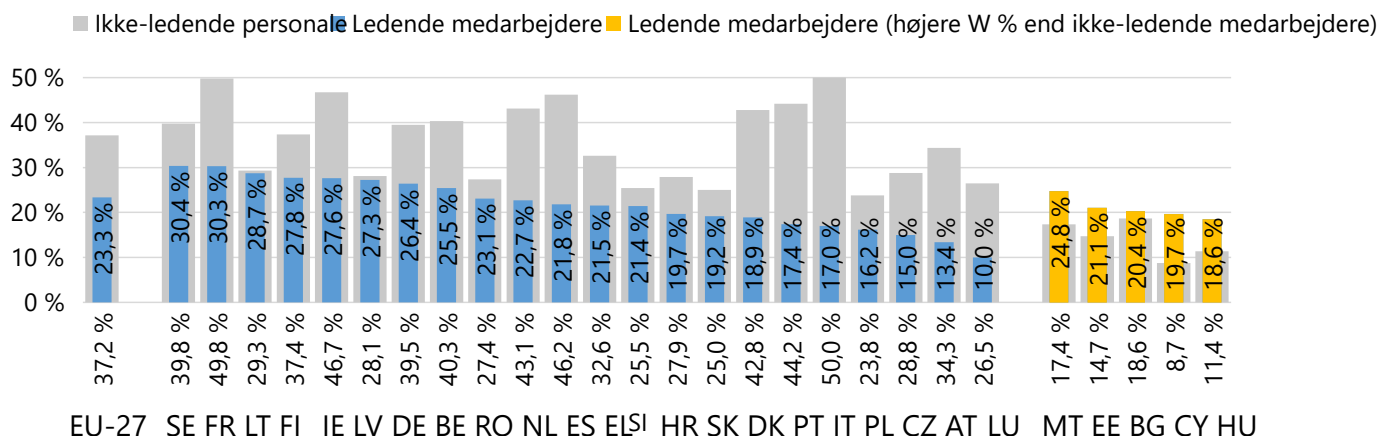
Irland (46,7 %), Spanien (46,2 %), Portugal (44,2 %), Nederlandene (43,1 %), Danmark (42,8 %) og Belgien (40,3 %).

Regeringens initiativer til at opnå større ligestilling mellem kønnene i virksomhedernes ledelse spænder over et spektrum af tilgange, der spænder fra ikkeobligatoriske "bløde" foranstaltninger, der tilskynder virksomhederne til frivillige tiltag, til strengere "hårde" lovgivningsmæssige tilgange, der pålægger juridisk bindende kvoter, ledsaget af sanktioner for manglende overholdelse.

Siden 2014 er der sket en mærkbar forbedring i repræsentationen af kvinder i bestyrelserne i de største virksomheder i de fleste EU-medlemsstater, om end med forskellige grader af fremskridt. Lande, der har gennemført en eller anden form for foranstaltninger, har generelt oplevet større forbedringer i kvinders repræsentation, selv om der findes visse undtagelser.

Efter en periode med fremskyndede fremskridt mellem 2010 og 2015, hovedsagelig som følge af forbedringer i Frankrig, Italien og Tyskland, er fremskridtene aftaget, efterhånden som landene gradvist har nået eller nærmet sig deres respektive lovgivningsmæssige mål (figur 6).

Figur 7: Andel af kvinder blandt ledende og menige medlemmer af de to højeste beslutningstagende organer i de største børsnoterede selskaber i EU-27, oktober 2024

Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker

Andelen af kvinder i menige bestyrelsesposter i de to øverste beslutningstagende organer i EU's største børsnoterede selskaber var 37,2 %. Andelen af kvinder i ledende stillinger er imidlertid betydeligt lavere (23,3 %). Denne forskel (færre kvindelige ledere end menige bestyrelsesmedlemmer) ses i de fleste EU-medlemsstater (22 ud af 27).

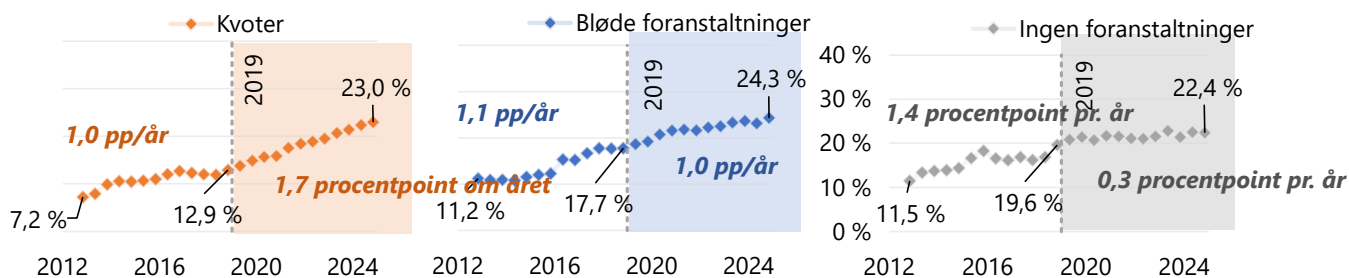
I otte medlemsstater er der en ligelig kønsfordeling blandt de menige bestyrelsesmedlemmer (figur 7). Når man ser på ledere, udgør kvinder mindre end 3 ud af 10 ledere i alle EU's medlemsstater.

Lovgivningsindsatsen på nationalt plan har spillet en vigtig rolle i den betydelige stigning i kvinders repræsentation på bestyrelsesniveau. Kvoter gælder typisk kun for topledelsen, som ofte består af menige bestyrelsesmedlemmer, således at ledende stillinger ikke påvirkes så meget. Et stigende antal lande udvider imidlertid de lovgivningsmæssige foranstaltninger til også at omfatte ledende stillinger.

Fra 2012 til 2019 viste lande med kvoter, lande med bløde foranstaltninger og lande uden foranstaltninger en tilsvarende årlig stigning i andelen af kvindelige ledere. Siden 2019 er ændringsraten for kvindelige ledere i medlemsstater med kvoter steget, mens ændringstempoet faktisk er faldet i medlemsstater med bløde foranstaltninger eller ingen foranstaltninger. Med det

hurtigere forandringstempo nåede andelen af kvindelige ledere i kvotelande (23,0 %) et niveau svarende til niveauet i grupperne af lande med bløde foranstaltninger (24,3 %) og lande uden foranstaltninger (22,4 %), selv om andelen af kvindelige ledere var lavere i 2019 (henholdsvis 12,9 % mod 17,7 % og 19,6 %).

Figur 8: Andel af kvinder blandt ledende medlemmer af de to højeste beslutningstagende organer i de største børsnoterede selskaber i EU-27, efter aktionstype, oktober 2012 til oktober 2024

Kilde: egne beregninger baseret på data fra EIGE's database over kønsstatistikker: Kvotegruppen omfatter medlemsstater med nationale kønskvoter, der gradvist baseres på vedtagelsesåret: Belgien, Frankrig og Italien siden 2011 Tyskland siden 2015 Østrig og Portugal siden 2017 Grækenland siden 2020, Nederlandene siden april 2022 og Spanien siden august 2024. I tilfælde med flere foranstaltninger anvendes det tidligste vedtagelsesår til at kategorisere lande i den relevante gruppe. Nærmere oplysninger findes i bilaget.

Selv om kvinder nu udgør mere end 30 % af bestyrelsesmedlemmerne, er antallet af kvinder i bestyrelsesformænd eller administrerende direktørstillinger (henholdsvis 8,8 % og 8,5 %) fortsat lavt.

I 2024 var der også fortsat flere mænd end kvinder i beslutningstagningen i finansielle institutioner. Selv om alle tre af EU's finansielle institutioner blev ledet af kvinder sammenlignet med kun to i 2023,¹⁶¹ domineres bestyrelserne i disse institutioner fortsat af mænd, som tegner sig for 84,7 % (79,7 % i 2023) af bestyrelsesposterne, hvilket betyder, at andelen af kvinder faldt fra 20,3 % i 2023 til 15,3 % i 2024.¹⁶²

På nationalt plan steg antallet af kvinder i centrale beslutningstagende stillinger (dvs. medlemmer af de højeste beslutningstagende organer) i centralbankerne til 32 % sammenlignet med 29,3¹⁶³ % i 2023. Kvinder tegner sig også for 36,2 % af stillingerne som viceguvernør sammenlignet med 37,5 % i 2023.¹⁶⁴ På nationalt plan er der kun en ligelig kønsfordeling blandt kvinder og mænd i centralbanken i seks medlemsstater (Litauen, Frankrig, Luxembourg, Italien, Portugal og Irland). Når vi ser på centralbankcheferne i medlemsstaterne, har Spanien udnævnt en kvindelig centralbankchef i 2024, mens de øvrige 26 centralbankchefer fortsat er mænd, som det var tilfældet i 2023.¹⁶⁵

Ifølge European Financial Services Boardroom Monitor fra EY bliver den kønsbestemte lønforskel desuden større for menige bestyrelsesmedlemmer i sektoren for finansielle tjenesteydelser: Kvinder blev i 2023 i gennemsnit betalt 36 % mindre end mænd i bestyrelserne i banker,

161 Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker. Senest opdateret i juli 2024. [Indikator: kvinder inden for beslutningstagning, erhvervslivet og finanssektoren, finansiering, europæiske finansielle institutioner: formand eller formand.](#)

162 Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker. Senest opdateret i juli 2024. [Indikator: Europæiske finansielle institutioner: Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder.](#)

163 Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker. Senest opdateret den 6. december 2024 [Indikator: kvinder inden for beslutningstagning, erhvervslivet og finanssektoren, finanssektoren, centralbankerne: medlemmer af alle centrale beslutningstagende organer.](#)

164 Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker. Senest opdateret den 6. december 2024. [Indikator: kvinder inden for beslutningstagning, erhvervslivet og finanssektoren, finanssektoren, centralbankerne: næstformænd/viceguvernører.](#)

165 Kilde: EIGE's database over kønsstatistikker. Senest opdateret den 6. december 2024. [Indikator: kvinder inden for beslutningstagning, erhvervslivet og finanssektoren, finanssektoren, centralbankerne: guvernører.](#)

forsikringsselskaber og kapitalforvaltere sammenlignet med en forskel på 31 % i 2019. Kvinder får mindre i løn, når de sidder i bestyrelser som revision og nominering. Kvindelige udvalgsformænd tjener halvdelen af deres mandlige kolleger og udvalgsmedlemmerne 75 % mindre. I USA og Canada indsnævredes forskellen mellem mænds og kvinders løn i bestyrelser i 2023 fra 2019 til 5 % fra 7 %, konstaterede EY. Kvinder tjente også næsten lige så meget som mænd, da de blev udnævnt til formænd eller medlemmer af bestyrelsesudvalg i Nordamerika.

Kvinder er også underrepræsenteret inden for iværksætteri, da kvinder kun udgør 32 % af de selvstændige i EU. De udgør kun 31 % af nystartede iværksættere, herunder inden for deep tech. For at støtte kvinder, der leder nystartede deep tech-virksomheder, iværksatte Women TechEU-konsortiet to indkaldelser i 2024.¹⁶⁶ Hver udvalgt nystartet virksomhed modtager et tilskud på 75 000 EUR. Women TechEU-ordningen blev lanceret som en pilotordning i 2021 og blev et fuldgældigt initiativ i 2022.¹⁶⁷ Ordningen støtter europæiske nystartede deep tech-virksomheder i den tidlige fase i mindst seks måneder på tidspunktet for indgivelsen, som er grundlagt eller medstiftet af kvinder, og som beklæder en topledelsestilling (ledende direktør, teknologidirektør, videnskabelig direktør eller tilsvarende). Ud over tilskuddene kan kvindelige stiftere også drage fordel af coaching, mentorordninger, netværkssamarbejde og målrettet uddannelse under Det Europæiske Innovationsråds (EIC's) program for kvindelige ledere.¹⁶⁸

For at fremme kvinders deltagelse i innovation under EIC er der gennemført en række foranstaltninger i overensstemmelse med EIC-udvalgets publikation Statement on Gender & Diversity in EIC.¹⁶⁹ Disse foranstaltninger har til formål at fremme et mere inklusivt og mangfoldigt innovationsøkosystem. Deltagelsen af kvindelige ledende efterforskere og koordinatore i EIC-projekter følges også nøje, og kvindeledede konsortier befinder sig i en overgangsfase. I 2024 tilbød EIC's program for kvindelige ledere uddannelse, mentorordninger og netværksmuligheder for kvindelige iværksættere og forskere, der søger lederstillinger i erhvervslivet, for at støtte væksten blandt kvindelige grundlæggere i deep tech-startups.

Ud over disse foranstaltninger finansierer EIC GENDEX, et pilotprojekt, der blev indledt i 2024 for at indsamle og analysere data om køn og mangfoldighed på tværs af innovationsøkosystemet og for at oprette et indeks for køn og mangfoldighed.¹⁷⁰ EIC har iværksat en indkøbsaktion vedrørende kønsbestemte investeringskløfter, som har til formål at indsamle, harmonisere og dele mangfoldighedsdata på tværs af innovationsøkosystemet, herunder på EIC- og EU-plan, samt i venturekapitalsektoren. Dette vil bidrage til at udvikle referencescenarier, overvåge fremskridt og danne grundlag for målrettede foranstaltninger til fremme af mangfoldighed og inklusion i innovationsøkosystemet.

Desuden blev der i 2024 iværksat en indkaldelse af ansøgninger til EU's pris for kvindelige innovatorer. Denne pris hylder de kvindelige iværksættere bag Europas mest banebrydende innovationer og uddeler ni priser i tre kategorier.¹⁷¹ Prisen uddeles til kvinder, hvis disruptive innovationer er drivkraften bag positive forandringer for mennesker og planeten.

---

166 <https://womentecheuropa.eu/>

167 De europæiske innovationsøkosystemer, der er en del af Horisont Europas arbejdsprogram, har bl.a. til formål at fremme kvinders lederskab og talent inden for innovation, herunder deep tech, for at opbygge mere retfærdige, mere inklusive og mere velstående innovationsøkosystemer i EU.

168 https://eic.ec.europa.eu/eic-funding-opportunities/bas/eic-women-leadership-programme_en

169 https://eic.ec.europa.eu/document/download/8d2b88ac-2516-4f03-bc10-f3e5641ecdf1_en?filename=EIC_Gender_Diversity%20statement_June%202021.pdf

170 <https://eurogendex.org/>

171 https://eic.ec.europa.eu/eic-prizes/european-prize-women-innovators-powered-eic-eit_en

Kvinder er også betydeligt underrepræsenteret i investeringer, idet kun 9 % af investorerne er kvinder, ifølge She Figures 2024-rapporten. Derudover står kvinder fortsat over for betydelige hindringer med hensyn til at få adgang til finansiering, både som iværksættere og som investorer. På trods af dokumentation for, at nystartede virksomheder, der ledes af kvinder, giver et stærkt afkast, investeres kun en brøkdel af venturekapitalen i EU i virksomheder, der er grundlagt eller medstiftet af kvinder.

Strukturelle skævheder, risikosky investeringsmønstre og mangel på forskellige beslutningstagere på det finansielle område

institutter og venturekapitalfonde bidrager til denne vedvarende mangel. Med InvestEU-programmet blev der for første gang indført kønsrelaterede kriterier, der gælder for egenkapitalfinansieringsformidlere. Kriterierne fokuserer på kønsdiversitet i venturekapitalfonde og private equity-fonde på forskellige beslutningsniveauer (øverste ledelse, investeringsudvalg). Mindst 25 % af de finansielle formidlere, der støttes af InvestEU gennem Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe (den vigtigste gennemførelsespartner), skal opfylde kønskriterierne.¹⁷² Ifølge de første gennemførelsesresultater er målet på 25 % allerede overskredet.

Desuden fortsatte InvestEU-rådgivningsplatformen med at yde rådgivningstjenester vedrørende køn, herunder gennem den årlige konference om styrkelse af egenkapitalen for kvindelige investorer, et mentorprogram for fondsforvaltere,¹⁷³ en nyligt iværksat undersøgelse om finansielle produkter fra banker og andre långivere med fokus på virksomheder, der ledes af kvinder, og et uddannelsesprogram for banker om kønsspørgsmål, der skal iværksættes i marts 2025.

For at supplere disse tiltag lancerede Kommissionen i 2024 det europæiske netværk af kønsbevidste investorer, WomenINvestEU.¹⁷⁴ Netværket samler førende aktører fra hele investeringsforsyningskæden med det fælles mål at øge kønsfokuserede investeringer for at gøre det muligt for mange flere kvindeledede virksomheder at få adgang til investeringer i hele Europa. Netværket vil give medlemmerne mulighed for at skabe forbindelser og engagere hinanden gennem netværksarrangementer samt skabe nye veje for kvinder til at komme ind i sektoren og blive beslutningstagere. Gennem hele projektet vil WomenINvestEU også sigte mod at uddanne og øge bevidstheden om fordelene ved kønsfokuserede investeringer og inddrage centrale aktører fra hele Europa i bestræbelserne på at bekæmpe ulighed, samtidig med at flere kvinder rekrutteres og sættes i stand til at forfølge en karriere inden for finansiering.

---

172 Under InvestEU anses en fond for at opfylde kønskriterierne, hvis den opfylder mindst et af følgende principper: dets ledelsesteam består af mindst en tredjedel kvindelige partnere, dets øverste investeringsteam tegner sig for mindst 40 % af den kvindelige repræsentation, eller mindst 40 % af den kvindelige repræsentation er repræsenteret i dets investeringskomité.

173 <https://engage.eif.org/diversity-inclusion/mentorship>

174 <https://women-invest.ec.europa.eu/>

GENDER MAINSTREAMING (næsten)

Integrering af kønsaspektet i alle EU's politikker, dvs. integration af kønsaspektet, er afgørende for at opnå ligestilling mellem kønnene. Strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025 fremhæver integration af kønsaspektet som et vigtigt redskab til at fremme en retfærdig omfordeling af magt, indflydelse og ressourcer og sikre lige muligheder for kvinder, mænd, piger og drenge i al deres mangfoldighed. Desuden sikrer den også, at politikkerne ikke utilsigtet forstærker de eksisterende uligheder mellem kønnene.

I hele 2024 fortsatte Kommissionen med at integrere ligestilling mellem kønnene på tværs af EU's politikområder såsom sundhed, forskning og innovation og uddannelse. Sekretariatet for Kommissionens taskforce om ligestilling¹⁷⁵ fortsatte med at støtte integration af kønsaspektet som led i en bredere integration af ligestillingsaspektet ved at øge bevidstheden, tilbyde relevant uddannelse og lette ligestillingskoordinatorernes arbejde. Disse ligestillingskoordinatorer, som er aktive i alle Kommissionens generaldirektorater (GD'er) eller tjenestegrene samt Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, fokuserede på at integrere ligestillingshensyn i Kommissionens politiske initiativer og i deres interne funktion i overensstemmelse med deres arbejdsplaner for integration af ligestillingsaspektet.

Ligestilling mellem kønnene inden for forskellige EU-politikområder

En af de mest presserende bekymringer for samfundet i de kommende år vil være at finde en måde at håndtere klimaændringerne på. Som nævnt i meddelelsen om styring af klimarisici – beskyttelse af mennesker og velstand "føles klimarisici især af mennesker i sårbare situationer på grund af en række socioøkonomiske faktorer såsom indkomst, køn, alder, handicap, sundhed og social udstødelse (som navnlig påvirker migranter, etniske minoriteter og oprindelige folk). Allerede eksisterende ulemper mindsker evnen til at komme på fode igen efter klimaskabte katastrofer".¹⁷⁶

I oktober 2024 offentliggjorde EIGE en rapport med 12 eksempler på god praksis for integration af kønsaspektet i politikken for den europæiske grønne pagt.¹⁷⁷ Selv om denne gode praksis viser, at integration af kønsaspektet gennemføres på forskellige politikområder i den europæiske grønne pagt, fremhæves det i rapporten, at der er behov for yderligere forbedringer på både EU-plan og medlemsstatsplan for effektivt at integrere strategier for integration af kønsaspektet og anvende relevante værktøjer.

Som led i GREENA-projektet udviklede¹⁷⁸ EIGE en trinvis værktøjskasse til at foretage en kønsorienteret evaluering af fremskridtene hen imod de ligestillingsrelaterede mål, der er fastsat i politikker, programmer og projekter for en miljømæssig og bæredygtig fremtid for alle.¹⁷⁹ Værktøjskassen indeholder eksempler fra fire politikområder – transport, energi, landbrug og den cirkulære økonomi – og bidrager til at identificere miljøspørgsmåls indvirkning på kønsaspektet.

175 Se [taskforcen om ligestilling mellem Europa-Kommissionen og Europa-Kommissionen](#).

176 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om styring af klimarisici – beskyttelse af mennesker og velstand, KOM(2024)91 endelig udg.

177 https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/good-practices-gender-mainstreaming-european-green-deal-towards-more-gender-equal-and-greener-europe?language_content_entity=en

178 GREENA-projektet udvikler tilgange og praktiske værktøjer til samtidig at integrere miljø- og klimaindsatshensyn sammen med ligestillingsspørgsmål i evalueringer.

179 <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gender-responsive-evaluation-greena>

De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) tager behørigt hensyn til kønsaspektet i klimaindsatsen. I 2024 udarbejdede medlemsstaterne og Europa-Kommissionen i fællesskab en redegørelse med henblik på UNFCCC's endelige gennemgang af fremskridtene med gennemførelsen af foranstaltningerne i kønshandlingsplanen for 2019-2024 og om det fremtidige arbejde, der skal udføres med hensyn til køn og klimaændringer. I henhold til den indgåede GAP blev parterne i Parisaftalen enige om at fastsætte mål og foranstaltninger på fem prioriterede områder, der har til formål at: i) fremme viden om og forståelse af kønsorienteret klimaindsats ii) på en sammenhængende måde at integrere disse mål og foranstaltninger i UNFCCC og i det arbejde, der udføres af parterne, sekretariatet, FN-enheder og alle interessenter på alle niveauer og iii) sikre kvinders fulde, lige og meningsfulde deltagelse i UNFCCC-processen.

"Styrkelse af integrationen af kønsaspektet i EU's klimapolitikker" (WomenInClimate) er et tværnationalt projekt, der finansieres gennem indkaldelsen af forslag til borgerinddragelse og ¹⁸⁰ - deltagelse i programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier under ledelse af Den Europæiske Kvindelobby. Projektet startede i 2024. Det har til formål at formidle kvinders budskaber og foreslå inklusive løsninger til beslutningstagere samt give beslutningstagere omfattende oplysninger og data til at forme effektive, kønsorienterede klimapolitikker. Det inddrager civilsamfundsorganisationer i seks EU-medlemsstater: Nederlandene, Bulgarien, Rumænien, Tjekkiet, Portugal og Finland.

Ifølge en undersøgelse offentliggjort af Europa-Kommissionen i 2024 om "Gender balance in the R&I field to improve the role of women in the energy transition" udgør ¹⁸¹ kvinder kun 25 % af arbejdsstyrken i EU's energisektor og 22 % af forsknings- og innovationsrollerne. For at opnå en minimal kønsbalance inden 2050 anslås det i rapporten, at der er behov for 200.000 flere kvinder i energisektoren. I den forbindelse lægger energisektoren også i stigende grad vægt på ligestilling. I 2024 blev 11 nye medlemmer medlem af ligestillingsplatformen for energisektoren, hvilket bringer det samlede medlemstal op på 39 medlemmer. Platformen, der blev lanceret af Europa-Kommissionen i 2021, er et sted, hvor interessenter på energiområdet kan netværke og udveksle god praksis for at fremme ligestilling, mangfoldighed og inklusion i deres aktiviteter – i sidste ende for at skabe sociale forandringer på arbejdspladsen. Platformens møder i 2024 omfattede emnerne for, hvordan kvinder kan støttes i at blive iværksættere og intrapreneurs inden for bæredygtig energi, samt hvordan kunstig intelligens (AI) kan anvendes i energisektoren på en ansvarlig og ikkediskriminerende måde. ¹⁸² Medlemsorganisationerne, som er baseret i 13 forskellige medlemsstater, foreslår praktiske mangfoldigheds- og inklusionsforanstaltninger og aflægger regelmæssigt rapport om deres gennemførelse. Endelig blev EUSEW Women in Energy Award i forbindelse med den europæiske uge for bæredygtig energi (EUSEW) vundet af Rita Gomes, som har omdefinert solenergiløsninger i Portugal ¹⁸³. EUSEW Women in Energy Award anerkender kvinder, der leder fremragende aktiviteter, der bidrager til at fremme omstillingen til ren energi i Europa. Der lægges særlig vægt på indsatsen for at fremme dagsordenen for integration af kønsaspektet og støtte ligestilling og lige muligheder i energisektoren.

Den 21.-22. februar 2024 var Nederlandene og Slovenien medværter for et seminar om synergier mellem ligestilling mellem kønnene og klimaindsatsen i Haag. På seminaret blev det overvejet, hvordan der kan opnås en transformativ tilgang til at sikre en grøn fremtid med ligestilling mellem

180 <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2023-citizens-civ>

181 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/feac18b5-dd44-11ee-b9d9-01aa75ed71a1/language-en>

182 https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-strategy/equality-platform-energy-sector/news-and-events_en

183 https://sustainable-energy-week.ec.europa.eu/awards/eusew-2024-awards-winners_en#:~:text=Rita%20Gomes%20won%20the%20award,clean%20energy%20transition%20in%20Europe

kønnene. Drøftelserne omfattede flere centrale ligestillingsemner, navnlig betydningen af kønsopdelte og intersektionelle data, styrkelse af kvinders rolle inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM-fag og -job) og fremme af kvinders lederskab med hensyn til at sikre en kønsneutral retfærdig omstilling.¹⁸⁴

På migrationsområdet er en af de vigtigste udviklinger EU-pagten om migration og asyl, der består af 10 retlige instrumenter, og som blev vedtaget i maj 2024.¹⁸⁵ Sammen skabte reformerne et nyt retsgrundlag for en mere retfærdig og effektiv måde at forvalte migration på, samtidig med at de grundlæggende rettigheder for asylansøgere og personer med international beskyttelse blev beskyttet.

Med hensyn til kønsdimensionen kræver pagten, at der tages hensyn til sårbare grupper, herunder kvinders og pigers, særlige behov. Den lægger op til en kønssensitiv tilgang, når asylansøgninger vurderes, og når der stilles modtagelsesforhold til rådighed, f.eks. indkvartering eller sundhedspleje. Pagten sikrer endvidere, at kvinder og piger, der udsættes for kønsbaseret vold såsom seksuel vold, menneskehandel og kvindelig kønslemlæstelse, anerkendes som særligt sårbare og får den nødvendige pleje.

I august 2024 iværksatte Prague Public Transit Company i samarbejde med den ikkestatslige organisation Konsent og den tjekkiske regerings kontor en offentlig oplysningskampagne med titlen "Harassment does not belong in public transport. Eller hvor som helst andet".¹⁸⁶ Initiativet havde til formål at mindske chikane ved at uddanne passagererne i, hvordan de genkender adfærd, der udgør chikane, og tilskynde dem til at gribe ind, hvis de bliver opmærksomme på en sådan adfærd. Kampagne plakater blev placeret på 150 steder i hele Prag, herunder busstoppesteder samt på busser og sporvogne. Rapporter viser, at en femtedel af den tjekkiske befolkning har set kampagnen, og 66 % finder den nyttig (79 % af kvinderne og 52 % af mændene). I betragtning af dens succes har regeringsrådet for ligestilling mellem kønnene godkendt kampagnen og anbefalet, at andre lokale myndigheder vedtager den for at bekæmpe chikane i andre tjekkiske byer.

På transportområdet udarbejdede og offentliggjorde Kommissionen i 2024 en håndbog om integration af ligestillingsaspektet i transportsektoren.¹⁸⁷ Håndbogen bør hjælpe både personale og eksterne interessenter med at integrere ligestilling i udformningen af transportpolitikken. Kommissionen fortsatte med at støtte aktiviteterne i det europæiske netværk af ambassadører for #DiversityInTransport for at øge bevidstheden og fremme forandringer på lokalt plan og virksomhedsplan. Kommissionen fortsatte også med at støtte "Women in Transport – EU Platform for Change", som samler transportinteressenter, der har forpligtet sig til at øge kvinders beskæftigelse inden for transport, og letter udvekslingen af god praksis.¹⁸⁸ Disse initiativer er en del af strategien for bæredygtig og intelligent mobilitet¹⁸⁹ og har til formål at øge transportsektorens tiltrækningskraft og afhjælpe personalemangel i en aldrende sektor, der er lidt forskelligartet.

Den seneste udvikling i sundhedssektoren i forbindelse med fremskridt inden for digitale sundhedsdata og avancerede teknologier såsom kunstig intelligens og højtydende

184 https://commission.europa.eu/publications/eu-mutual-learning-programme-gender-equality-synergies-between-gender-equality-and-climate-action_en

185 https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en

186 <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/tz-rada-vlady-pro-rovnost-zen-a-muzu-podporila-a-doporucila-kampan-proti-sexualnimu-obtezovani-v-doprave-dalsim-uzemnim-samospravnym-celkum-215750/>

187 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e8600d42-31e7-11ef-a61b-01aa75ed71a1/language-en>

188 https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/social-issues-equality-and-attractiveness-transport-sector/equality/women-transport-eu-platform-change_en

189 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/AUTO/?uri=CELEX:52020DC0789>

databehandlingsteknologier kan støtte bedre screeningmekanismer og standardisering af opgaver, men skal udformes korrekt for at undgå potentielle skævheder. Det europæiske kræftbilleddannelsesinitiativ¹⁹⁰ blev oprettet i 2022 for at udvikle et EU-"atlas" over kræftrelaterede billeder og gøre anonymiserede billeder tilgængelige for hospitaler, forskere og innovatorer. Den opnåede en stor succes i 2024: hjørnестenen i initiativet, den organiserede europæiske infrastruktur for kræftbilleddata, der er udviklet af European Federation for Cancer Images-projektet, leverede den første version af en digital infrastruktur i september 2024. I november 2024 var kataloget befolket med 47 datasæt med i alt over 35 000 emner.

I 2024 blev der iværksat pilotundersøgelser af flere EU-finansierede projekter, der bidrager til gennemførelsen af Rådets henstilling om kræftscreening.¹⁹¹ SOLACE-projektet (styrkelse af screeningen for lungekræft i Europa)¹⁹² gennemførte en pilotundersøgelse for at forbedre kvinders deltagelse i screeningsprogrammer for lungekræft, da de er underrepræsenteret i de fleste kliniske forsøg.¹⁹³ Specifikt oplysningsmateriale rettet mod kvinder og med fokus på, at lungekræft er den hyppigste årsag til kræftdødsfald blandt kvinder, blev uddelt på pilotundersøgelsesstederne i 10 EU-medlemsstater i hele 2024.

EUCanScreen-projektet, som gennemfører kræftscreeningsprogrammer, blev lanceret i juni 2024 i 29 lande og vil løbe over fire år.¹⁹⁴ Et vigtigt arbejdsforløb i projektet vil undersøge individuelle og systemiske barrierer for screening for livmoderhalskræft og brystkræft.

21. juni 2024 vedtog Rådet Rådets henstilling om kræftformer, der kan forebygges ved vaccination, på¹⁹⁵ grundlag af Kommissionens forslag fra januar 2024. Henstillingen har til formål at hjælpe medlemsstaterne med at øge udbredelsen af vaccination mod humane papillomavirus blandt både piger og drenge.

---

190 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/cancer-imaging>

191 Rådets henstilling af 9. december 2022 om styrkelse af forebyggelse gennem tidlig påvisning: En ny EU-tilgang til kræftscreening, der erstatter Rådets henstilling 2003/878/EF 2022/C 473/01 (EUT C 473 af 13.12.2022, s. 1).

192 https://health.ec.europa.eu/non-communicable-diseases/cancer/europes-beating-cancer-plan-eu4health-financed-projects/projects/solace_en

193 <https://europeanlung.org/solace/2024/08/23/updates-from-solace-pilots/>

194 https://hadea.ec.europa.eu/news/three-new-eu4health-joint-actions-fields-cancer-mental-health-and-medical-ionising-radiations-2024-08-09_en

195 Rådets henstilling af 21. juni 2024 om kræftformer, der kan forebygges ved vaccination (C/2024/4259).

I Sverige har 10 statslige organer under ledelse af den svenske folkesundhedsstyrelse, herunder Sundheds- og Velfærdsstyrelsen, den svenske ungdoms- og civilsamfundsstyrelse og den svenske migrationsstyrelse, nedsat en fælles kommission, der har til opgave at udligne ulighederne på sundhedsområdet i befolkningen. De har fået til opgave at styrke og fremme seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder med fokus på geografiske områder med dårlige socioøkonomiske forhold og en høj forekomst af f.eks. begrænsninger af enkeltpersoners seksualitet eller retten til frit at vælge partner. Projektet løber fra 2024 til 2027 og koster ca. 31 mio.¹⁹⁶ SEK.

På idrætsområdet er resultaterne af "All In Plus: Projektet "Fremme af større ligestilling mellem kønnene inden for sport" mellem EU og Europarådet fremhæver både fremskridt og vedvarende forskelle i ligestilling mellem kønnene inden for europæisk sport. Rapporten er baseret på data indsamlet i 21 jurisdiktioner og indeholder en omfattende analyse af ligestilling mellem kønnene på seks centrale områder.¹⁹⁷

Den nye EU-arbejdsplan for sport for 2024-2027 blev vedtaget¹⁹⁸ med angivelse af et "sikkert miljø inden for sport" og "ligestilling mellem kønnene" som prioriterede områder.¹⁹⁹ Desuden bød EU's sportsforum i april 2024 på et møde med kvindelige idrætsudøvere om ligestilling mellem kønnene. Under forummet blev #BeEqual-prisen overrakt til Danmarks Idrætsforbund for et projekt, der har til formål at inddrage piger med etnisk minoritetsbaggrund og give dem mulighed for at deltage i sportsklubber.²⁰⁰ Desuden blev disse bestræbelser suppleret af EU-finansierede projekter, f.eks.²⁰¹ et Horisont Europa-projekt "SUPPORTER". Med et budget på 1 mio. EUR støtter dette projekt otte videregående uddannelsesinstitutioner inden for sport fra Central- og Østeuropa med at udvikle deres egne intersektionelle, innovative, inklusive og virkningsfulde ligestillingsplaner, der udtrykkeligt omhandler kønsbaseret vold og seksuel chikane. Den har gennemført mange kurser, der stadig er tilgængelige online, om dataindsamling og -analyse om kønsbaseret vold inden for sport, inklusiv kommunikation og også sportens muligheder for at gøre en forskel med hensyn til kønsbaseret vold inden for videregående idrætsuddannelse.²⁰²

I Frankrig har det statsdrevne mærke "Terrain d'égalité" (ligestillingsgrunde) til formål at fremme ligestilling mellem kønnene og forebygge og bekæmpe forskelsbehandling og kønsbaseret vold inden for sport. Mærket tildeles ved store internationale sportsbegivenheder i Frankrig på grundlag af kriterier som f.eks. udpegelse af ligestillingsreferencepersoner og oprettelse af en hotline for kønsbaseret vold. Et særligt sæt om forebyggelse af kønsbaseret vold blev stillet til rådighed for alle arrangører af sportsbegivenheder. I 2024 blev mærket "Terrain d'Égalité" tildelt organisationskomitéen for De Olympiske og De Paralympiske Lege 2024 i Paris.

Den europæiske rumsektor er på vej opad i retning af ligestilling mellem kønnene, men står over for mange udfordringer med hensyn til arbejdsstyrken. En omfattende analyse viste, at industrien er aldrende, mandsdomineret og kæmper med en kritisk kløft mellem de hårde og bløde færdigheder, som læseplanerne giver, og de færdigheder, som sektoren har brug for.²⁰³

196 <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/10/satsning-for-att-starka-sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter-med-fokus-pa-att-na-ut-i-omraden-dar-utanforskapet-ar-stort/>

197 [Ressourcer - ALLE I: Mod en ligelig kønsfordeling inden for sport](#)

198 <https://sport.ec.europa.eu/news/adoption-of-new-eu-work-plan-for-sport-2024-2027>

199 Under I: "Integritet og værdier i sport".

200 <https://sport.ec.europa.eu/news/meet-the-winners-of-the-beinclusive-eu-sport-awards-2023>

201 <https://cordis.europa.eu/project/id/101094529>

202 <https://www.supporter-project.eu/capacity-building-gender-equality/>

203 OECD (2023), *The Space Economy in Figures: Reaktion på globale udfordringer*, OECD Publishing, Paris.

Den 7. juni 2024 offentliggjorde Kommissionen en politikrapport med titlen "Omstillingsforløb for luft- og rumfartsøkosystemet".²⁰⁴ De 53 foranstaltninger, som ifølge rapporten skal gennemføres, fokuserer syv specifikt på at sikre retfærdighed, mangfoldighed og inklusion i luft- og rumfartssektoren, herunder gennem målrettet uddannelse fra et tidligt tidspunkt i uddannelsesprocessen.²⁰⁵

Der er også fortsat strukturelle hindringer for ligestilling mellem kønnene inden for forskning og innovation (R&I). I 2024 fortsatte Kommissionens Horisont Europa-program med at håndhæve kravet om, at ansøgere fra alle offentlige organer og videregående uddannelsesinstitutioner skal have en ligestillingsplan for at være berettiget til finansiering.²⁰⁶

Ifølge undersøgelsen "Impact of gender equality plans across the European Research Area", som Kommissionen²⁰⁷ offentliggjorde i 2024, førte indførelsen af støtteberettigelseskriteriet for godt økologisk potentiale i Horisont Europa-programmet og den politiske udvikling på nationalt plan til, at et betydeligt større antal institutioner vedtog omfattende ligestillingspolitikker, eller som har udarbejdet eller ajourført deres planer.²⁰⁸ Nogle private organisationer har endda frivilligt gennemført ligestillingsplaner. Kriteriet for støtteberettigelse for godt økologisk potentiale i Horisont Europa-programmet har også givet en klar definition af, hvad der forventes af et godt økologisk potentiale, har bidraget til at koordinere indsatsen blandt interessenterne og har fremmet gensidig læring. Dette har fremmet et mere inklusivt forskningsmiljø og bidraget til det overordnede mål om ligestilling mellem kønnene inden for forskning og udvikling. En af de vigtigste erfaringer er betydningen af løbende overvågning og evaluering af ligestillingsplaner for at sikre, at de gennemføres effektivt og opnår de tilsigtede resultater. Der skal også gøres mere for at sikre, at ligestillingsplaner er inklusive og tager hensyn til mulige intersektionelle forhold.

Den 15. maj 2024²⁰⁹ modtog tre nye akademiske organisationer og forskningsorganisationer, der opnåede fremragende resultater ved at gennemføre deres ligestillingsplaner, EU-priser for ligestillingsforkæmpere. Disse nye vindere slutter sig til et fællesskab af forkæmpere, der inspirerer andre akademiske organisationer og forskningsorganisationer til selv at blive forkæmpere for ligestilling mellem kønnene og øge offentlighedens bevidsthed om betydningen af at tackle ligestilling mellem kønnene i akademiske organisationer og forskningsorganisationer gennem institutionelle ændringer. Gennemførelsen af inklusive ligestillingsplaner blev yderligere fremmet af Horisont Europa WIDERA-programmet, som iværksatte en indkaldelse af forslag med titlen "Støtte til gennemførelsen af inklusive ligestillingsplaner", hvilket resulterede i finansiering af projekter, herunder GEPINC,²¹⁰ INCLUDE²¹¹ og SEE-ERA.²¹²

Horisont Europa "Klynge 2: Culture, Creativity, and Inclusive Society" omfattede en indkaldelse af forslag om "Kønsroller i ekstremistiske bevægelser og deres indvirkning på demokratiet", som

---

204 https://defence-industry-space.ec.europa.eu/document/download/b0ae5705-0e5f-4c4a-bbbb-26a79f32a104_en?filename=Transition%20Pathway%20%20Aerospace%20Ecosystem%20%20EN.pdf

205 Se f.eks. foranstaltning 53 i omstillingsforløbet.

206 Yderligere oplysninger om støtteberettigelseskriteriet i Horisont Europa: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-research-and-innovation/democracy-and-rights/gender-equality-research-and-innovation_da#gender-equality-plans-as-an-eligibility-criterion-in-horizon-europe.

207 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7ab4a0e8-749d-11ef-a8ba-01aa75ed71a1/language-en> Impact of gender equality plans across the European Research Area (Impact af ligestillingsplaner på tværs af det europæiske forskningsrum) - Europa-Kommissionen.

208 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7ab4a0e8-749d-11ef-a8ba-01aa75ed71a1/language-en>

209 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/new-winners-announced-eu-gender-equality-champions-research-and-innovation-2024-05-15_en

210 <https://cordis.europa.eu/project/id/101187961>

211 <https://cordis.europa.eu/project/id/101188452>

212 <https://cordis.europa.eu/project/id/101188467>

finansierede tre projekter – EMMELO²¹³, MEN4DEM²¹⁴ og YOU-DARE²¹⁵ – med et samlet budget på 8,6 mio. EUR. Disse projekter vil bidrage til udviklingen af evidensbaseret indsigt og innovative tilgange til at tackle stigningen i ekstremistiske, identitære og nationalistiske bevægelser med fokus på opbygningen og virkningen af kønsroller inden for disse bevægelser. Yderligere projekter er blevet finansieret for at tackle strukturelle uligheder gennem en intersektionel tilgang, f.eks. forskning i de socioøkonomiske virkninger af ensomhed. Under klynge 3 er der iværksat en indkaldelse af forslag til finansiering af radikaliserings og kønsspørgsmål med et budget på 3 mio. EUR. Endelig har fire projekter om intersektionalitet og ligestilling i deliberative og deltagelsesbaserede demokratiske rum til i alt 9,5 mio. EUR påbegyndt deres aktiviteter i 2024: Inspire²¹⁶, iDEM²¹⁷, EU-CIEMBLY²¹⁸, og SINCRONY²¹⁹. Disse projekter vil bidrage til at puste nyt liv i demokratiet og øge borgernes deltagelse ved at udforme og afprøve demokratiske innovationer, hvor det er en central del af processen at overvinde akkumuleringen og skæringspunktet mellem forskelsbehandling og stigmatisering.

Med hensyn til kravet under Horisont Europa om at integrere kønsdimensionen i forsknings- og innovationsarbejdet viser de seneste data, at 81 % af forslagene om forskning og udvikling og innovation nu tager kønsdimensionen i betragtning. Der er også sket en stigning med hensyn til målet om kønsbalance i Horisont Europa, navnlig for kvinder i nøgleroller: 43,5 % af medlemmerne i ekspertpaneler er kvinder (en stigning fra 42 % under Horisont 2020) og 48,7 % i rådgivende grupper (en stigning fra 43 %). Andelen af konsortier ledet af kvinder er også steget fra 23 % til 31 %.

Med hensyn til ligestilling mellem kønnene inden for kunstig intelligens gjorde fire projekter under indkaldelsen under Horisont Europa-programmet "Bekæmpelse af køn, race og andre skævheder i kunstig intelligens (RIA)" fortsat betydelige fremskridt i 2024 med hensyn til at identificere og afbøde skævheder i AI-systemer. F.eks. ²²⁰ har FINDHR-projektet²²¹, MAMMOth²²², BIAS-projektet²²³, og AEQUITAS skabt AI Fairness Cluster²²⁴, hvis mission er at fremme tilliden til AI-systemer på tværs af forskellige områder, herunder sundhedspleje, finans, menneskelige ressourcer og uddannelse. Inden for disse rammer har de afholdt forskellige workshopper i løbet af 2024, herunder åbningskonferencen for AI Fairness Cluster og en workshop om AI-bias. Desuden ²²⁵

213 <https://cordis.europa.eu/project/id/101177204>

214 <https://cordis.europa.eu/project/id/101177356>

215 <https://cordis.europa.eu/project/id/101178147>

216 <https://cordis.europa.eu/project/id/101132292>

217 <https://cordis.europa.eu/project/id/101132431>

218 <https://cordis.europa.eu/project/id/101132694>

219 <https://cordis.europa.eu/project/id/101132459>

220 <https://www.aequitas-project.eu/>. Projektet fokuserer på at skabe retningslinjer for fairness-through-design og metoder til udvikling af biasfrie AI-systemer. Projektet har genereret syntetiske datasæt og reelle use cases til at teste og validere sine forspændingsafbødningsløsninger. I 2024 offentliggjorde den en omfattende "fair by design"-metode samt en rapport om sociale virkninger baseret på forudindtagethedsdiagnosticering.

221 <https://findhr.unipi.it/>. Projektet har udviklet nye metoder til at fastslå risici for forskelsbehandling og skabe mindre partiske resultater. FINDHR har med succes skabt værktøjer og retningslinjer for retfærdighedsbevidst kunstig intelligens i forbindelse med rekruttering. Projektet har også givet omfattende uddannelse til HR-fagfolk og udviklere om algoritmisk retfærdighed.

222 <https://mammoth-ai.eu/> udvikler standardiserede AI-løsninger for at afhjælpe skævheder i alle faser af udviklingen af AI-systemer. Projektet har avancerede teknologier til at evaluere og afbøde skævheder i multimodale data, herunder tekst, billeder og netværk.

223 <https://www.biasproject.eu/> udvikler standardiserede AI-løsninger til at afhjælpe skævheder i alle faser af AI-systemudviklingen. Projektet har avancerede teknologier til at evaluere og afbøde skævheder i multimodale data, herunder tekst, billeder og netværk.

224 <https://aifairnesscluster.eu/>

225 HORIZON-CL2-2022-TRANSFORMATIONS-01-05.

arbejder tre projekter under emnet "Gender and social, economic and cultural empowerment" på at bekæmpe kønsstereotyper og fremme kvinders indflydelse og status på tværs af forskellige områder, herunder energisektoren, migration og offentlige institutioner.²²⁶

Den europæiske retsakt om kunstig intelligens trådte i kraft i august 2024. Retsakten²²⁷ omhandler potentielle risici for enkeltpersoners sundhed, sikkerhed og grundlæggende rettigheder, herunder retten til ligestilling og ikkeforskelsbehandling, og fremmer samtidig innovation og udbredelse af pålidelig kunstig intelligens. Den forbyder visse former for AI-praksis, der udgør en uacceptabel risiko (såsom manipulerende teknikker, udnyttelse af sårbarheder eller biometrisk klassificering til at udlede seksuel orientering og sexliv), og underkaster AI-systemer, der udgør en høj risiko for de grundlæggende rettigheder og sikkerheden, specifikke krav såsom menneskeligt tilsyn, datastyring, risikostyring og gennemsigtighed. Desuden fastsætter retsakten gennemsigtighedskrav for visse AI-systemmodeller, herunder dem, der er beregnet til at interagere direkte med fysiske personer, generere syntetiske data (f.eks. deepfakes) og systemer til følelsesgenkendelse eller biometrisk kategorisering.

På landbrugs- og landdistriktsområdet er Kommissionen i overensstemmelse med den stigende bekymring over mentale sundhedsudfordringer i landdistrikterne mere opmærksom på de specifikke faktorer, der påvirker den mentale sundhed i landbrugssamfundet. Lange arbejdstider, geografisk og social isolation, finansiell usikkerhed, klimaproblemer og økonomiske problemer er specifikke problemer, som landbrugserhvervet står over for, og som skal løses gennem omfattende støtte til mental sundhed. Landbrugere står imidlertid over for betydelige hindringer for at få adgang til mental sundhedspleje på grund af både deres geografiske isolation og stigmatiseringen i forbindelse med at søge eksternt hjælp. I 2024 afholdt Kommissionen i samarbejde med netværket vedrørende den fælles landbrugspolitik et arrangement til støtte for landbrugernes mentale sundhed.²²⁸ Kønsaspektet var meget vigtigt på denne workshop, da kvindelige landbrugere og mandlige landbrugere har en tendens til at håndtere mentale sundhedsproblemer på en anden måde.²²⁹ Konklusionerne fra denne workshop vil blive sendt til bedriftsrådgivningstjenester og vil indgå i udarbejdelsen af den fælles²³⁰ landbrugspolitik efter 2027.

226 Den seneste opdatering om EU-finansierede projekter findes på <https://cordis.europa.eu/projects>. gEneSys-projektet har til formål at fremme kvinders deltagelse i omstillingen til ren energi og viser, hvordan anvendelse af et kønsperspektiv på viden om energiomstillingen kan bidrage til at opnå retfærdige resultater af energiomstillingen. Projektet gennemførte en systematisk litteraturgennemgang af sammenhængen mellem køn og energiomstilling og identificerede stereotyper i undervisningsmaterialet om energiomstilling og STEM-studier. <https://genesys-project.eu/about/>. ReIncluGen-projektet fokuserer på inklusion og styrkelse af kønsaspektet med særlig vægt på erfaringerne hos kvinder med migrationsbaggrund i Europa. Projektet gennemførte en første kortlægning af køns politikker i forskellige nationale sammenhænge og analyserede holdninger til ligestilling mellem kønnene i Belgien, Polen, Italien, Spanien og Østrig. For at udfordre stereotyper om indvandrerkvinder har den lanceret en fotokonkurrence for kvinder med indvandrerbaggrund for at vise, hvad ligestilling betyder for dem. <https://www.uantwerpen.be/en/projects/reincluden/about/>. RE-WIRING-projektet analyserer de grundlæggende årsager til kønsspecifikke magthierarkier i og uden for EU, herunder inden for uddannelse, medierepræsentation og beskæftigelse. Den udarbejdede en taksonomi over forskellige begreber om magthierarkier og udarbejdede en værktøjskasse om bedre repræsentation af kvinder på arbejdspladsen. Se <https://re-wiring.eu>.

227 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) (EUT L 2024/1689 af 12.7.2024).

228 https://eu-cap-network.ec.europa.eu/supporting-mental-health-farmers-and-farming-communities_en

229 <https://app.farmres.eu/summary-report>

230 Flere oplysninger om kvinder i landbruget: To projekter om kvinder i landbruget finansieres under Horisont Europa: <https://fliara.eu/> og <https://www.grassceiling.eu/>.

Ligestilling mellem kønnene integreres også i politiske initiativer til håndtering af den demografiske udvikling i regioner, der er berørt af et kraftigt fald i befolkningen i den erhvervsaktive alder, sammen med en lav og stagnerende andel af personer med en videregående uddannelse og en betydelig afgang af unge på regionalt plan. Meddelelsen "Udnyttelse af talent i Europas regioner"²³¹ og den tilhørende "Talent Booster-mekanisme"²³² omfatter forskellige aktiviteter, herunder teknisk bistand til regioner, arbejdsgrupper vedrørende demografiske ændringer og støtte til byer i tilbagegang gennem det europæiske initiativ for byområder.²³³ Den anden indkaldelse af forslag til projekter under initiativet om "udnyttelse af talent i byer i tilbagegang" fokuserede på ligestillingshensyn, navnlig kvinders iværksætterier og lige adgang til kvalifikationer og beskæftigelse.²³⁴ I maj 2024 blev fire projekter udvalgt til at fokusere på at afprøve innovative og kreative løsninger for at tiltrække og udnytte talenter i byer i tilbagegang. Desuden vil disse byer etablere transferpartnerskaber med yderligere 12 byer, der er interesserede i denne type innovation.²³⁵

Kønsovervejelser overses ofte i byplanlægning og -design. Den 10. oktober 2024 afholdt Det Europæiske Regionsudvalg og Kommissionen i forbindelse med ugen for regioner og byer 2024 en workshop om "Byer for alle: Kønsinkluderende byplanlægning og -design".²³⁶ Workshoppen undersøgte, hvordan byer og regioner kan gentænkes for bedre at opfylde kvinders og ikkebinære personers behov og dermed forbedre tilgængeligheden og inklusiviteten for alle.

Ministeriet for uddannelse, kultur og videnskab i Nederlandene bestilte et forskningsinstitut (Movisie) til at undersøge praksis for integration af kønsaspektet i og uden for Nederlandene. Det endelige produkt, der blev offentliggjort i september 2024, består af en skrivebordsundersøgelse og en rapport baseret på interviews med embedsmænd fra forskellige ministerier.²³⁷ I undersøgelsen blev der lagt særlig vægt på de støttende og hæmmende faktorer, som tjenestemænd oplever inden for integration af kønsaspektet. På baggrund af resultaterne anbefaler Movisie: 1) at skabe større engagement fra ledelsens side, 2) at forbedre kønstenen i den centrale metode for politikudformning (Beleidskompas) og 3) at forbedre viden og færdigheder hos politiske medarbejdere og andre, der er involveret i politikudformning.

Malta arbejder aktivt på at fjerne systemiske skævheder og sikre en mere retfærdig retlig ramme. I 2024 hyrede direktoratet for menneskerettigheder en uafhængig juridisk ekspert til at undersøge al maltesisk lovgivning for at identificere bestemmelser, der skaber unødvendige sondringer mellem mænd og kvinder, og fremlægge muligheder for at fjerne en sådan differentiering. Analysen foretages med bistand fra det tværministerielle udvalg, der er nedsat for at støtte gennemførelsen af strategien og handlingsplanen for ligestilling mellem kønnene og integration af kønsaspektet (GEMSAP).

Et vigtigt, men ofte overset område for integration af ligestillingsaspektet er fastsættelsen af tekniske standarder på europæisk (og internationalt) plan. Indtil i dag anvendes den gennemsnitlige

231 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Udnyttelse af talent i Europas regioner (COM(2023) 32 final).

232 https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communities-and-networks/harnessing-talent-platform/talent-booster-mechanism_en

233 <https://www.urban-initiative.eu/>

234 <https://www.urban-initiative.eu/innovative-actions-harnessing-talent>

235 <https://www.urban-initiative.eu/calls-proposals/second-call-proposals-innovative-actions>

236 <https://regions-and-cities.europa.eu/programme/2023/sessions/31619>

237 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/09/30/gendermainstreaming-bij-de-rijksoverheid-een-gedragswetenschappelijk-onderzoek>

mandlige krop i mange standarder som reference, herunder europæiske harmoniserede standarder. Dette resulterer i, at produkterne er mindre sikre for kvinder end for mænd. På grund af pandemien har problemet med dårligt tilpassede ansigtsmasker fået mest opmærksomhed. Men det samme problem opstår på tværs af alle former for sektorer og produkter. Kvinder er mere tilbøjelige til at blive alvorligt kvæstet eller dø i en bilulykke, og mindre tilbøjelige til at have den nødvendige grebstyrke til at betjene maskiner og udstyr sikkert. Dette problem er dog ikke begrænset til den kvindelige befolkning. Der er også store variationer blandt den mandlige befolkning i Den Europæiske Union. Det er vigtigt at overveje, hvordan køn (og andre faktorer såsom etnisk oprindelse) påvirker de tekniske krav og anvendelsen af standarder for effektivt at sikre sikker anvendelse af et produkt eller udstyr. Dette vil også gavne kvinder i al deres mangfoldighed. Relevante overvejelser omfatter fysiske forskelle som gennemsnitsstørrelse og vægt eller grebstyrke.

I begyndelsen af 2024 offentliggjorde Kommissionen en undersøgelse²³⁸ af inklusionen af antropometriske bestemmelser i harmoniserede europæiske standarder.²³⁹ Et vigtigt resultat af undersøgelsen er, at standardiseringsorganisationer (såsom CEN og CENELEC) mangler antropometriske data om den europæiske befolkning i al dens mangfoldighed. Relevante overvejelser omfatter fysiske forskelle som gennemsnitsstørrelse og vægt eller grebstyrke. De tilgængelige data er statistisk set ikke repræsentative og/eller ufuldstændige, dvs. de dækker ikke alle EU-medlemsstater og/eller nødvendige antropometriske parametre og er ofte forældede. Undersøgelsen konkluderede, at det er nødvendigt at udarbejde en fortegnelse over, ajourføre og supplere de tilgængelige antropometriske data for at dække alle EU's medlemsstater og de nødvendige antropometriske dimensioner på en statistisk robust måde. Til dette formål har Kommissionen tildelt CEN-CENELEC et tilskud til standardiseringsforanstaltninger med henblik på at foretage en mangelanalyse og udvikle muligheder for at indsamle de manglende data fra et stort repræsentativt udsnit af EU's befolkning.

Biler testes i øjeblikket i kollisionstest med en mandlig dukke, der er 176 cm høj og vejer 70 kg. Som følge heraf førte den tekniske udvikling inden for reaktive nakkestøtter til et fald på 70 % i andelen af permanente medicinske funktionsnedsættelser for mandlige førere og en stigning på 13 % for kvindelige førere.²⁴⁰ Som led i FN/ECE's arbejde med regulativer for køretøjer har en uformel arbejdsgruppe om retfærdig beskyttelse af personer i motorkøretøjer taget fat på denne type spørgsmål under europæisk ledelse.

238 Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for det Indre Marked, Erhvervs politik, Iværksætter og SMV'er, Study on the inclusiveness of anthropometrics in European harmonised standards – Final report, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024, [tilgængelig online](#). Undersøgelsen vurderede de harmoniserede standarder for 22 EU-retsakter på politikområdet maskiner og udstyr. Den havde til formål at fastslå, om de standarder, der har en antropometrisk dimension, tager tilstrækkeligt hensyn til den europæiske befolknings mangfoldighed, herunder faktorer som køn og alder, og de forskellige antropometriske målinger (f.eks. højde, vægt og styrke).

239 Standarder er tekniske specifikationer, der fastsætter krav til produkter, produktionsprocesser, tjenester eller prøvningsmetoder. De udvikles af industrien og markedsaktørerne efter nogle grundlæggende principper såsom konsensus, åbenhed, gennemsigtighed og ikkeforskelsbehandling. Standarder sikrer interoperabilitet og sikkerhed, reducerer omkostningerne og letter virksomhedernes integration i værdikæden og handelen. Se også: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/european-standards_da En harmoniseret standard er en europæisk standard, der er udviklet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation: CEN (Comité Européen de Normalisation), CENELEC (Comité Européen de Normalisation Électrotechnique) eller ETSI (Det Europæiske Institut for Telestandarder) efter anmodning fra Europa-Kommissionen. Anvendelsen af disse standarder er frivillig. Fabrikanten, andre erhvervsdrivende og overensstemmelsesvurderingsorganer kan anvende harmoniserede standarder til at påvise, at produkter, tjenesteydelser eller processer overholder den relevante EU-lovgivning. Se også: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/european-standards/harmonised-standards_da.

240 Kullgren, A., & Krafft, M. (2010, september). Kønsanalyse af piskesmældssædets effektivitet: resultater fra den virkelige verden nedbrud. af *Proc. IRCOB Conf., Hannover (Tyskland)* (s. 17-28).

I 2024 trådte flere lovgivningsinitiativer i kraft, som henviser til ligestilling mellem kønnene. Den 25. juli 2024 trådte direktivet om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed i kraft.²⁴¹ En række retningslinjer, som Kommissionen skal udstede, inden direktivet træder i kraft, vil hjælpe virksomhederne med at udvise rettidig omhu, f.eks. med hensyn til deling af ressourcer og oplysninger og inddragelse af interessenter. Direktivet fastsætter bl.a. krav til store europæiske virksomheder og ikkeeuropæiske virksomheder med en betydelig omsætning i EU om at identificere og forebygge, afbøde eller bringe negative indvirkninger på menneskerettighederne og miljøet til ophør i deres egne aktiviteter, i deres datterselskabers aktiviteter og, hvis de er knyttet til deres aktivitetskæde(r), i deres forretningspartneres aktiviteter i EU og globalt. I henhold til de nye regler skal enhver form for forskelsbehandling bekæmpes. I bilaget til direktivet henvises der navnlig til forbuddet mod forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse, medmindre det er begrundet i hensynet til den pågældende beskæftigelse i overensstemmelse med Den Internationale Arbejdsorganisations konventioner. Dette omfatter navnlig: a) ulige løn for arbejde af samme værdi, og b) forskelsbehandling på grund af national afstamning eller social oprindelse, race, hudfarve, køn, religion eller politisk anskuelse. Den internationale konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder omtales i betragtning 33 som endnu et internationalt instrument, som virksomhederne kan være nødt til at tage i betragtning, når de identificerer og imødegår menneskerettighedskrænkelser. For bedre at støtte ansvarlig forretningspraksis vedtog Kommissionen i februar 2025 en omnibuspakke for²⁴² at forenkle due diligence-kravene og mindske den reguleringsmæssige byrde, samtidig med at de oprindelige politiske mål bevares. I henhold til forslaget skal medlemsstaterne gennemføre direktivet i national ret og fremsende de relevante tekster til Kommissionen senest den 26. juli 2027. Et år senere vil reglerne begynde at finde anvendelse på den første koncern efter en trinvis tilgang (med fuld anvendelse den 26. juli 2029).

Den nye forordning om produktsikkerhed i almindelighed²⁴³ finder anvendelse fra den 13. december 2024. Det styrker sikkerhedsreglerne for produkter, der sælges både offline og online, og præciserer, at der skal tages hensyn til kønsforskelle i risikovurderingen af produkterne og i standardiseringsaktiviteterne. Kommissionen støtter alle interessenter i gennemførelsen af denne nye forordning.

Direktiv (EU) 2024/869 trådte i kraft den 9. april 2024 og ændrede direktivet om kræftfremkaldende stoffer, mutagener og reproduktionstoksiske stoffer (direktiv 2004/37/EF) og direktivet om kemiske agenser (direktiv 98/24/EF) for så vidt angår grænseværdierne for bly og dets uorganiske forbindelser (et vigtigt erhvervmæssigt reproduktionstoksisk stof) og for diisocyanater.²⁴⁴ Direktiv (2024/869) reviderer de 40 år gamle nuværende grænseværdier²⁴⁵ for bly og dets forbindelser i henhold til direktivet om kræftfremkaldende stoffer, mutagener og

241 Senest i juli 2026 skal EU-medlemsstaterne gennemføre den i deres nationale lovgivning, og et år senere (26. juli 2027) vil den begynde at finde anvendelse på den første gruppe af virksomheder (de største) efter en trinvis tilgang (med fuld anvendelse fem år efter ikrafttrædelsen, dvs. juli 2029).

242 https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/sustainability-due-diligence-responsible-business/corporate-sustainability-due-diligence_en

243 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/988 af 10. maj 2023 om produktsikkerhed i almindelighed, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF samt Rådets direktiv 87/357/EØF (EUT L 135 af 23.5.2023, s. 1).

244 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/869 af 13. marts 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/37/EF og Rådets direktiv 98/24/EF for så vidt angår grænseværdierne for bly og dets uorganiske forbindelser og for diisocyanater (EUT L 2024/869 af 19.3.2024).

245 Grænseværdi for erhvervmæssig eksponering (OEL) og biologisk grænseværdi.

reproduktionstoksiske stoffer. Direktivet forbedrer også beskyttelsen af kvindelige arbejdstagere i den fødedygtige alder med specifikke anbefalinger om blyindholdet i blodet.

Integration af kønsaspektet i EU-budgettet

I overensstemmelse med strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025 tilvejebringer NextGenerationEU og den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027 en bred vifte af EU-finansierings- og budgetgarantiinstrumenter til støtte for initiativer til fremme af ligestilling mellem kønnene. Der ydes navnlig EU-finansiering for at forbedre situationen for kvinder, der søger eller er i arbejde, herunder deres balance mellem arbejdsliv og privatliv. Dette omfatter investeringer i plejefaciliteter, støtte til kvindelige iværksættere, bekæmpelse af kønsopdeling i visse erhverv og afhjælpning af den skæve repræsentation af piger og drenge i visse uddannelsessektorer. Desuden ydes der målrettet finansiering til projekter til gavn for civilsamfundsorganisationer og offentlige institutioner, der gennemfører specifikke initiativer, herunder forebyggelse og bekæmpelse af kønsbaseret vold.

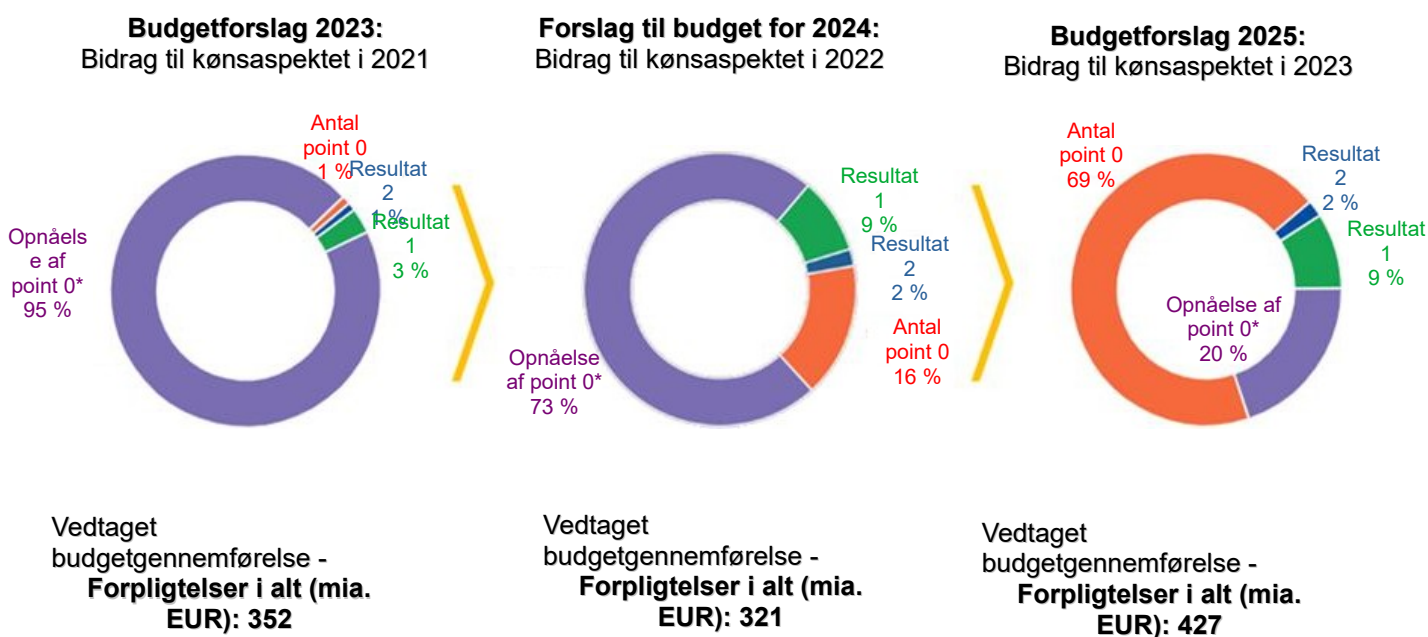
Kommissionen udviklede en metode til måling af EU-budgettets programudgifter til fremme af ligestilling mellem kønnene i FFR for 2021-2027.²⁴⁶ I denne forbindelse nød Kommissionen godt af frugtbare udvekslinger med EIGE og et konstruktivt samarbejde med Den Europæiske Revisionsret om offentliggørelsen af deres særberetning om integration af kønsaspektet i EU-budgettet (maj 2021). Metoden blev anvendt for første gang på tværs af alle udgiftsprogrammer for regnskabsåret 2021 i forbindelse med budgetforslaget for 2023. Dette var forud for forpligtelserne i henhold til den interinstitutionelle aftale, der ledsager den flerårige finansielle ramme for 2021-2027, både med hensyn til tidsplan og anvendelsesområde. I forbindelse med budgetforslaget for 2025 er metoden og overvågningen af kønsrelaterede udgifter for regnskabsåret 2023 blevet forbedret med medtagelsen i "programresultatopgørelserne"²⁴⁷ af de kønsopdelte data, der er til rådighed pr. program, inden for rammerne af programforordningerne og gennemførelsesaftalerne. Dette omfatter en bred vifte af kønsopdelte data, der har til formål at forbedre overvågningen af programmets resultater med hensyn til ligestilling mellem kønnene.

---

246 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/gender-equality-mainstreaming_da. Se også punkt 16, litra f), i den interinstitutionelle aftale om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, der er til rådighed på [EUR-Lex – 32020Q1222\(01\) – EN – EUR-Lex](#)

247 [Programpræstationserklæringer - Europa-Kommissionen](#)

I overensstemmelse med metoden skal hver specifik intervention inden for et program tildeles en kønsscore. ²⁴⁸I 2023 bidrog 11 % af EU-budgettet i praksis til at fremme ligestilling mellem kønnene (score 2 og 1), hvilket svarer til 48 mia. EUR, mens 20 % har potentiale til at bidrage (score 0*) til dette mål. Denne procentdel er faldet støt fra 95 % siden den første anvendelse af denne metode.

Som meddelt i årsrapporten for 2024 om genopretnings- og resiliensfaciliteten gennemfører ²⁴⁹medlemsstaterne foranstaltninger i deres nationale genopretnings- og resiliensplaner, der bidrager til ligestilling mellem kønnene specifikt eller til lige muligheder generelt. Kommissionen identificerede i samråd med medlemsstaterne 136 foranstaltninger generelt med fokus på ligestilling mellem kønnene. Som den tematiske analyse af ligestillingsrapporter kan mange flere foranstaltninger i genopretnings- og resiliensplanerne (såsom dem, der vedrører reformer af sundhedspleje og langtidspleje), selv om de ikke er identificeret som sådan, også have en positiv indvirkning på ligestillingen mellem kønnene, f.eks. ved at forbedre arbejdsvilkårene i kvindedominerede sektorer eller ved at reducere uformelle omsorgsforpligtelser.

²⁴⁸ Resultat 2: interventioner, hvis hovedformål er at forbedre ligestillingen mellem kønnene, svarede til 2 % af det EU-budget, der blev gennemført i 2023, og indgik i 13 programmer.
 interventioner med ligestilling mellem kønnene som et vigtigt og bevidst mål (men ikke som hovedårsagen til interventionen) svarede til 9 % af det EU-budget, der blev gennemført i 2023, og var omfattet af 16 programmer.
 Score
 0*: Interventioner, der har potentiale til at bidrage til ligestilling mellem kønnene, svarede til 20 % af det EU-budget, der blev gennemført i 2023, og blev medtaget i 30 programmer.
 interventioner, der ikke havde en væsentlig indvirkning på ligestillingen mellem kønnene, svarede til 69 % af det EU-budget, der blev gennemført i 2023, og indgik i 29 programmer.

²⁴⁹ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten, COM(2024)474 final.

I den seneste årlige rapporteringsperiode for genopretnings- og resiliensfaciliteten (indtil september 2024) viser foranstaltninger med fokus på ligestilling mellem kønnene betydelige fremskridt med gennemførelsen. Af de 253 milepæle og mål, der er knyttet til disse foranstaltninger, blev 102 eller 40 % rapporteret af medlemsstaterne som fuldført eller vurderet af Kommissionen som opfyldt. 22 % blev også vurderet positivt i betalingsanmodninger. Estland har f.eks. udviklet en prototype af et digitalt værktøj til kønsbestemte lønforskelle for arbejdsgivere (se også kapitel 2). I Spanien omfatter en socialplan for sport reovering af den offentlige sportsinfrastruktur, samtidig med at der finansieres foranstaltninger, der fremmer kvinders deltagelse i sport.

Kommissionen arbejder sammen med medlemsstaterne om at sikre, at foranstaltningerne i genopretnings- og resiliensplanerne bidrager til ligestilling mellem kønnene og lige muligheder for alle. Gennem den uformelle ekspertgruppe om gennemførelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (et forum, hvor Kommissionen og de nationale regeringer kan drøfte tværgående aspekter af gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten) har udveksling af god praksis f.eks. hjulpet medlemsstaterne med at medtage og integrere (køns-)ligestillingshensyn i REPowerEU-kapitlet og i de reviderede genopretnings- og resiliensplaner og den måde, hvorpå de gennemføres (f.eks. gennem kønssensitiv budgettering og indkøb).

Fra 2024 har medlemsstaterne afsat over 30 % (110 mia. EUR) af alle investeringer under samhørighedspolitikken (herunder Fonden for Retfærdig Omstilling) til foranstaltninger til støtte for ligestilling mellem kønnene i perioden 2021-2027. Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) er fortsat den samhørighedspolitiske fond med de største tildelinger til foranstaltninger til fremme af ligestilling mellem kønnene (4,3 mia. EUR) og integration af kønsaspektet (80,8 mia. EUR). Integrering af kønsaspektet og foranstaltninger rettet mod kønsaspektet under EFRU og FRO beløber ²⁵⁰ sig til henholdsvis ca. 20 mia. EUR og 6 mia. EUR. Kønsdimensionen i ESF+ omfatter også ligestilling mellem kønnene som et horisontalt tværgående princip. Alle medlemsstater og regioner skal have indført effektive mekanismer til at sikre overholdelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder, herunder for ligestilling mellem kønnene og nationale strategiske rammer for ligestilling mellem kønnene, for at understøtte relevant støtte under samhørighedspolitikken.

Desuden skal medlemsstaterne og Kommissionen sikre, at ligestilling mellem mænd og kvinder, integration af kønsaspektet og integrering af kønsaspektet tages i betragtning og fremmes under hele forberedelsen, gennemførelsen, overvågningen, rapporteringen og evalueringen af programmerne.

I 2024 var ligestilling mellem kønnene og inklusion fortsat et tværgående spørgsmål for aktionerne under programmet Et Kreativt Europa. Alle støttemodtagere skulle tage hensyn til ligestilling ved udformningen og gennemførelsen af deres projekt, og dette aspekt blev fokuseret på ved evalueringen af projektansøgninger. ²⁵¹ I 2024 lancerede programmet en ny runde af flerårige aktioner for de europæiske netværk af kulturelle og kreative organisationer og for de europæiske platforme for nye kunstnere. Begge har til formål at udbrede god praksis blandt deres medlemmer og de kunstnere, de uddanner, navnlig med hensyn til ligestilling mellem kønnene.

Både programmerne Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorpss fremhæver inklusion og mangfoldighed blandt deres vigtigste prioriteter for at fremme lige muligheder og adgang, inklusion, mangfoldighed og retfærdighed i alle deres tiltag. Gennemførelsen af prioriteten er blevet

---

250 Integration af kønsaspektet afspejler et af kategoriseringssystemerne i samhørighedspolitikken:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/Cohesion-policy-supporting-gender-equality/gkxm-7hxd>.

251 <https://culture.ec.europa.eu/news/creative-europe-in-2025-focus-on-green-and-digital-transitions-on-strengthening-social-and-economic-resilience>

styrket efter udviklingen af rammen for inklusionsforanstaltninger²⁵² og strategien for inklusion og mangfoldighed²⁵³ i 2021 for at støtte organisationer i bedre at tackle de hindringer, som forskellige målgrupper kan stå over for, herunder også hindringer i forbindelse med kønsdiskrimination. F.eks. understreges det i rapporten om Det Europæiske Solidaritetskorp for perioden 2021-2023, at programmet yder støtte til ligestilling mellem kønnene og tilskynder alle køn til at deltage i dets aktiviteter. Programmet har et stabilt gennemsnit på 63 % af de tilbudte muligheder, der udnyttes af kvinder, herunder i rapporteringsperioden for denne rapport.

I november 2024 vedtog InvestEU-styrrådet en ny central resultatindikator, der måler virkningen af investeringer, der støtter ligestilling mellem kønnene, og som nu er blevet føjet til KPI/KMI-metoden. Dette gør det muligt for InvestEU-gennemførelsespartnerne på bedste vis at rapportere om virkningen af deres aktiviteter på tværs af alle politikområder vedrørende ligestilling mellem kønnene. Takket være finansiering gennem InvestEU-rådgivningsplatformen iværksatte Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe desuden to opgaver: en nylig undersøgelse af bankernes finansielle produkter og køns politikker og et uddannelsesprogram for banker, der ønsker at yde støtte (finansiell eller anden) til kvindelige iværksættere. Uddannelsesprogrammet vil være tilgængeligt for alle interesserede finansielle institutioner fra marts 2025.

Kommissionen hjælper også medlemsstaterne med at støtte offentligt ansatte i at integrere kønsaspektet i offentlige politikker og budgetprocesser på mange administrative niveauer. Dette bør bidrage til at sikre, at offentlige midler anvendes til at fremme ligestilling mellem kønnene.²⁵⁴ Flågsbiprojektet om integration af kønsaspektet i den offentlige politik og budgetprocesser hjælper de støttemodtagende forvaltninger med at analysere politikker og budgetprocesser ud fra et perspektiv om integration af kønsaspektet. Der ydes støtte, der finansieres via instrumentet for teknisk støtte, til uddannelse og gennemførelse af god praksis, metoder og værktøjer til at integrere kønsaspektet (ligestilling) i hele den politiske beslutningsproces. Projektet fremmer også peerlæringsmuligheder mellem de deltagende medlemsstaters myndigheder. Yderligere fire forvaltninger tiltrådte i 2024, hvilket bringer det samlede antal op på 13 forvaltninger i 9 lande.²⁵⁵

Med henblik på den flerårige finansielle ramme for perioden efter 2027 indeholder EU's nye finansforordning (omarbejdning), der blev offentliggjort den 29. september 2024,²⁵⁶ nu en bestemmelse om,²⁵⁷ at alle EU-budgetprogrammer og -aktiviteter, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt i overensstemmelse med de relevante sektorspecifikke regler, skal gennemføres under hensyntagen til princippet om ligestilling mellem kønnene og i overensstemmelse med en passende metode til integration af kønsaspektet. Desuden bør alle data, der indsamles i forbindelse med udgiftsprogramernes resultatindikatorer, være kønsopdelte, hvor det er relevant.²⁵⁸

---

252 Kommissionens gennemførelsesafgørelse om en ramme for inklusionsforanstaltninger under Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp 2021-2027: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/commission-decision-framework-inclusion-2021-27>

253 Retningslinjer for gennemførelse – Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp's strategi for inklusion og mangfoldighed: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

254 https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/revenue-administration-and-public-financial-management/gender-mainstreaming-public-policy-and-budget-processes_en

255 Cypern, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Irland, Italien, Portugal, Rumænien og Spanien modtager i øjeblikket teknisk bistand til at integrere kønsaspektet i offentlige politikker gennem instrumentet for teknisk støtte.

256 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (omarbejdning). [Tilgængelig online](#).

257 Artikel 33, stk. 2, litra f), i forordning (EU, Euratom) 2024/2509.

258 Artikel 33, stk. 3, i forordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Intersektionalitet i gennemførelsen af ligestillingspolitikken

Kvinder udgør en forskelligartet gruppe, der udsættes for forskellige former for intersektionel forskelsbehandling som følge af flere situationer. For effektivt at afhjælpe disse forskelle er det vigtigt at tage hensyn til, at køn er intersektionelt med andre nøglefaktorer for forskelsbehandling såsom den socioøkonomiske situation, etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Der er i øjeblikket mere end 100 millioner personer med handicap i EU. Med et højere antal kvinder med handicap kunne der observeres en kønsskævhed med hensyn til handicap for alle aldersgrupper fra 1,4-2,0 point for personer mellem 16 og 44 til 6,3 point højere for personer på 85 år og derover. Kønsforskellen var imidlertid relativt lille, hvis der kun henvises til alvorlige handicap, nemlig 1,4 point for alle aldersgrupper. Personer med handicap oplever en højere forekomst af vold og forskelsbehandling og står over for en højere risiko for at blive udsat for skadelig praksis (f.eks. tvangssterilisation) end personer uden handicap. Som bebudet i strategien for ligestilling mellem kønnene 2020- 2025 arbejder Kommissionen på at fremsætte en henstilling om forebyggelse af skadelig praksis, herunder behovet for effektive forebyggende foranstaltninger og anerkendelse af betydningen af uddannelse. Det er planen, at den kommende henstilling skal identificere konkrete foranstaltninger, som det vil blive henstillet til medlemsstaterne at træffe for at forebygge og bekæmpe sådanne praksisser mest effektivt på stedet. Henstillingen vil derfor delvis supplere direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

Kvinder med handicap har større risiko for fattigdom og social udstødelse end mænd med handicap (29,8 % sammenlignet med 27,6 %). Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med og uden handicap udgør 23 procentpoint. Kun ca. 20 % af kvinder med handicap i EU arbejder på fuld tid sammenlignet med 29 % af mænd med handicap og 48 % af kvinder uden handicap. Ifølge EIGE's ligestillingsindeks tjener kvinder med handicap kun 16.822 KKS, mens kvinder uden handicap i gennemsnit tjener 20.100 KKS. Beskæftigelsespakken for personer med handicap har til formål at forbedre beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap.

Perspektivet for kvinder og piger med handicap er også relevant i politikker, der skal fremskynde overgangen fra institutionel pleje til lokalsamfundsbaserede tjenester og en uafhængig tilværelse for personer med handicap. Dette fremhæves i Kommissionens meddelelse "Vejledning om en uafhængig tilværelse og inklusion i samfundet af personer med handicap i forbindelse med EU-finansiering", som tager hensyn til mangfoldigheden af handicap samt intersektionaliteten af den forskelsbehandling, som enkeltpersoner kan blive udsat for.²⁵⁹

Den 25. september 2024 vedtog Kommissionen en rapport om gennemførelsen af den nationale strategiske ramme for romaerne.²⁶⁰ Rapporten fremhæver lovende initiativer rettet mod romakvinder, såsom Ungarns "Growing Opportunities", som tilbyder uddannelse i social omsorg og sundhedspleje primært til romakvinder, og Spaniens Calí-program, som fremmer lige muligheder og social og arbejdsmæssig inklusion for romakvinder og bekæmper flere former for forskelsbehandling. EU's strategiske ramme for romaerne understreger betydningen af at styrke romakvindes stilling. Den fastsætter flere mål på EU-plan, som EU og medlemsstaterne skal nå

²⁵⁹ Kommissionens meddelelse om vejledning om en uafhængig tilværelse og inklusion i samfundet af personer med handicap i forbindelse med EU-finansiering (EUT L 2024 af 29.11.2024, s. 7188).

²⁶⁰ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om gennemførelsen af den nationale strategiske ramme for romaerne i lyset af EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse og Rådets henstilling om romaernes ligestilling, integration og deltagelse, COM(2024) 422 final.

senest i 2030, herunder målet om at mindske den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen mellem romamænd og romakvinder med mindst halvdelen.

Den 7. og 14. maj 2024 blev der vedtaget to direktiver om standarder for ligestillingsorganer.²⁶¹ De dækker tilsammen de seks grunde til forskelsbehandling, der er beskyttet i henhold til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og indeholder henvisninger til intersektionalitet.²⁶² De nye standarder finder anvendelse på ligestillingsorganernes mandat, uafhængighed, ressourcer, opgaver og beføjelser for at sikre, at de kan udfylde deres rolle med hensyn til at fremme ligestilling og bistå ofre for forskelsbehandling i hele Europa af alle de grunde og på de områder, der er beskyttet i henhold til EU's ligestillingslovgivning, i hele EU. Medlemsstaterne skal gennemføre direktiverne senest den 19. juni 2026. Senest samme dato vil Kommissionen vedtage en gennemførelsesretsakt, der fastlægger en liste over fælles indikatorer for ligestillingsorganernes funktion.

---

261 Rådets direktiv (EU) 2024/1499 af 7. maj 2024 om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, ligebehandling i forbindelse med beskæftigelse og erhverv mellem personer uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering, ligebehandling af kvinder og mænd i forbindelse med social sikring og i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser og om ændring af direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF (EUT L 2024/1499 af 29.5.2024) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1500 af 14. maj 2024 om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og om ændring af direktiv 2006/54/EF og 2010/41/EU (EUT L 2024/1500 af 29.5.2024).

262 Se betragtning 15 og artikel 5, stk. 2, i direktiv (EU) 2024/1500.

Fremme af ligestilling og styrkelse af kvinders indflydelse og status i hele verden

I 2024 rasede konflikter rundt om i verden, hvilket bragte kvinders og pigers liv i fare på steder lige fra Sudan til Gaza og udsatte dem uforholdsmæssigt for kønsbaseret vold. Der var også alvorlige politiske tilbageslag, som truede kvinders rettigheder. I juni blev Argentinas nationale institut mod diskrimination, fremmedhad og racisme lukket samt undersekretariatet for beskyttelse mod kønsbaseret vold, som havde erstattet det opløste ministerium for kvinder, køn og mangfoldighed. Afghanistan's kønsapartheid nåede tragiske nye højder, idet Talebans de facto-administration vedtog foranstaltninger, der gik så langt som til at forbyde kvinders stemmer offentligt – og dermed effektivt slettede kvinder fra det offentlige liv. Lovgivere i Irak foreslog ændringer af landets lov om personlig status, som kunne sænke den seksuelle lavalder og tillade ægteskab for piger helt ned til niårsalderen. Andre mulige tilbageslag blev undgået, hvilket gav grund til forsigtigt håb: I juli afviste det gambiske parlament et lovforslag, der ville have ophævet forbuddet mod kvindelig kønslemlæstelse, der har været gældende i landet siden 2015. På denne vanskelige baggrund er EU's fortsatte internationale lederskab inden for ligestilling mellem kønnene og støtte til kvinders rettigheder og kvindeledede civilsamfundsorganisationer vigtigere end nogensinde.

Ruslands angrebskrig mod Ukraine

Den 19. november 2024 var der gået 1 000 dage siden begyndelsen af Ruslands omfattende krig mod Ukraine.²⁶³ I 2024 anslog FN, at 14,6 millioner ukrainere, næsten 40 % af landets befolkning, vil have brug for humanitær bistand. Med over 6 millioner ukrainere, der er flygtet ud af landet i øjeblikket i EU,²⁶⁴ er fortsat støtte til Ukraine fortsat en prioritet for EU.

I juli 2024 indførte EU restriktive foranstaltninger over for fire personer og to enheder i henhold til Den Europæiske Unions globale ordning for menneskerettighedssanktioner for alvorlige krænkelse af menneskerettighederne i hele verden, herunder tortur og systematisk og udbredt seksuel og kønsbaseret vold.²⁶⁵ Udpegelserne omfattede lederen af den såkaldte "fængslingstjeneste", som Moskva havde installeret i den midlertidigt besatte Khersonregion i Ukraine. Under hans kommando er der dokumenteret et udbredt og systematisk mønster af menneskerettighedskrænkelser i tilbageholdelsesfaciliteter i områder under de russiske besættelsesmyndigheders kontrol, lige fra tortur til anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling samt straf og seksuel og kønsbaseret vold.

Mandatet for Den Europæiske Unions rådgivende mission i Ukraine (EUAM Ukraine), en civil mission under EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP), blev fornyet i maj 2024 og omfatter en kønseksperter og en ekspert i konfliktrelateret seksuel vold.²⁶⁶ Mandatet har til formål at forbedre de ukrainske agenturers og institutioners kapacitet til at efterforske og retsforfølge internationale forbrydelser såsom krigsforbrydelser, herunder konfliktrelateret seksuel vold. EUAM samarbejder med både statslige myndigheder og civilsamfundet om at tackle internationale

263 https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/stories/1000-days-russias-full-scale-war-ukraine-5-facts-you-need-know_en. For ukrainerne startede konflikten endnu tidligere — i 2014 i Ukraines Donbasregion, mens den humanitære situation i Ukraine allerede i 2022 blev betragtet som en "glemt krise".

264 <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

265 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/07/22/sexual-and-gender-based-violence-council-lists-four-individuals-and-two-entities-under-the-eu-s-global-human-rights-sanctions-regime/>

266 <https://www.euam-ukraine.eu/>

forbrydelser²⁶⁷ og anvender en offercenteret tilgang i sine bestræbelser på at styrke ansvarligheden for konfliktrelateret seksuel og kønsbaseret vold. EUAM arbejder fortsat tæt sammen med Ukraine om at støtte gennemførelsen af Ukraines nationale handlingsplan om kvinder, fred og sikkerhed og om integration af kønsaspektet inden for rammerne af Ukraines overordnede strategi for reformen af hele retshåndhævelsessektoren.²⁶⁸ Fremskridt med hensyn til ligestilling mellem kønnene blev også drøftet med Ukraine under menneskerettighedsdialogen den 25. april 2024.

Ligestilling mellem kønnene integreres fuldt ud i EU's støtte til Ukraine. EU er fast besluttet på at sikre fuld ansvarlighed for konfliktrelateret seksuel vold begået under Ruslands omfattende invasion og bestræber sig på at anlægge en kønsorienteret, overlevendecenteret og traumefølsom tilgang i alle bestræbelser på at reagere på Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens indvirkning på kvinder og piger. Gennem EU4Recovery-programmet, der gennemføres af UN Women, støtter EU foranstaltninger til forebyggelse af kønsbaseret vold og yder støtte til ofre og overlevende.²⁶⁹ Programmet har også til formål at styrke adgangen til domstolsprøvelse ved retligt at styrke ofre og overlevende og styrke kapaciteten hos dem, der er involveret i retsvæsenet.

I betragtning af det hidtil usete høje antal sårbare personer, hovedsagelig kvinder og børn, der ankommer til EU på grund af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, har EU intensiveret sin indsats for at imødegå risikoen for menneskehandel ved at styrke den operationelle handlingsplan EMPACT THB. EMPACT (den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler) er et sikkerhedsinitiativ, der drives af EU's medlemsstater for at identificere, prioritere og imødegå trusler fra organiseret og grov international kriminalitet.²⁷⁰ Der er udviklet en specifik operationel aktion inden for rammerne af EMPACT THB under Europols koordinering for at bekæmpe menneskehandel med tilknytning til landene i Det Østlige Partnerskab, navnlig Ukraine og Moldova, med særligt fokus på risikoen for udnyttelse af midlertidigt fordrevne personer fra Ukraine. I Moldova støtter et kønsorienteret kriseberedskabsprojekt sårbare samfund ved at forbedre adgangen til basale tjenester.

Der tages også behørigt hensyn til ligestilling mellem kønnene i EU's støtte til mental sundhed til ukrainske fordrevne personer, hvoraf de fleste er kvinder og børn. EU4Health-programmet har afsat over 3 mio. EUR til finansiering af NGO-ledede projekter til forbedring af den mentale sundhed og psykiske trivsel for fordrevne personer fra Ukraine, både i selve landet og i EU. Programmet finansierer også psykologisk førstehjælp og traumestøtte til tvangsfordrevne i 28 lande²⁷¹ i samarbejde med Det Internationale Forbund af Røde Kors- og Røde Halvmåne-selskaber. Projektet har et budget på 31,2 mio. EUR og har til formål at yde støtte til ofre samt forbedre beredskabets kapacitet i en situation, hvor tvangsfordrivelse har medført en stigning i kønsbaseret vold med alvorlige negative konsekvenser for ofrenes mentale sundhed. Da 62 % af de fordrevne personer fra Ukraine i projektlandene er kvinder, lægger projektet stor vægt på køn. Kvinder spiller også en central rolle som frontlinjemedarbejdere, da de udgør 73,5 % af de førstehjælpere, der er uddannet i psykologisk førstehjælp og psykosocial støtte. I oktober 2024 var i alt 23 680 sundhedspersoner, frivillige, førstehjælpere og andre fagfolk blevet uddannet til at yde psykologisk førstehjælp og mental sundhed og psykosocial støtte, mens ca. 500 000 fordrevne personer havde modtaget støtte.

---

267 <https://www.euam-ukraine.eu/news/war-crimes-documentation-in-ukraine-building-a-network-for-justice/>

268 <https://www.euam-ukraine.eu/news/ukraine-endorses-strategic-law-enforcement-reform-plan-to-align-with-eu-standards/>

269 <https://www.undp.org/ukraine/projects/eu4recovery-empowering-communities-ukraine-eu4recovery#:~:text=EU4Recovery%20is%20employing%20an%20area,of%20individuals%20at%20community%20level>

270 https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/law-enforcement-cooperation/empact-fighting-crime-together_en

271 23 EU-medlemsstater plus Norge, Island, Moldova, Montenegro og Ukraine.

Integration af kønsaspektet i EU's optræden udadtil

EU fremmer ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i sine internationale partnerskaber, politiske dialoger og menneskerettighedsdialoger med lande uden for EU, i EU's handelspolitik samt i EU's naboskabs- og udvidelsespolitikker. EU's handlingsplan for ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i de eksterne forbindelser (kønshandlingsplan GAP III), der blev vedtaget i 2021 og forlænget indtil 2027, er fortsat retningsgivende for bestræbelserne på at sætte ligestilling mellem kønnene i spidsen for EU's optræden udadtil.²⁷² Den indeholder bestemmelser om integration af kønsaspektet i alle eksterne politikker og sektorer, fra EU-finansieret humanitær bistand til civile FSFP-missioner, men også i investeringer foretaget af Den Europæiske Fond for Bæredygtig Udvikling Plus eller i EU's engagement i naboskabsområdet, herunder kandidatlande og potentielle kandidatlande. I kønshandlingsplan III fastsættes det ambitiøse mål, at mindst 85 % af EU's nye foranstaltninger udadtil senest i 2025 skal bidrage til ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status. Kumulative data for 2021-2023 viser, at 78,4 % af alle foranstaltninger udadtil er kønsorienterede eller målrettede²⁷³ – en betydelig stigning fra 64,7 % i 2019.

Team Europe-tilgangen, som samler EU, dets medlemsstater med deres diplomatiske netværk, finansieringsinstitutioner og gennemførelsesorganisationer samt EIB og EBRD for at forbedre koordineringen og øge den europæiske indvirkning på den internationale scene, er kernen i EU's tilgang til foranstaltninger udadtil. Det har gjort det muligt at integrere indsatsen for ligestilling mellem kønnene fuldt ud i Global Gateway-strategien på 300 mia. EUR — inden for uddannelse, sundhed, det digitale område, energi og klimaændringer — og dermed bidrage til en mere inklusiv retfærdig, grøn og digital omstilling. Nyligt iværksatte målrettede foranstaltninger fremmer bl.a. anstændigt arbejde og bekæmpelse af kønsbaseret vold i Bangladesh, kønsorienteret social beskyttelse i Malawi, ligestilling mellem kønnene, fred og social samhørighed i konfliktramte regioner i Cameroun, den kvindeledede grønne omstilling i Vietnam og inklusion og social samhørighed i Latinamerika og Caribien.

I tæt samarbejde med internationale institutioner og udviklingsfinansieringsinstitutioner sigter EU mod at øge virkningen af innovativ finansiering og yderligere integrere et kønsperspektiv i investeringer foretaget af bl.a. EFSD+ for at fremme kvinders adgang til finansiering, iværksætteri og deltagelse på arbejdsmarkedet. 72 % af alle indberettede EFSD+-transaktioner i 2023 er kønsmainstreamede.

EU bestræber sig fortsat på at gøre den humanitære bistand, det finansierer, mere følsom over for kvinders, pigers, mænds og drenges differentierede behov og kapacitet, herunder ved at kræve, at partnere foretager kønssensitive risikoanalyser,²⁷⁴ og ved at anvende en kønsaldersmarkør til at spore og måle, i hvilket omfang EU-finansierede humanitære aktioner integrerer køns- og

272 Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet, EU's kønshandlingsplan III — En ambitiøs dagsorden for ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i EU's optræden udadtil, JOIN(2020) 17 final.

273 85 % af foranstaltningerne under instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde — et globalt Europa, 75 % under instrumentet til førtiltrædelsesbistand 2021-2027 og 28 % under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, 88 % af de humanitære bistandsforanstaltninger i 2022 og 87 % i 2023.

274 Kønssensitive risikoanalyser bidrager til at få større indsigt i kvinders, pigers, drenges og mænds roller, adgang til ressourcer, eksisterende uligheder og understøttende lokale strukturer, specifikke behov, sårbarheder, risici, håndteringsstrategier og kapaciteter.

aldershensyn.²⁷⁵ Dette værktøj har været anvendt løbende siden 2014 og har til formål at forbedre kvaliteten af den humanitære bistand ved at sikre, at hver foranstaltning er køns- og alderssensitiv. EU har også konsekvent finansieret bekæmpelsen af kønsbaseret vold og støtte til kvinders og pigers behov for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i humanitære situationer. To møder i civilbeskyttelsesforummet i 2024 fokuserede på integration af kønsaspektet – i henholdsvis civilbeskyttelsehold og inklusive krisecentre. Der er også oprettet en side om inklusion som en del af EU-vidensnetværket om civilbeskyttelse.²⁷⁶

Ligestilling mellem kønnene er også et centralt element i EU's samarbejde med kandidatlande og potentielle kandidatlande. I sin årlige udvidelsepakke giver Europa-Kommissionen en detaljeret vurdering af situationen i hvert kandidatland og potentielle kandidatlande og udstikker retningslinjer for reformprioriteter. Pakken indeholder altid en vurdering af ligestilling mellem kønnene og kvinders rettigheder. I forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne overvåger Europa-Kommissionen også løbende udviklingen inden for ligestilling mellem kønnene og landenes bestræbelser på at bekæmpe kønsbaseret vold. I juni 2024 indledte Den Europæiske Union tiltrædelsesforhandlinger med Ukraine og Moldova, hvilket betyder, at Europa-Kommissionen har til hensigt at foretage en vurdering af status for ligestilling mellem kønnene og kvinders rettigheder i begge lande.

Efter lanceringen af Det Østlige Partnerskabs arbejdsgruppe for ligestilling mellem kønnene i oktober 2023 — en platform til forbedring af gennemførelsen af ligestilling mellem kønnene på tværs af alle fem langsigtede politiske prioriteter i Det Østlige Partnerskab — blev der afholdt tre vellykkede arrangementer i februar, maj og december 2024, hvor deltagerne kunne drøfte udfordringer, god praksis og indhøstede erfaringer med hensyn til ligestillingspolitik og -programmer.

EU's globale partnerskaber og multilaterale indsats for ligestilling mellem kønnene

EU benyttede fortsat enhver lejlighed til at fremme og slå til lyd for kvinders og pigers fulde udøvelse af alle menneskerettigheder gennem sine globale og multilaterale engagementer. Det arbejdede tæt sammen med FN-systemet, herunder UN Women, FN's Befolkningsfond, UNICEF, Menneskerettighedsrådet og FN's Generalforsamlings 3. Komité. EU fortsatte med at støtte den fulde gennemførelse af konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW) og fremme det arbejde, der udføres af kvindelige menneskerettighedsforkæmpere, kvindeorganisationer (rettighedsorganisationer) og ungdomsledede organisationer i forskellige multilaterale fora. EU overvåger og støtter også operationaliseringen af mål 5 for bæredygtig udvikling om ligestilling mellem kønnene på alle forvaltningsniveauer gennem forskning, der har til formål at sætte lokale myndigheder i stand til at tilpasse globale mål til deres specifikke kontekster som led i projektet om lokale mål for bæredygtig udvikling.²⁷⁷

275 Gender-Age Marker Toolkit, https://ec.europa.eu/echo/files/policies/sectoral/gender_age_marker_toolkit.pdf.

276 <https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/about-knowledge-network>

277 JRC's projekt vedrørende lokale mål for bæredygtig udvikling afspejler EU's tilsagn om at integrere ligestilling mellem kønnene på tværs af alle mål for bæredygtig udvikling og forvaltningsniveauer. Not Another SDG 5-hæftet sammenfatter udfordringer, bedste praksis og anbefalinger vedrørende ligestilling mellem kønnene i EU med fokus på at sætte lokale myndigheder i stand til at tilpasse globale mål til deres unikke kontekster. Yderligere forskning, der i øjeblikket er under revision, har til formål at forbedre overvågningsrammerne for SDG 5 ved at fremme kønsopdelte data, deltagelsesbaserede tilgange og intersektionel analyse og derved fremme transformative politikker, der bygger bro mellem globale ambitioner og lokale realiteter.

EU deltog i 68. samling i FN's Kommission for Kvinders Status (CSW68), der fandt sted i FN's hovedkvarter i New York i marts 2024. EU indbød repræsentanter for civilsamfundet som en del af sin delegation under ledelse af den tidligere EU-kommissær for ligestilling Helena Dalli. EU afholdt også fire sideløbende arrangementer som led i sit opsøgende arbejde, herunder en dialog mellem generationerne med EU's ungdomsdelegerede som vært og ordstyrer med titlen "HerPower: Power of Education for Gender Equality" i partnerskab med UNICEF. EU konsoliderede sin rolle som en velkoordineret progressiv regional blok ved CSW68. Slutdokumentet er enestående i sin anvendelse af et kønsperspektiv til fattigdomsudryddelse, sociale politikker og vigtige spørgsmål i forbindelse med international finansiering såsom gæld, beskatning, international handel og reformen af den internationale finansielle arkitektur. Teksten indeholder stærke tilsagn om kvinders rets- og handleevne, økonomiske autonomi og uafhængighed, som understøttes af deres ret til at arbejde og er baseret på en ligelig fordeling af omsorgsforpligtelser og huslige forpligtelser mellem kvinder og mænd i en husstand. Den forpligter sig også til at investere i plejeøkonomien.

Som medleder af aktionskoalitionen om kønsbaseret vold var Europa-Kommissionen fortsat tilhænger af og partner i Generation Equality Forum, et globalt initiativ med flere interessenter, der blev lanceret i 2021 for at fremme kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene i hele verden. Kommissionen støttede²⁷⁸ som sådan bedre koordinering med forskellige interessenter, herunder civilsamfundet, for at fremme ligestilling mellem kønnene i den globale digitale aftale, pagten for fremtiden og FN's 79.²⁷⁹ Generalforsamling. I ansvarlighedsrapporten for 2024 fremhæves de håndgribelige fremskridt hen imod målene for ligestilling mellem kønnene, som Generation Equality Forum og dets dedikerede beslutningstagere med succes har sikret.²⁸⁰

I tilknytning til FN's 29. klimakonference, der blev afholdt i Baku i november 2024, afholdt EU en paneldiskussion om investering i ligestilling mellem kønnene med henblik på en retfærdig og grøn omstilling sammen med det svenske agentur for internationalt udviklingssamarbejde og i samarbejde med UN Women. Drøftelsen fremhævede klimakrisens kønsspecifikke virkninger: Kvinder og piger oplever de største konsekvenser af klimaændringerne, mens ulighederne mellem kønnene forstærkes som følge af klimaændringerne. Kvinderrettighedsorganisationer kan imidlertid spille en central rolle i beslutningsprocesser vedrørende klimafinansiering.

EU fortsatte med at slå til lyd for og fremme ligestilling mellem kønnene inden for rammerne af centrale multilaterale fora såsom G7 og G20. EU spillede en central rolle i G7's arbejdsgruppe om ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status. Det bidrog til drøftelserne om bekæmpelse af kønsbaseret vold og styrkelse af kvinders økonomiske indflydelse og status i G7-samfundene og globalt, herunder på et G7-ministermøde om ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status, der fandt sted i Matera i oktober 2024. Den tredje udgave af Dashboard on Gender Gaps²⁸¹, et årligt resultat med henblik på at overvåge fremskridtene hen imod ligestilling mellem kønnene i G7-landene og EU siden 2022, blev offentliggjort i juni 2024 forud for G7-ledernes topmøde.

2024 markerede også det første eksistensår for den særlige arbejdsgruppe om styrkelse af kvinders indflydelse og status inden for rammerne af G20 som bebudet i Delhiledernes erklæring fra 2023. Under det brasilianske formandskab fokuserede drøftelserne på ligestilling, herunder autonomi og plejeøkonomien, på bekæmpelse af kvindehad og vold og på klimaændringer. Et G20-ministermøde

---

278 <https://commitments.generationequality.org/>

279 <https://www.un.org/techenvoy/global-digital-compact> <https://www.un.org/en/summit-of-the-future/pact-for-the-future>

280 <https://commitments.generationequality.org/accountability-report-2024>

281 <https://www.pariopportunita.gov.it/it/news-e-media/news/2024/g7-dashboard-on-gender-gaps-2024-eng/#:~:text=The%20Dashboard%20on%20Gender%20Gaps,opportunities%20between%20men%20and%20women>

om styrkelse af kvinders indflydelse og status fandt sted i Brasilia i oktober 2024. Dette gav G20-landene og EU mulighed for at bekræfte deres tilsagn om at opnå ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status og fremskynde fremskridtene hen imod verdensmålene for bæredygtig udvikling som rapporteret i en særlig erklæring fra formanden.²⁸²

Ligestilling mellem kønnene er også fortsat i centrum for EU's partnerskaber med forskellige organisationer og regioner i hele verden. EU støtter fortsat Middelhavsunionen i gennemførelsen af Middelhavsunionens femte ministererklæring om styrkelse af kvinders rolle i samfund, der blev vedtaget i Madrid i oktober 2022, med fokus på at forbedre de retlige rammer, forbedre kvinders adgang til lederskab, øge kvinders deltagelse i det økonomiske liv og bekæmpe vold mod kvinder og piger. EU støtter også ungdomsledede tiltag, der drives af Middelhavsunionen og Anna Lindh-fonden.²⁸³

Afskaffelse af kønsbaseret vold

EU's tilsagn om at sætte en stopper for kønsbaseret vold har støt udmøntet sig i praktiske foranstaltninger og finansiering i de seneste år. I 2023 og 2024 afsatte EU ca. 50 mio. EUR fra sit budget til humanitær bistand til målrettede foranstaltninger til forebyggelse, afbødning og reaktion på kønsbaseret vold i nødsituationer — en stigning fra 41,3 mio. EUR i 2022 og 33,1 mio. EUR i 2021.

EU støtter fortsat Spotlightinitiativet, det største globale initiativ, der har til formål at udrydde alle former for vold mod kvinder og piger senest i 2030, og som EU lancerede i 2017 sammen med De Forenede Nationer. Seks år efter lanceringen er Spotlightinitiativet blevet gennemført fuldt ud i fem regioner gennem 26 landeprogrammer, 5 regionale programmer og to programmer med FN-trustfonde. Takket være dens succes blev den udvalgt som et af de 12 initiativer med stor gennemslagskraft inden for rammerne af målene for bæredygtig udvikling. Efterhånden som Spotlight går ind i sin 2.0-fase, arbejder EU og FN på at fastholde de resultater og den viden, som initiativet har opbygget, gennem Spotlightinitiativets højeffektprogram for bekæmpelse af vold til en værdi af 16,5 mio. EUR inden 2030 og ved fortsat at investere i nye landeprogrammer og regionale programmer. På landeniveau har Europa-Kommissionen indtil videre ydet 36 mio. EUR til Spotlight 2.0 i Uganda, Sierra Leone og Ecuador, mens 20 mio. EUR er under forberedelse til anden fase af det regionale program for Afrika.

Spotlights flagskibskampagne for digitalt engagement #WithHer er kernen i EU's indsats for at bekæmpe kønsstereotyper og skadelige sociale normer, som er en af de grundlæggende årsager til kønsbaseret vold. #WithHer fokuserer på at kuratere onlinesamtaler blandt kulturelle influencere og skabe en platform for aktivisters og overlevendes historier. Kampagnen har nået mere end 224 millioner brugere på X (tidligere Twitter), Facebook og Instagram siden 2021 og bidrager væsentligt til at udfordre skadelige kønsnormer og stereotyper gennem sine omhyggeligt udformede meddelelser. Succesen med #WithHer-kampagnen førte til lanceringen af WithHer-fonden for at stille ressourcer direkte til rådighed for en gruppe af seks græsrods kvindeorganisationer, der arbejder for at sætte en stopper for vold mod kvinder og piger. Ca. 70 % af midlerne (500 000 USD) er gået direkte til tilskudsmodtagerorganisationer som fleksible, ubegrænsede tilskud, hvilket gør

²⁸² <https://www.g20.utoronto.ca/2024/241011-women-chair-statement.html>

²⁸³ F.eks. Middelhavsunionens ungdomsforum, Middelhavsunionens Med Youth Lab 2024, Middelhavsunionens workshopper og møder om styrkelse af kvinders indflydelse og status, Anna Lindh-fondens program for unge civilsamfundsledere eller programmet Aktive unge i Middelhavsområdet.

det muligt for tilskudsmodtagerne at dække centrale organisatoriske omkostninger, der sjældent dækkes af projektbaseret finansiering.

Med EU's GAP III-handlingsplan for ligestilling mellem kønnene forpligtede EU sig til at øge den finansielle og politiske støtte til kvinderettighedsorganisationer og feministiske organisationer i partnerlandene og til at imødegå det stadig mindre råderum for civilsamfundet, som forværrer tilbageslaget mod kvinders menneskerettigheder og begrænser folks mulighed for at holde deres regeringer ansvarlige. Kvinderettighedsorganisationer og feministiske bevægelser spiller en afgørende rolle med hensyn til at fremme langsigtede fremskridt og tackle de strukturelle drivkræfter bag ulighed mellem kønnene såsom patriarkalske systemer, skadelige samfundsmæssige normer og kulturel praksis, der fastholder kønsbaseret vold og forskelsbehandling. Programmet Advocacy, Coalition Building and Transformative Feminist Action to End Violence against Women på 22 mio. EUR, som blev lanceret i tilknytning til FN's topmøde om fremtiden 2024, er endnu et praktisk resultat af EU's tilsagn om at sætte en stopper for vold mod kvinder og piger.

Sideløbende hermed har EU anvendt alle de redskaber, det har til rådighed, til at bekæmpe den vanskelige situation med kønsbaseret vold i nødsituationer og konfliktrelateret seksuel vold. EU bidrog med 2 mio. EUR til Den Globale Overlevendefond og finansierede erstatning og oprejsning til ofre for konfliktrelateret seksuel vold. I flere lande rundt om i verden har Den Globale Overlevendefonds arbejde fået regeringerne til at tage de første skridt til at udvikle relateret lovgivning og konceptualisere erstatningsprogrammer. Indtil videre har mere end 3 000 overlevende modtaget eller er begyndt at modtage omfattende midlertidige afhjælpende foranstaltninger gennem projekter i Guinea, Den Demokratiske Republik Congo, Irak og Tyrkiet (herunder overlevende fra Syrien). I september 2024 indkaldte EU også til den første dialog på højt plan mellem Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Civilbeskyttelse og Humanitær Bistand på Europæisk Plan og De Forenede Nationers Befolkningsfond. EU arbejdede tæt sammen med FN's generalsekretærs særlige repræsentant for seksuel vold i konflikter og lavede en udveksling med Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité. For at markere den internationale dag for afskaffelse af seksuel vold i konflikter udsendte EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Josep Borrell, og FN's særlige repræsentant for seksuel vold i konflikter, Pramila Patten, den 19. juni en fælles erklæring.

Restriktive foranstaltninger (sanktioner) er et andet vigtigt redskab for EU til at styrke ansvarligheden for kønsbaseret konfliktrelateret seksuel vold. I april 2024 indførte EU restriktive foranstaltninger over for tre enheder i henhold til sine globale menneskerettighedssanktioner (EUGHRSR) på grund af udbredt seksuel og kønsbaseret vold i lyset af deres ansvar i forbindelse med de brutale og vilkårlige terrorangreb, der fandt sted i hele Israel den 7. oktober 2023.²⁸⁴ Sideløbende hermed har EU løbende opfordret til en øjeblikkelig våbenhvile, til standsning af angreb på civile og til ødelæggelse af vigtig civil infrastruktur samt til beskyttelse af fordrevne personer. EU har aktivt støttet og samarbejdet med internationale partnere om håndgribelige uigenkaldelige skridt hen imod en tostatsløsning, herunder ved i september 2024 at lancere den globale alliance for gennemførelse af tostatsløsningen. Initiativet, som ledes i fællesskab af EU, omfatter 100 deltagende stater og internationale organisationer og udgør en platform for samarbejde med regionale og internationale partnere for at sikre og fremme en politisk løsning på den israelsk-palæstinensiske konflikt. EU har også øget sin humanitære bistand betydeligt i 2024 med 237 mio.

²⁸⁴ Rådets afgørelse (FUSP) 2024/1074. De enheder, der er opført på listen, er Al-Quds-brigaderne, den væbnede gren af Palæstinensisk Islamisk Jihad, som EU har udpeget som terrororganisation, Nukhba-styrken, en specialstyrkeenhed under terrororganisationen Hamas, der er opført på EU's liste og Qassam Brigaderne, Hamas' militære fløj.

EUR afsat til Palæstina²⁸⁵ og forsøgt at støtte kvinder og piger i Palæstina gennem initiativer, der omhandler kønsbaseret vold og beskyttelsesaktiviteter. Den 18. januar 2025 udsendte den højtstående repræsentant en erklæring på EU's vegne, hvori han udtrykte stor tilfredshed med våbenhvileaftalen i Gaza, som indeholder bestemmelser om gradvis frigivelse af gidslerne, afslutning af fjendtlighederne og lettelse af de humanitære lidelser i Gaza.²⁸⁶ Efter udløbet af første fase af våbenhvileaftalen i marts 2025 opfordrede EU til en hurtig genoptagelse af forhandlingerne om anden fase.

EU støtter også særlige projekter til bekæmpelse af kønsbaseret vold. Disse spænder fra at yde støtte til overlevende efter kønsbaseret vold og hjælpe med at dokumentere og indberette menneskerettighedskrænkelser mod kvinder og piger i Etiopien²⁸⁷ til at udfordre kønsstereotyper i Det Østlige Partnerskab²⁸⁸ og styrke henvisningssystemerne for ofre og overlevende og støtte udformningen af kønssensitiv lovgivning om cybervold på Vestbalkan.²⁸⁹

Kvinder, fred og sikkerhed

EU fortsatte arbejdet med gennemførelsen af EU's strategiske tilgang til kvinder, fred og sikkerhed og den tilhørende handlingsplan og arbejdede på yderligere at indarbejde et ligestillingsperspektiv i EU's diplomati, politiske dialog og politiske beslutninger. Tidsrammen for EU's handlingsplan for kvinder, fred og sikkerhed blev forlænget til 2027 for at bringe den i overensstemmelse med den flerårige finansielle ramme og kønshandlingsplan III. På FN's Sikkerhedsråds åbne debat om kvinder, fred og sikkerhed den 25. oktober 2024 afgav EU's ambassadør for køn og mangfoldighed, Ronner-Grubacic, en erklæring om kvinders deltagelse i international fred og sikkerhed fra teori til praksis.

EU bidrog til dagsordenen for kvinder, fred og sikkerhed ved at

- støtte projekter om ligestilling mellem kønnene og sikkerhed og fredsbevarelse i Moldova samt i Mongoliet, Indonesien og andre asiatiske lande gennem støtte til Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationer (ASEAN)
- støtte minerydningsbestrebelse, således at internt fordrevne i Aserbajdsjan kan vende sikkert tilbage
- støtte kvinders lederskab inden for mekanismer for tidlig varsling og civilbeskyttelse i Myanmar
- vedtagelse af en national handlingsplan for kvinder, fred og sikkerhed i Vietnam

285 Denne betegnelse må ikke udlægges som en anerkendelse af en palæstinensisk stat og berører ikke medlemsstaternes individuelle holdninger til dette spørgsmål.

286 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/01/18/israelpalestine-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-welcoming-the-ceasefire-and-hostage-deal-in-gaza/>

287 "Styrkelse af indsatsen over for overlevende: Holistisk, omfattende, kønsbaseret vold med fokus på overlevende i forbindelse med programmering af nødsituationer i Tigray (5 mio. EUR, 12/2021-08/2024) og "Styrkelse af adgangen til retfærdighed for overlevende efter kønsbaseret vold gennem lokalt engagement i regionerne Afar og Amhara i Etiopien" (1 mio. EUR, 12/2023-06/2025).

288 "EU 4 Ligestilling mellem kønnene: "Sammen mod kønsstereotyper og kønsbaseret vold II"-programmet, der gennemføres af UNFPA og UN Women.

289 "EU4 Gender Equality – Women's Economic Empowerment and Ending Violence Against Women", der er gennemført i landene på Vestbalkan (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo*, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien). *Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med UNSCR 1244/1999 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

- at støtte oprettelsen af formelle systemer for tidlig varsling og reaktion i Somalia og
- støtte institutionaliseringen og lokaliseringen af dagsordenen for kvinder, fred og sikkerhed i Filippinerne.

EU har også brugt sin diplomatiske magt til at

- tilrettelægge diplomatiske briefinger om kvinder, fred og sikkerhed i Indonesien og for ASEAN
- organisere en værtsdonorgruppe om ligestilling mellem kønnene i Turkmenistan
- sætte kvinders rettigheder på dagsordenen for menneskerettighedsdialogerne mellem EU og Indonesien, Turkmenistan, Usbekistan, Laos, Kasakhstan og Usbekistan og
- være vært for forskellige møder med kvindelige menneskerettighedsforkæmpere og støtte dem direkte, f.eks. i Pakistan.

Missioner og operationer under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP) under det tematiske program for fred, stabilitet og konfliktforebyggelse under instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde spillede fortsat en central rolle med hensyn til at gennemføre dagsordenen for kvinder, fred og sikkerhed. I overensstemmelse med de operationelle retningslinjer for den øverstbefalende for civile operationer om integration af kønsaspektet gennemfører missionerne en bred vifte af foranstaltninger til integration af kønsaspektet i deres overvågnings-, mentor-, rådgivnings- og uddannelsesaktiviteter. Forebyggelse og beskyttelse er væsentlige aspekter af missionernes mandater og er retningsgivende for deres arbejde med at forebygge og beskytte kvinder og piger mod konfliktrelateret seksuel og kønsbaseret vold. De har også til formål at øge kvinders deltagelse i reformen af den civile sikkerhedssektor ved at støtte relevante kvindeorganisationer, øge kvinders muligheder for at gøre fremskridt i deres karriere og reformere politikkerne for menneskelige ressourcer på en kønssensitiv måde.

EU fortsatte også med at mødes med repræsentanter for kvinders ikkestatslige organer fra forskellige dele af verden og støtte kvinders og pigers fulde, lige og meningsfulde deltagelse og lederskab i konfliktforebyggelse og -løsning. Der var fortsat særligt fokus på at styrke kvindelige mægleres rolle i alle mæglingsspor med hjælp fra en rådgiver i kønsspørgsmål, der støtter EU's mæglingsservice til at sikre en kønsorienteret tilgang i alle mæglingsspor. EU ydede støtte til kvinder som "insidermæglere"²⁹⁰ i forskellige konfliktsammenhænge gennem gennemførelsespartnere og bestilte en undersøgelse af regionale netværk af kvindelige mæglere. EU tilrettelagde også regelmæssige udvekslinger om den rolle, som regionale netværk af kvindelige mæglere spiller, og fremmede EU's praksisfællesskab for fredsmægling og en workshop om mægling og retsopgør (begge i oktober 2024).

EU ydede målrettet støtte til at øge kvinders deltagelse i fredsprocessen i Mellemøsten. Projektet med et rådgivende udvalg for kvinder på 1 mio. EUR, som i øjeblikket er i sin anden fase, støtter kvinders deltagelse i den syriske fredsproces. Det rådgivende udvalg for kvinder er den første mekanisme til integration af kønsaspektet, der er oprettet for en særlig politisk FN-mission. Bestyrelsen er en gruppe på 15 kvinder fra Syrien, der blev dannet i 2016, og som har til opgave at rådgive FN's særlige udsending om alle aspekter af den politiske proces. Det har til formål at sikre en betydelig repræsentation af kvinder i fredsforhandlingerne, når de samarbejder med lokale, nationale, regionale og internationale politiske interessenter. Gruppen har formålet at samle stemmer

---

²⁹⁰ Insidermediation er en transformativ, græsrodsbaseret tilgang til fredsopbygning, hvor betroede medlemmer af lokalsamfundet, kendt som insidermediatorer, løser lokale konflikter gennem dialog.

fra alle valgkredse, herunder om mere omstridte spørgsmål såsom udarbejdelsen af et forfatningsudkast.

I Sudan ydede EU støtte til en inklusiv politisk proces med vægt på (unge) sudanesiske kvinders rolle gennem tre runder af høringer af civile interessenter og en særlig ungdomsdialog ud over støtte til ofre for seksuel konfliktrelateret vold. I Etiopien er der planlagt yderligere mental sundhed og psykosocial støtte og støtte til ofre for seksuel konfliktrelateret vold som supplement til eksisterende politiske dialoger. I Den Centralafrikanske Republik og Mozambique finansierede EU et projekt, der har til formål at øge kvinders effektive deltagelse i de væbnede styrker og i samspillet mellem militæret og civilbefolkningen. I Bangsaramo, en autonom region i Filippinerne, integrerer programmet om bistand til lejrtransformation gennem inklusion, forebyggelse af vold og økonomisk empowerment et kønsperspektiv i sine bestræbelser på at omdanne de seks store erklærede lejre i Moro Islamic Liberation Front til fredelige og produktive samfund.

I begyndelsen af 2024 blev der også fastlagt en ny EU-metode til kønsorienteret konfliktanalyse som fastsat i EU's strategiske kompas på grundlag af en fælles kønsorienteret konfliktanalyseøvelse mellem EU og FN, der fandt sted mellem maj og september 2024. Øvelsen afprøvede både den fælles metode (der integrerer FN's udviklingsprogram og EU's metoder) og den fælles partnerskabstilgang mellem EU og FN.

Menneskerettighedssituationen for kvinder og piger i Afghanistan er fortsat blevet forværret i 2024. Med kodificeringen af en "morallov" i august 2024 har Taleban institutionaliseret et formelt system for forskelsbehandling, der begrænser kvinders mulighed for at deltage ikke blot i politik, men også i sociale, økonomiske og uddannelsesmæssige aktiviteter. Forbuddet mod uddannelse på sekundærtrinnet fortsætter, og Taleban fortsætter med systematisk at begrænse adgangen til det formelle uddannelsessystem, begrænse valget af uddannelsesmuligheder og endda begrænse uddannelse i udlandet. Undtagelser i visse sektorer, der oprindeligt blev skånet, såsom sundhed, er siden blevet rullet tilbage (kvinder blev udelukket fra at deltage i medicinsk uddannelse i december 2024). Forbuddene mod kvindelige ansatte i NGO'er (december 2022) og FN-agenturer (april 2023) er ikke blevet ophævet. De facto-ministeriet for forebyggelse af laster, fremme af dyd (PVPV) har fået yderligere håndhævelsesbeføjelser og fortsætter med at håndhæve økonomiske, sociale, private og politiske restriktioner over for kvinder. Kvinder udsættes regelmæssigt for korporlig afstraffelse (også offentligt) ved sharia-domstole.

EU er fortsat fast besluttet på at støtte afghanske kvinder og opretholder en regelmæssig dialog med kvinder og kvinderettighedsaktivister, der stadig befinder sig i Afghanistan, samtidig med at det letter menneskerettighedsforkæmperes sikre passage ud af Afghanistan. Siden juli 2024 har EU-delegationen i Afghanistan også fungeret som medformand for den tekniske arbejdsgruppe vedrørende køns- og menneskerettighedssektoren inden for rammerne af Afghanistankoordinationsgruppen. Gennem projektet Afghanistan Inclusive Dialogue Initiative på 6 mio. EUR støtter EU integrationen af kvinders stemmer i dialogformater gennem uddannelse og udvikling for kvindelige fagfolk i Afghanistan (i medie-, sundheds- og erhvervssektorerne, hvor kvinder stadig har lov til at arbejde i henhold til Talebanlovgivningen). Desuden støtter EU gennem et partnerskab til 15 mio. EUR med De Forenede Nationers udviklingsprogram aktivt kvinders økonomiske indflydelse og status i den private sektor.

EU gennemfører og overvåger også nøje den principielle levering af bistand i overensstemmelse med princippet om "kvinder for kvinder", der er aftalt med andre store internationale donorer. Som led i disse bestræbelser har EU gennem et partnerskab med UN Women på 15 mio. EUR finansieret en kønsprofil for Afghanistan for 2024 for at bidrage til at kvantificere og kvalificere, i hvilket

omfang de nye Talebanpålagte love begrænser og påfører kvinder social skade, samt anbefalinger til, hvordan disse restriktioner kan håndteres.

Lige deltagelse og økonomisk myndiggørelse

EU er fast besluttet på at sikre kvinders lige, fulde og meningsfulde deltagelse i samfundet, herunder på det politiske og økonomiske område. EU sigter mod at fremme kvinders politiske lederskab samt deres deltagelse i centrale internationale sektorer, hvor de er underrepræsenteret, såsom terrorbekæmpelse. Med hensyn til økonomisk myndiggørelse støtter EU kvinders deltagelse i den dobbelte digitale og grønne omstilling gennem kønsorienterede investeringer og fremmer ligestilling mellem kønnene gennem handelspolitik.

I marts 2024 lancerede EU en ny komponent i sit initiativ om demokratisk engagement for kvinder og unge²⁹¹, en samarbejdsindsats, der har til formål at fremme kvinders fulde og effektive deltagelse i politik og beslutningstagning på verdensplan. Programmet, der finansieres med 11,5 mio. EUR over en periode på tre år, tager fat på de vedvarende hindringer for kvinders repræsentation i det offentlige liv, herunder fastlåste kønstereotyper og diskriminerende praksis.

EU støtter også en undersøgelse af kvinders politiske deltagelse og lederskab i ASEAN i samarbejde med ASEAN's Kvindeudvalg. Undersøgelsen har til formål at fremsætte anbefalinger senest i 2025 med henblik på at institutionalisere en mekanisme til sporing af regionale fremskridt inden for kvinders politiske deltagelse og lederskab.

Allerede i 2022 anerkendte Rådet for Den Europæiske Union, at den globale indsats for at forebygge og bekæmpe terrorisme og voldelig ekstremisme bør indebære en stærk kønsorienteret dimension. EU's bestræbelser på at gennemføre denne vision omfatter støtte til integration af kønsaspektet i arbejdet i Det Globale Forum for Terrorbekæmpelse samt et nyt projekt om kvinder i terrorbekæmpelse (3,5 mio. EUR), der skal iværksættes i 2025, og som skal søge at øge kvinders aktive og meningsfulde deltagelse og repræsentation i sikkerhed og terrorbekæmpelse i hele verden. Som en del af programmet for bekæmpelse af terrorisme sigter Europa-Kommissionen mod at øge kvinders tilstedeværelse i de retshåndhævende myndigheder for at forbedre myndighedernes kapacitet i hele den kriminelle kæde til bekæmpelse af terrorisme. I det sydlige Middelhavsområde styrker det EU-finansierede regionale "Momentum"-projektsamarbejde med Interpol integrationen af kønsaspektet i de retshåndhævende institutioner. Faciliteten for investeringsklimareformer, der medfinansieres af EU, styrkede sit arbejde med reformer af erhvervsklimaet, der letter kvinders deltagelse i økonomien. EU fortsatte med at fremme kvinders iværksætterier og adgang til arbejde gennem kønsfaciliteten i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS), hvorved Kommissionen støtter Den Europæiske Investeringsbank i at yde lån til afrikanske lokale og regionale banker for at forbedre kvinders adgang til finansiering og iværksætterier, og Team Europe-initiativet "Investering i unge virksomheder i Afrika" (IYBA). I 2024 blev der godkendt et nyt IYBA-program Market Creation Platform til støtte for unge og voksende virksomheder, navnlig virksomheder ledet af kvinder.

EU fremmede og støttede også kvinders økonomiske indflydelse og status i sin naboregion, f.eks. gennem det regionale Team Europe-initiativ om job gennem handel og investeringer i de sydlige nabolande, den første regionale foranstaltning, der fuldt ud er dedikeret til at forbedre adgangen til finansiering og finansiel inklusion for kvindelige iværksættere i det sydlige Middelhavsområde, og

291 https://international-partnerships.ec.europa.eu/news-and-events/news/eu-and-partners-launch-wyde-womens-leadership-initiative-2024-03-14_en

gennem det regionale program "EU 4 Gender Equality – Women's Economic Empowerment and Ending Violence Against Women", som har til formål at fremme kvinders og pigers deltagelse i samfundet og styrke kvinders økonomiske potentiale.

EU var fortsat et aktivt medlem af Verdenshandelsorganisationens uformelle arbejdsgruppe om handel og køn. På den 13. ministerkonference i 2024 lancerede den uformelle arbejdsgruppe sammen med arbejdsgruppen om mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder et kompendium over initiativer vedrørende finansiel inklusion for kvindelige iværksættere. EU arbejdede også sammen med Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) om projektet om handel for anstændigt arbejde, som har til formål at forbedre anvendelsen af ILO's grundlæggende konventioner i udvalgte lande, der handler med EU, herunder ved at forbedre arbejdsvilkårene for kvinder og sikre overholdelse af de grundlæggende konventioner 100 og 111 om lige løn og ikkeforskelsbehandling. EU ydede mere end 9 mio. EUR i finansiering til projektet mellem 2019 og 2024.

Handels- og ligestillingsmål er en integreret del af EU's handels- og investeringsaftaler. I 2024 og i begyndelsen af 2025 trådte aftaler med Angola, Chile, Kenya og New Zealand i kraft med retligt bindende tilsagn, der kan håndhæves, om ligestilling mellem kønnene. I december 2024 nåede EU og Mercosur til politisk enighed om en handelsaftale, der indeholder lignende bestemmelser. Som led i arbejdet inden for rammerne af den samlede økonomi- og handelsaftale mellem EU og Canada (CETA) om handels- og kønshenstillinger afholdt EU og Canada to workshoper om handel og ligestilling mellem kønnene i 2024. Under EU's generelle toldpræferenceordning overvåger EU de begunstigede landes overholdelse af principperne i centrale internationale konventioner om fremme af kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene.

For bedre at forstå handelens indvirkning på kvinder indeholder alle Kommissionens forudgående og efterfølgende evalueringer af handelsaftaler en særlig kønsspecifik analyse. I 2024 blev den efterfølgende evaluering af den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og landene i Southern African Development Community indgået. Desuden iværksatte Kommissionen i 2024 efterfølgende evalueringer af handelsaftalerne mellem EU og Canada og mellem EU og Japan, som også omfatter særlige kønsspecifikke analyser, og resultaterne forventes at foreligge i 2025.

Konklusion

Efterhånden som vi nærmer os afslutningen på strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025, ser vi, at vejen til at opnå fuld ligestilling mellem kønnene fortsat er lang og vanskelig. Efter valget til Europa-Parlamentet i 2024 oplevede vi for første gang i Europa-Parlamentets historie et fald i andelen af kvindelige medlemmer. Overskrifterne i det forløbne år fra Afghanistans forbud mod kvinders deltagelse i det offentlige liv til Gisèle Pelicots rystende sag i Frankrig tjener som stærke påmindelser om, at fremskridtene med hensyn til ligestilling mellem kønnene er skrøbelige, og at det stadig kræver ekstraordinær modstandsdygtighed at kæmpe for kvinders rettigheder.

Desuden er kvinder fortsat underrepræsenteret i beslutningstagende stillinger og bærer hovedparten af omsorgs- og husholdningsopgaverne. Disse vedvarende udfordringer skal dog sammenlignes med de fremskridt, der er gjort i de seneste år, hvilket ville have været utænkeligt for blot et par årtier siden. Kommissionsformand Ursula von der Leyens første mandatperiode (2019-2024) har haft konsekvenser for EU-lovgivningen om ligestilling mellem kønnene, hvilket har medført en vigtig udvikling inden for ligeløn, kønsbalancerede selskabsbestyrelser, balance mellem arbejdsliv og privatliv og bekæmpelse af vold mod kvinder. Der er nu behov for en koordineret fælles indsats for at sikre, at disse retsakter gennemføres korrekt, således at kvinders og pigers rettigheder og værdighed endelig og konsekvent vil blive håndhævet, beskyttet og fremmet.

Det er klart, at vi skal gøre meget mere. EIGE's ligestillingsindeks viser, at Europa er på vej i den rigtige retning, men fremskridtene varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat med en stor forskel mellem den medlemsstat, der scorer højest, og den medlemsstat, der scorer lavest. Desuden understreger de igangværende kampe, som kvinder står over for i visse medlemsstater og uden for EU mod begrænsninger og tilbageskridt med hensyn til kvinders rettigheder, f.eks. i Iran, hvor kvinder modsætter sig obligatorisk tilsløring, behovet for fortsat handling og årvågenhed. Når forandring ikke kommer naturligt, er det vores kollektive ansvar at handle.

I lyset af disse udfordringer vil bestræbelserne på at opnå lighed for alle og lighed i alle dens betydninger fortsat være af central betydning for Kommissionens arbejde i de næste fem år. Den kommende køreplan for kvinders rettigheder vil bekræfte den grundlæggende ret til ligestilling mellem kvinder og mænd på alle livets områder. Det vil give en afgørende mulighed for at reflektere over og lægge strategier for Unionens langsigtede mål for ligestilling, som vi i sidste ende ønsker at opbygge sammen.

Bemærkninger

(Pierre Dieumegard)

Internetlinks er blevet kopieret ordret, uden verifikation. Nogle er forkerte, fordi teksten blev kopieret fra et arbejdsdokument, hvor linket blev sendt til en intern server i Europa-Kommissionen. For eksempel er nogle referencer markeret med "Tilgængelig online", men dokumentet er placeret på en adresse <https://europeaeu.sharepoint.com/>, der er utilgængelig for en normal læser.

For at europæerne kan forstå hinanden, minder vi om sprogenes betydning. Note 57 viser tydeligt, at oversættelser er vanskelige: "For Litauen er procentsatsen 55 %, men den blev udelukket fra beregningen af gennemsnittet som afvigende værdi. Resultatet kan skyldes et oversættelsesproblem med ordet "slapping", som ikke har en præcis oversættelse til litauisk, og som kan være blevet fortolket som en mindre alvorlig form for fysisk aggression."